

**BAŞLANGIÇ KEMAN EĞİTİMİNDE TEMEL TEKNİKLERİN
ÖĞRETİMİNE İLİŞKİN ÖĞRETİM ELEMANI GÖRÜŞLERİ**

ÖZGE PEHLİVAN

YÜKSEK LİSANS TEZİ

GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI

MÜZİK ÖĞRETMENLİĞİ BİLİM DALI

GAZİ ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

OCAK, 2016

TELİF HAKKI ve TEZ FOTOKOPİ İZİN FORMU

Bu tezin tüm hakları saklıdır. Kaynak göstermek koşuluyla tezin teslim tarihinden itibaren on iki (12) ay sonra tezden fotokopi çekilebilir.

YAZARIN

Adı: Özge

Soyadı: PEHLİVAN

Bölümü: Müzik Öğretmenliği

İmza:

Teslim tarihi:

TEZİN

Türkçe Adı: Başlangıç Keman Eğitiminde Temel Tekniklerin Öğretimine İlişkin Öğretim Elemanı Görüşleri

İngilizce Adı: The Opinions of Academic Staff on the Teaching of Basic Techniques for the Beginning Level of the Violin Training

ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI

Tez yazma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyduğumu, yararlandığım tüm kaynakları kaynak gösterme ilkelerine uygun olarak kaynakçada belirttiğimi ve bu bölümler dışındaki tüm ifadelerin şahsıma ait olduğunu beyan ederim.

Özge PEHLİVAN

Jüri onay sayfası

Özge PEHLİVAN tarafından hazırlanan “Başlangıç Keman Eğitiminde Temel Tekniklerin Öğretimine İlişkin Öğretim Elemanı Görüşleri” adlı tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından oy birliği ile Gazi Üniversitesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı’nda Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Danışman: Prof. Yılmaz ŞENDURUR

Müzik Öğretmenliği ABD, Gazi Üniversitesi .....

Üye: Prof. Şeyda ÇILDEN

Müzik Öğretmenliği ABD, Gazi Üniversitesi .....

Üye: Doç. Dr. Özlem ÖMÜR

Devlet Konservatuvarı, Ankara Üniversitesi .....

Tez Savunma Tarihi: 04/01/2016

Bu tezin Müzik Eğitimi Anabilim Dalı’nda Yüksek Lisans tezi olması için şartları yerine getirdiğini onaylıyorum.

Prof. Dr. Tahir ATACI

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürü .....

TEŞEKKÜR

Araştırmanın her aşamasında yanımda olan ve yardımlarını esirgemeyen değerli öğretmenim, tez danışmanım Prof. Yılmaz ŞENDURUR' a, araştırma süresince bana yardımcı ve destek olan kıymetli öğretmenlerim Prof. Nuray ÖZEN, Prof. Şeyda ÇİLDEN, Yrd. Doç. Dr. Gamze Elif TANINMIŐ ve Arş. Gör. Dr. Gülşah SEVER' e, arkadaşlarım Ceren DOğAN, Gamze KARANİŐ, Güneş GÜRİSOY ve Rafet Onur KIRDAR' a teőekkürlerimi sunarım.

BAŞLANGIÇ KEMAN EĞİTİMİNDE TEMEL TEKNİKLERİN ÖĞRETİMİNE İLİŞKİN ÖĞRETİM ELEMANI GÖRÜŞLERİ

(Yüksek Lisans Tezi)

Özge PEHLİVAN

GAZİ ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

Ocak, 2016

ÖZ

Bu araştırma, başlangıç keman eğitiminde temel tekniklerin öğretiminin nasıl yapılması gerektiğini tespit etmek amacıyla yapılmış, betimsel bir çalışmadır. Araştırmanın evrenini, Türkiye’deki üniversitelerde keman dersi veren öğretim elemanları, örneklemini ise öğretim elemanlığı yoğunluğu dikkate alınarak belirlenen Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Cumhuriyet Üniversitesi, Gazi Üniversitesi, İstanbul Üniversitesi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Trakya Üniversitesi, Uludağ Üniversitesi ve Yüzüncü Yıl Üniversitesi’nde keman dersi veren öğretim elemanları oluşturmaktadır. Araştırma için hazırlanan anket, 42 adet beşli likert tipi ve 11 adet çoktan seçmeli sorudan oluşmaktadır. Araştırma için gönderilen anketler, 42 öğretim elemanı tarafından cevaplandırılmış, araştırmanın bütünlüğünü bozacağı düşünülen 2 anket değerlendirme dışı bırakılmış ve 40 anket değerlendirmeye alınmıştır. Elde edilen verilere ilişkin bulguların tablollaştırılmasında ve yorumlanmasında verilerin gözlenme sıklığı “frekans” (f) ve “yüzde” (%) ile ifade edilmiştir. Bu veriler yorumlanmış ve elde edilen sonuçlara dayanarak konuya ışık tutacağı düşünülen önerilere yer verilmiştir.

Bilim Kodu : Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Müzik ğretmenliği Bilim Dalı

Anahtar Kelimeler : Müzik Eğitimi, Başlangıç Keman Eğitimi, Temel Tekniklerin ğretimi, ğretim Elemanı Görüşleri.

Sayfa Adedi : 89

Danışman : Prof. Yılmaz şENDURUR

THE OPINIONS OF ACADEMIC STAFF ON THE TEACHING OF BASIC TECHNIQUES FOR THE BEGINNING LEVEL OF THE VIOLIN TRAINING

(Master's Thesis)

Özge PEHLİVAN

GAZI UNIVERSITY

INSTITUTE OF EDUCATION SCIENCES

January, 2016

ABSTRACT

This is a descriptive research which aims to identify how should be the teaching of basic techniques for the beginning level of the violin training. The universe of this study; consisted of the academic staff who teach the violin at the universities in Turkey. The sample of this study is consisted of Abant İzzet Baysal University, Afyon Kocatepe University, Cumhuriyet University, Gazi University, İstanbul University, Ondokuz Mayıs University, Trakya University, Uludağ University, and Yüzüncü Yıl University. The survey prepared for this study consists of 42 questions which have 5 point likert scale options and 11 questions which have multiple choises. This survey was answered by forty-two people. Two of them were excluded from the evaluation. Consequently, forty of them were evaluated. In this study, *percent (%)* and *frequency (f)* have been used for the tables and the interpretation of the results on the obtained data. The data are analysed and in the light of these findings, the suggestions were made about the scientific studies that would be conducted in the future.

Science Code : Fine Arts Education Department, Department of Music Education

Key Words : Education of Music, Beginning of Violin Education, Teaching of Basic Techniques, Academic Staff Views.

Page Number : 89

Supervisor : Prof. Yılmaz ŞENDURUR

İÇİNDEKİLER

ÖZ.....	v
ABSTRACT.....	vii
TABLolar LİSTESİ.....	xii
ŞEKİLLER LİSTESİ	xiv
BÖLÜM I.....	1
1. GİRİŞ	1
1.1. Problem Durumu	2
1.2 Problem Cümlesi	2
1.3. Alt Problemler	2
1.4. Araştırmanın Amacı	3
1.5. Araştırmanın Önemi.....	3
1.6. Sayılıtlar	3
1.7. Sınırlılıklar.....	4
1.8. Tanımlar	4
BÖLÜM II	5
2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE.....	7
2.1. Eğitim	7
2.2. Sanat Eğitimi	7
2.3. Müzik Eğitimi.....	8
2.4. Keman Eğitimi.....	9
2.5. İlgili Araştırmalar	10

BÖLÜM III.....	15
3. YÖNTEM.....	15
3.1. Araştırma Modeli.....	15
3.2. Evren ve Örneklem	15
3.3. Ölçme Araçları	16
3.4. Verilerin Toplanması.....	16
3.5. Verilerin Analizi.....	16
BÖLÜM IV	19
4. BULGULAR VE YORUM.....	19
4.1. Araştırmaya Katılan Öğretim Elemanlarının Çalıştıkları Kurumlara Göre Dağılımları	20
4.2. Araştırmanın Birinci Alt Problemine İlişkin Bulgular ve Yorumlar.....	21
4.3. Araştırmanın İkinci Alt Problemine İlişkin Bulgular ve Yorumlar	28
4.4. Araştırmanın Üçüncü Alt Problemine İlişkin Bulgular ve Yorumlar	31
4.5. Araştırmanın Dördüncü Alt Problemine İlişkin Bulgular ve Yorumlar ...	33
4.6. Araştırmanın Beşinci Alt Problemine İlişkin Bulgular ve Yorumlar	35
4.7. Araştırmanın Altıncı Alt Problemine İlişkin Bulgular ve Yorumlar	43
4.8. Araştırmanın Yedinci Alt Problemine İlişkin Bulgular ve Yorumlar	59
BÖLÜM V.....	63
5. SONUÇ VE ÖNERİLER.....	63
5.1. Araştırmanın Birinci Alt Problemine İlişkin Sonuçlar	63
5.2. Araştırmanın İkinci Alt Problemine İlişkin Sonuçlar	64
5.3. Araştırmanın Üçüncü Alt Problemine İlişkin Sonuçlar	64
5.4. Araştırmanın Dördüncü Alt Problemine İlişkin Sonuçlar.....	65
5.5. Araştırmanın Beşinci Alt Problemine İlişkin Sonuçlar.....	65
5.6. Araştırmanın Altıncı Alt Problemine İlişkin Sonuçlar	66

5.7. Araştırmanın Yedinci Alt Problemine İlişkin Sonuçlar	68
5.8. Öneriler	68
KAYNAKLAR	71
EKLER.....	75

TABLolar LİSTESİ

Tablo 4.1.1. Araştırmaya Katılan Öğretim Elemanlarının Çalıştıkları Kurumlara Göre Frekans (f) ve Yüzde (%) Dağılımları	20
Tablo 4.2.1 Doğru Duruş ve Tutuşa İlişkin Bulguların Frekans (f) ve Yüzde (%) Dağılımları.....	21
Tablo 4.2.2. Sol El Başparmağının Konumlandırılmasına İlişkin Bulguların Frekans (f) ve Yüzde (%) Dağılımlar	27
Tablo 4.3.1. Parmakların Telde Konumlandırılmasına İlişkin Bulguların Frekans (f) ve Yüzde (%) Dağılımları	28
Tablo 4.4.1. Başlangıç Düzeyinde Sol El ‘Pizzicato’suna İlişkin Bulguların Frekans (f) ve Yüzde (%) Dağılımları	31
Tablo 4.5.1. Entonasyon Gelişimine İlişkin Bulguların Frekans (f) ve Yüzde (%) Dağılımları.....	33
Tablo 4.6.1. Başlangıç Düzeyi Çift Ses Çalışmalarına İlişkin Bulguların Frekans (f) ve Yüzde (%) Dağılımları	35
Tablo 4.7.1. Yay Tutuşuna İlişkin Bulguların Frekans (f) ve Yüzde (%) Dağılımları	43
Tablo 4.7.2. Başlangıç Keman Eğitiminde Yay Kullanımına İlişkin Bulguların Frekans (f) ve Yüzde (%) Dağılımlar.....	46
Tablo 4.7.3. Başlangıç Keman Eğitimine Telin Hangi Noktasından Başlanacağına İlişkin Bulguların Frekans (f) ve Yüzde (%) Dağılımları.....	47
Tablo 4.7.4. Başlangıç Keman Eğitimine Hangi Telden Başlanması Gerektiğine İlişkin Bulguların Frekans (f) ve Yüzde (%) Dağılımları.....	48

Tablo 4.7.5. Başlangıç Keman Eğitiminde Yay Basıncına İlişkin Bulguların Frekans (f) ve Yüzde (%) Dağılımları	49
Tablo 4.7.6. Başlangıç Keman Eğitiminde Yay Basıncının Dengelenmesine İlişkin Bulguların Frekans (f) ve Yüzde (%) Dağılımları.....	50
Tablo 4.7.7. Başlangıç Keman Eğitiminde Yay Basıncının Ayarlanmasına İlişkin Bulguların Frekans (f) ve Yüzde (%) Dağılımları.....	52
Tablo 4.7.8. Başlangıç Keman Eğitiminde Kaliteli Ses Üretimine İlişkin Bulguların Frekans (f) ve Yüzde (%) Dağılımları	56
Tablo 4.8.1. Detaché Öğretimine İlişkin Bulguların Frekans (f) ve Yüzde (%) Dağılımları	59
Tablo 4.8.2. Detaché ve Legato Öğretimine İlişkin Bulguların Frekans (f) ve Yüzde (%) Dağılımları.....	60

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1.8.1. Kemanın bölümleri	6
Şekil 1.8.2. Yayın bölümleri	6
Şekil 4.1.1.1. Araştırmaya katılan öğretim elemanlarının çalıştıkları kurumlara göre frekans (f) ve yüzde (%) dağılımları	20
Şekil 4.2.1.1. Soru 1'e ilişkin bulguların frekans (f) ve yüzde (%) dağılımları.....	21
Şekil 4.2.1.2. Soru 2'ye ilişkin bulguların frekans (f) ve yüzde (%) dağılımları.....	22
Şekil 4.2.1.3. Soru 3'e ilişkin bulguların frekans (f) ve yüzde (%) dağılımları.....	23
Şekil 4.2.1.4. Soru 4'e ilişkin bulguların frekans (f) ve yüzde (%) dağılımları.....	23
Şekil 4.2.1.5. Soru 5'e ilişkin bulguların frekans (f) ve yüzde (%) dağılımları.....	24
Şekil 4.2.1.6. Soru 6'ya ilişkin bulguların frekans (f) ve yüzde (%) dağılımları.....	24
Şekil 4.2.1.7. Soru 7'ye ilişkin bulguların frekans (f) ve yüzde (%) dağılımları.....	25
Şekil 4.2.1.8. Soru 8'e ilişkin bulguların frekans (f) ve yüzde (%) dağılımları.....	26
Şekil 4.2.1.9. Soru 9'a ilişkin bulguların frekans (f) ve yüzde (%) dağılımları.....	26
Şekil 4.2.2.1. Soru 10'a ilişkin bulguların frekans (f) ve yüzde (%) dağılımları.....	27
Şekil 4.3.1.1. Soru 11'e ilişkin bulguların frekans (f) ve yüzde (%) dağılımları.....	28
Şekil 4.3.1.2. Soru 12'ye ilişkin bulguların frekans (f) ve yüzde (%) dağılımları.....	29
Şekil 4.3.1.3. Soru 13'e ilişkin bulguların frekans (f) ve yüzde (%) dağılımları.....	29
Şekil 4.3.1.4. Soru 14'e ilişkin bulguların frekans (f) ve yüzde (%) dağılımları.....	30
Şekil 4.3.1.5. Soru 15'e ilişkin bulguların frekans (f) ve yüzde (%) dağılımları.....	30

Şekil 4.4.1.1. Soru 16'ya ilişkin bulguların frekans (f) ve yüzde (%) dağılımları.....	31
Şekil 4.4.1.2. Soru 17'ye ilişkin bulguların frekans (f) ve yüzde (%) dağılımları.....	32
Şekil 4.4.1.3. Soru 18'e ilişkin bulguların frekans (f) ve yüzde (%) dağılımları.....	33
Şekil 4.5.1.1. Soru 19'a ilişkin bulguların frekans (f) ve yüzde (%) dağılımları.....	34
Şekil 4.5.1.2. Soru 20'ye ilişkin bulguların frekans (f) ve yüzde (%) dağılımları.....	34
Şekil 4.6.1.1. Soru 21'e ilişkin bulguların frekans (f) ve yüzde (%) dağılımları.....	36
Şekil 4.6.1.2. Soru 22'ye ilişkin bulguların frekans (f) ve yüzde (%) dağılımları.....	36
Şekil 4.6.1.3. Soru 23'e ilişkin bulguların frekans (f) ve yüzde (%) dağılımları.....	37
Şekil 4.6.1.4. Soru 24'e ilişkin bulguların frekans (f) ve yüzde (%) dağılımları.....	38
Şekil 4.6.1.5. Soru 25'e ilişkin bulguların frekans (f) ve yüzde (%) dağılımları.....	38
Şekil 4.6.1.6. Soru 26'ya ilişkin bulguların frekans (f) ve yüzde (%) dağılımları.....	39
Şekil 4.6.1.7. Soru 27'ye ilişkin bulguların frekans (f) ve yüzde (%) dağılımları.....	40
Şekil 4.6.1.8. Soru 28'e ilişkin bulguların frekans (f) ve yüzde (%) dağılımları.....	40
Şekil 4.6.1.9. Soru 29'a ilişkin bulguların frekans (f) ve yüzde (%) dağılımları.....	41
Şekil 4.6.1.10. Soru 30'a ilişkin bulguların frekans (f) ve yüzde (%) dağılımları.....	42
Şekil 4.7.1.1. Soru 31'e ilişkin bulguların frekans (f) ve yüzde (%) dağılımları.....	43
Şekil 4.7.1.2. Soru 32'ye ilişkin bulguların frekans (f) ve yüzde (%) dağılımları.....	44
Şekil 4.7.1.3. Soru 33'e ilişkin bulguların frekans (f) ve yüzde (%) dağılımları.....	44
Şekil 4.7.1.4. Soru 34'e ilişkin bulguların frekans (f) ve yüzde (%) dağılımları.....	45
Şekil 4.7.2.1. Soru 35'e ilişkin bulguların frekans (f) ve yüzde (%) dağılımları.....	46
Şekil 4.7.3.1. Soru 36'ya ilişkin bulguların frekans (f) ve yüzde (%) dağılımları.....	47
Şekil 4.7.4.1. Soru 37'ye ilişkin bulguların frekans (f) ve yüzde (%) dağılımları.....	48
Şekil 4.7.5.1. Soru 38'e ilişkin bulguların frekans (f) ve yüzde (%) dağılımları.....	49
Şekil 4.7.5.2. Soru 39'a ilişkin bulguların frekans (f) ve yüzde (%) dağılımları.....	50
Şekil 4.7.6.1. Soru 40'a ilişkin bulguların frekans (f) ve yüzde (%) dağılımları.....	51
Şekil 4.7.7.1. Soru 41'e ilişkin bulguların frekans (f) ve yüzde (%) dağılımları.....	52

Şekil 4.7.7.2. Soru 42'ye ilişkin bulguların frekans (f) ve yüzde (%) dağılımları.....	53
Şekil 4.7.7.3. Soru 43'e ilişkin bulguların frekans (f) ve yüzde (%) dağılımları.....	54
Şekil 4.7.7.4. Soru 44'e ilişkin bulguların frekans (f) ve yüzde (%) dağılımları.....	55
Şekil 4.7.8.1. Soru 45'e ilişkin bulguların frekans (f) ve yüzde (%) dağılımları.....	56
Şekil 4.7.8.2. Soru 46'ya ilişkin bulguların frekans (f) ve yüzde (%) dağılımları.....	57
Şekil 4.7.8.3. Soru 47'ye ilişkin bulguların frekans (f) ve yüzde (%) dağılımları.....	57
Şekil 4.7.8.4. Soru 48'e ilişkin bulguların frekans (f) ve yüzde (%) dağılımları.....	58
Şekil 4.8.8.1. Soru 49'a ilişkin bulguların frekans (f) ve yüzde (%) dağılımları.....	59
Şekil 4.8.2.1. Soru 50'ye ilişkin bulguların frekans (f) ve yüzde (%) dağılımları.....	60
Şekil 4.8.2.2. Soru 51'e ilişkin bulguların frekans (f) ve yüzde (%) dağılımları.....	61
Şekil 4.8.2.3. Soru 52'ye ilişkin bulguların frekans (f) ve yüzde (%) dağılımları.....	61
Şekil 4.8.2.4. Soru 53'e ilişkin bulguların frekans (f) ve yüzde (%) dağılımları.....	62

BÖLÜM I

1. GİRİŞ

İnsanın müzik ile olan serüveni, anne karnında başlar ve doğumdan sonra gelişerek devam eder. Hayatının her anında müzikle iç içe yaşayan insan; hüzün, mutluluk, coşku gibi duygularını şarkılar, türküler, ağıtlar vb. ile yani müzikle ifade eder.

Müzik, insanoğlunun kendini ifade edebileceği etkili ve aynı zamanda evrensel bir dildir. Bu nedenle insan yaşamında çok önemli ve vazgeçilmez bir yere sahiptir.

Günümüzde yaygınlaşan profesyonel müzik eğitimi; güzel sanatlar liselerinde, üniversitelerin güzel sanatlar fakültelerinin müzik bölümlerinde, eğitim fakültelerinin müzik eğitimi anabilim dallarında ve konservatuvarlarda verilmektedir. Profesyonel müzik eğitiminin gelişmesi ile özengen müzik eğitime olan ilgi de giderek artmaktadır. Bu nedenle halk eğitim merkezleri, özel sanat merkezleri ve özel müzik dershaneleri gibi özengen müzik eğitimi verilen kurumların sayısı her geçen gün artmaktadır.

Profesyonel ve özengen müzik eğitimi veren kurumlarda yaygın olarak tercih edilen çalgıların başında; keman gelmektedir. Keman, hem solo bir çalgıdır, hem de grup ile çoksesli müzik yapma olanağı sağlar. Geçmişten günümüze orkestralarda yaygın olarak kullanılmaktadır.

“Kemanın atası, Avrupa’da orta çağdan beri yaygın biçimde kullanılmış olan ‘Viol’ ya da ‘Viel’dir. 16. yüzyıldan başlayarak büyük gelişim gösteren ve değerini kabul ettiren kemanın çalgı müziğindeki önemli yeri yüzyıllar içinde yükselmiştir. 17. yüzyıldan itibaren keman için eser yazan besteciler, çalgının ustalıkla kullanılmasına yol açan heyecan verici yeni teknikler geliştirmişlerdir. Onların yazdığı eserlerin yorumlarında daha dolgun, parlak ses renklerine gereksinim duyulduğu için, tellerin daha fazla gerilimi kaldırabilmesinin sağlamak üzere çalgıda birbirini izleyen değişiklikler yapılmıştır. Keman çalma sanatının çok önemli bir

parçası olan yay tekniğinin gelişim göstermiş bulunması, doğrudan doğruya bu bağımsız parça ile ana parça olan çalgının geliştirilen olanaklarından kaynaklanır” (Say, 2002 s.291).

1.1. Problem Durumu

Keman çalmaya yeni başlayan öğrencilerin kemandan kaliteli ses üretebilmeleri için başlangıç aşamasında yapılan yay çekme çalışmaları büyük çaba, sabır ve çalışma gerektirmektedir. Perdesiz bir çalgı olması nedeniyle kemandan temiz (doğru) ses elde etmek de güçtür. Yeni başlayan öğrenciler için büyük zorluklar içeren keman eğitiminin temelini oluşturan başlangıç aşamasında doğru teknik kazanımlara ulaşmak büyük önem taşımaktadır. Bu aşamada yanlış öğrenilen bir tekniğin ileride düzeltilmesi oldukça zordur ve zaman kaybına neden olur. Yanlış tekniğin düzeltilmesi yeni tekniğin öğrenilmesinden daha güçtür. Bu nedenle öğrencilerin başlangıç aşamasında yanlış öğrendikleri teknikleri düzeltmede karşılaşılabilecekleri güçlükler onların çalgıdan uzaklaşmalarına neden olabilmektedir.

1.2. Problem Cümlesi

Problem durumu göz önüne alınarak ve başlangıç aşamasında elde edilen kazanımların öğrencilerin çalgılarına olan ilgileri, sevgileri ve çalışma istekleri üzerinde belirleyici rol oynadığı düşünülerek araştırmanın problem cümlesi şu şekilde belirlenmiştir: “Başlangıç keman eğitiminde temel tekniklerin öğretimine ilişkin öğretim elemanı görüşleri nelerdir?”

1.3. Alt Problemler

Araştırmanın amacına ulaşabilmesi için bazı alt problemler belirlenmiştir. Bunlar:

1. Keman çalarken doğru duruş ve tutuş nasıl olmalıdır?
2. Parmaklar telde nasıl konumlandırılmalıdır?
3. Başlangıç düzeyinde sol el “pizzicato” suna yer verilmeli midir?
4. Entonasyon gelişimi için neler yapılmalıdır?
5. Başlangıç düzeyinde çift ses çalışmalarına yer verilmeli midir?
6. Kaliteli ses üretmede yay kullanımının önemi nedir?
7. Detaché ve legato tekniklerinin öğretimi nasıl olmalıdır?

1.4. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, başlangıç keman eğitiminde temel tekniklerin öğretimine ilişkin öğretim elemanı görüşlerini incelemek, bir durum tespiti yapmak ve sonuca uygun öneriler geliştirmektir.

1.5. Araştırmanın Önemi

“Müzik eğitiminin amacı, bireye yeni müziksel davranışlar kazandırma, bireyin müziksel davranışlarında değişiklikler oluşturma ve müziksel davranışlarını geliştirmektir. Öğrencilere verilen müzik eğitiminin türü ne olursa olsun başarıya ulaşmak için teknik ve müzikal detayların üzerinde durmak gerekir.” (Özer, 2006, s. 9) Buradan hareketle, keman çalmanın temelini oluşturan başlangıç düzeyindeki temel tekniklerin öğretimi son derece önem taşımaktadır.

Yapılan literatür taraması sonucunda başlangıç keman eğitiminde temel tekniklerin öğretimini konu alan az sayıda çalışmaya rastlanmıştır. Bu nedenle araştırmanın, keman öğretmenlerine ışık tutacağı, başlangıç keman eğitiminde temel tekniklerin öğretimi konusunda yapılacak yeni araştırmalara kaynak olması ve yeni çalışmalara ışık tutması açısından önem taşıdığı düşünülmektedir.

1.6. Sayıtlar

Araştırmada;

1. Seçilen araştırma yönteminin, araştırmanın amacına, konusuna ve problem çözümüne uygun olduğu,
2. Veri toplamak için kullanılan araçlarının araştırma için gerekli bilgileri sağlayabilecek nitelikte olduğu,
3. Araştırma için elde edilen bilgilerin ve verilerin güvenilir ve yeterli olduğu,
4. Öğretim elemanlarının görüşme sorularına içtenlikle ve gerçeği yansıtacak şekilde yanıtladıkları,
5. Araştırmanın örnekleminin evreni temsil ettiği varsayılmıştır.

1.7. Sınırlılıklar

Araştırma;

1. Öğretim elemanı yoğunluğu dikkate alınarak belirlenen;
  - Abant İzzet Baysal Üniversitesi,
  - Afyon Kocatepe Üniversitesi,
  - Cumhuriyet Üniversitesi,
  - Gazi Üniversitesi,
  - İstanbul Üniversitesi,
  - Ondokuz Mayıs Üniversitesi,
  - Trakya Üniversitesi,
  - Uludağ Üniversitesi,
  - Yüzüncü Yıl Üniversitesi'nde keman dersi veren öğretim elemanlarıyla,
2. Öğretim elemanlarına uygulanacak anketle,
3. Yüksek Lisans programı için ayrılan süre ve araştırmacının sağlayabileceği maddi olanaklarla,
4. Araştırmacının ulaşabileceği kaynaklarla sınırlı tutulmuştur.

1.8. Tanımlar

Agitate (İt.): “Atılgan, tez canlı bir deyişle” (Çalışır, 1996, s.8).

Çift tel/ses: “Telli ve yaylı çalgılarda iki telde birden yapılan seslendirme” (Say, 2002, s. 131).

Detaché (Fr.): “Notaların birbirinden ayrı olarak seslendirilmesi. Bağımsız seslendirme. Yaylı çalgılarda, birbirinden ayrı, bağımsız sesler üretmek üzere, yayın kullanım özelliği” (Say, 2002, s. 147).

Entonasyon: “Ses yüksekliğinin doğru olması. Bir eserin seslendirilmesinde perdeleri şaşmaz bir kesinlikle verebilmek; sesleri doğru çıkarmak” (Say, 2002, s. 180).

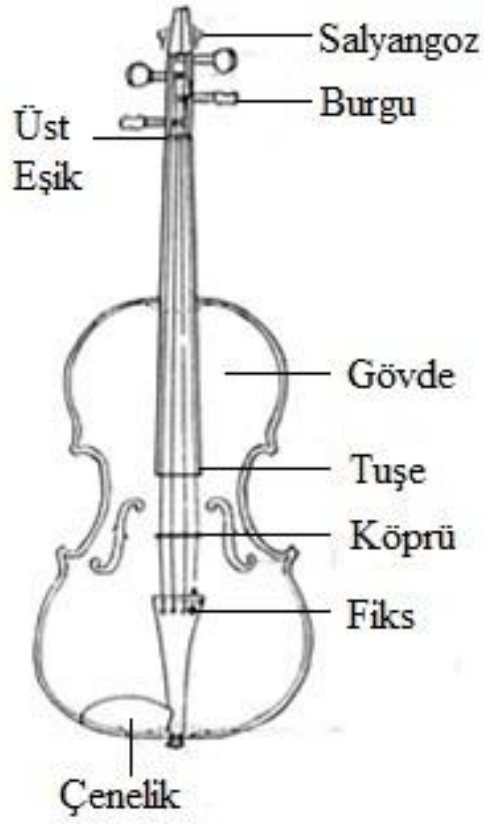
Kadans: “Konçerto formunda besteci tarafından esere yerleştirilen kadanslar, orkestra beklerken solistin teknik becerilerini sergilemesine olanak açan, kısa, gösterişli, özgür bir solo çalgı parçasıdır” (Say, 2002, s. 282).

Legato (İt.): “Bağlı. Notaların birbirine bağlanarak seslendirilmesi” (Say, 2002, s. 430).

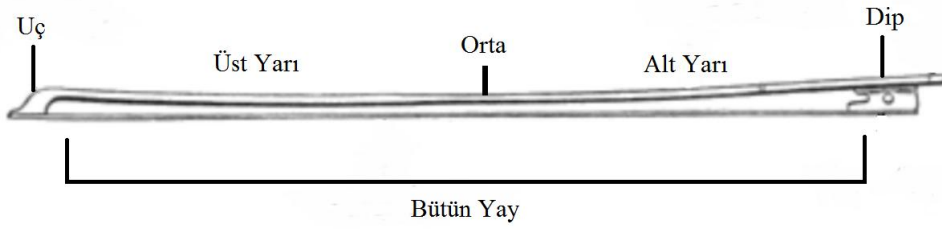
Pizzicato (İt.): “Yaylı çalgılarda yay kullanmaksızın tel(ler)in parmakla çekilmesiyle elde edilen ses” (Say, 2002, s. 430).

Tel: “Keman çalarken yayın srtldğ, belli sesler çıkarmak için üzerlerine parmakların düşürülüp basıldığı ince, uzun ve belli ölçülerde gerili cisimlerin her birine tel denir” (Günay ve Uçan, 1980, s. 15).

Yay: “Yay, iki ucu arasında kıl gerilmiş bir çubuktur. Yaylı algıların tümünün alınmasında kullanılmak üzere, çalgıların çalınma niteliklerine göre özel ağaçlardan yapılan bir gereçtir” (Sakarya, 1975, s. 192).

Şekil 1.8.1. Kemanın bölümleri

Şekil 1.8.2. Yayın bölümleri

BÖLÜM II

2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Bu bölümde, yapılan literatür taraması sonucunda konuya ışık tutacağı düşünülen ve araştırmanın konusu ile ilgili elde edilen bilgiler aktarılmıştır.

2.1. Eğitim

İlk insandan günümüze teknolojiden bilime, edebiyattan sanata süregelen gelişim; daha önceki bireylerin edindikleri bilgilerin yeni kuşaklara aktarılmasıyla devamlılığını sağlamıştır. Bu nedenle eğitim, birey ve toplum için büyük önem taşımaktadır.

Bireyin doğumu ile başlayan ve yaşamı boyunca devam eden eğitimin genel tanımı ise şöyledir; “Eğitim, bireyin davranışında, kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istedik değişme meydana getirme sürecidir” (Ertürk, 1972, s. 12). Başka bir tanıma göre ise eğitim; “bireyin yaşadığı toplumda yeteneğini, tutumlarını ve olumlu değerdeki diğer davranış biçimlerini geliştirdiği süreçler toplamıdır” (Tezcan, 1985, s. 4).

2.2. Sanat Eğitimi

“Yapısı ve yaradılışı gereği insan, sağlıklı, dengeli, uyumlu ve doyumlu yaşama; yaşamını en iyi biçimde düzenleyip sürdürme ve geliştirme; bunun için gücünü (potansiyelini) harekete geçirip kullanma ve yeteneklerini geliştirip yetkinleştirme; bu yolda gerekli fırsat ve olanaklardan yararlanma; giderek kendini gerçekleştirme ve aşma gereksinimi içindedir” (Uçan, 1996, s. 121).

Beslenme, barınma, sevme/sevilme, ait olma gibi temel ihtiyaçlarını sağlayabilen bireyler hızla gelişen ve değişen dünyamızda yeni arayışlar içerisine girmektedirler. “Her biri kendine özgü bir bilgi alanı olan bilim, teknik ve sanat, işte insanın bu durmak-dinmek bilmeyen arayışının birer ürünü ve sürecidir” (Uçan, 1996, s. 121).

Bilim, teknik ve sanatta ilerlemenin temelinde ise yine eğitim yatmaktadır. “Sanat, insanlık tarihinin en eski çağlarından beri, hem çok kullanışlı bir eğitim aracı, hem de çok etkili bir eğitim yolu/yöntemi, hem de çok önemli bir eğitim alanıdır” (Uçan, 1996, s. 125).

“Bireyin duygu, düşünce ve izlenimlerini anlatabilmede yeteneklerini ve yaratıcılık gücünü estetik bir düzeye ulaştırmak amacı ile yapılan tüm eğitim çabasına ‘sanat eğitimi’ denir” (Artut, 2001, s. 89). Diğer bir tanıma göre ise; “Bireye, kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak belirli sanatsal davranışlar kazandırma ya da bireyin sanatsal davranışında kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak belirli değişiklikler oluşturma sürecidir” (Uçan, 1996, s. 125).

2.3. Müzik Eğitimi

Müzik eğitimi, “Bireye kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak belirli müzikal davranışlar kazandırma ve onun müzikal davranışlarını değiştirme, geliştirme süreci” (Say, 2002, s. 360) olarak tanımlanmıştır.

Müzik eğitimi, bireylerin ihtiyaçları, hedefleri, beklentileri ve yetenekleri göz önünde bulundurularak genel, özengen (amatör) ve mesleki (profesyonel) olmak üzere üç gruba ayrılmaktadır.

“Genel müzik eğitimi, iş-meslek, okul, bölüm, kol-dal ve program ayrımı gözetmeksizin, her düzeyde, her aşamada, herkese yönelik olup, sağlıklı ve dengeli bir insanca yaşam için gerekli asgari-ortak genel müzik kültürünü kazandırmayı amaçlar” (Uçan, 1994 s. 26). Okul öncesi eğitim kurumlarında, ilkokul, ortaokul, lise ve üniversitelerde verilen müzik dersi genel müzik eğitimi olarak adlandırılmaktadır. Genel müzik eğitimi bireylerin yeteneklerini keşfetmelerinde ve ileriki yaşantıları için meslek seçimlerinde büyük önem taşımaktadır. Bu nedenle büyük bir hassasiyetle uygulanması gerekmektedir.

“Özengen müzik eğitimi, müziğe ya da müziğin belli bir dalında özengence (amatörce) ilgili, istekli ve yatkın olanlara yönelik olup, etkin bir müziksel katılım, zevk ve doyum sağlamak ve bunu olabildiğince sürdürüp geliştirmek için gerekli müziksel davranışlar kazandırmayı amaçlar” (Uçan, 1994, s. 27). Halk eğitim merkezleri, özel müzik dershaneleri gibi kurumlarda verilen müzik dersi özengen müzik eğitimi olarak adlandırılmaktadır. Gelişmiş toplumlarda amatör müzik eğitimi alan bireylerin sayısı fazla olduğu için toplumun müzikal gövdesi olarak kabul edilirler (Say, 2002, s. 361)

“Mesleki müzik eğitimi, müzik alanının bütünü, bir kolunu ya da dalını, o bütün, kol ya da dal ile ilgili bir işi meslek olarak seçen, seçmek isteyen, seçme eğilimi gösteren, seçme olasılığı

bulunan ya da öyle görünen, müziğe belli düzeyde yetenekli kişilere yönelik olup, dalın, işin ya da mesleğin gerektirdiği müziksel davranışları ve birikimi kazandırmayı amaçlar” (Uçan, 1994 s. 27).

Güzel sanatlar liselerinde, üniversitelerin güzel sanatlar fakültelerinin müzik bölümlerinde ve eğitim fakültelerinin müzik öğretmenliği bölümlerinde ve konservatuvarlarda verilen müzik eğitimi mesleki müzik eğitimi olarak adlandırılmaktadır. Bu kurumlardan mezun olan sanatçıların ve eğitimcilerin müzik alanına sağlayacakları katkılar ve gelecek kuşakları yetiştirmedeki başarıları şüphesiz ki aldıkları eğitimin kalitesi ile eşdeğer olacaktır. Bu nedenle bu kurumlarda uygulanacak programlar ülkenin gelişimi için büyük önem taşımaktadır.

2.4. Keman Eğitimi

Yaylı çalgılar ailesi; keman, viyola, viyolonsel (çello) ve kontrbasta oluşur. Keman ise bu ailenin en küçük üyesidir.

1700’lerden günümüze kadar popülerliğini koruyan ve her geçen gün artıran kemanın öğretimi de sistematik bir programla mümkün olacaktır. “Keman çalmayı öğrenmek ve öğretmek, diğer sanat dallarında olduğu gibi bir eğitim sürecini kapsar. Bu eğitim ve öğretimin etkili, başarılı ve kalıcı olabilmesi için bir takım ilkeler doğrultusunda olması beklenir” (Uslu, 2012, s. 2).

Keman eğitimini başarıya ulaştıracak ilkeler, ulaşılmak istenen hedefler ve amaçlar göz önüne alınarak belirlenmelidir. “ Keman eğitiminin amaçladığı temel bilgi ve beceriler arasında, doğru duruş, tutuş, temiz ses üretebilme, çalgının yapı ve özelliklerini bilme, belli düzeydeki etüt ve eserleri seslendirebilme vb. bir takım konular bulunmaktadır” (Uslu, 2012, s. 3).

Belirli düzeydeki etüt ve eserleri çalabilecek düzeye ulaşmak için bazı temel tekniklerin doğru kavranmış olması gerekmektedir. “Keman eğitimine teknik açıdan bakıldığında gerekli olan unsurlar, bedenın doğru biçimde duruşuyla başlar, devamında kemany ve yayı doğru tutmak, kol, bilek ve parmakları doğru konuşturmak, sol el ve sağ el teknikleri gibi temel davranışlardan oluşur” (Uslu, 2012, s. 5).

Günümüzde hem profesyonel hem de özengen müzik ile uğraşan bireyler yaygın olarak kemany tercih etmektedirler. “Ses renginin etkileyici güzelliğiyle insanın değişen ruh

durumlarını ifade edebilen duygusal anlatım zenginliği, onu ideal bir çalgı düzeyine yükseltmiştir” (Say, 2002, s.290).

Her geçen gün müzik ve keman eğitimine olan ilginin giderek artmasıyla günümüzde müzik eğitimi verilen güzel sanatlar ve spor liselerinin sayısı 54’e üniversitelerin müzik öğretmeni yetiştiren müzik eğitimi anabilim dallarının sayısı 25’e, konservatuvarların sayısı 39’a ve güzel sanatlar fakültelerinin sayısı ise 18’e ulaşmıştır (www.muzikegitimcileri.net).

Ülkemizde müzik eğitimine olan ilginin artması ile müzik eğitimi konu alan araştırmaların sayısı da giderek artmaktadır. Araştırmacılar, yaptıkları araştırmalar ile alana önemli katkılar sağlamakta ve yeni araştırmaların yolunu açmaktadırlar.

2.5. İlgili Araştırmalar

ALBUZ’ un 1995 yılında hazırlamış olduğu “Başlangıç Viyola Öğretim Yöntem ve Tekniklerinin İncelenmesi, Sınanması ve Değerlendirilmesi” adlı yüksek lisans tezinde; başlangıç viyola eğitiminde temel sorunun diğer yaylı çalgılarda olduğu gibi yay kullanımı olduğu düşünülerek Türkiye’deki üniversitelerin müzik eğitimi bölümlerinde mevcut olan viyola öğretim elemanlarına anket uygulanmıştır. Anketlerden elde edilen veriler bazı viyola ve keman metotları ile karşılaştırılıp bu veriler ile metotların benzerlikleri ve farklılıkları ortaya konmuştur.

APPLEBAUM’ un 1986 yılında yayımlamış olan “The Art and Science of String Performance” adlı kitabında; keman çalma sanatı ve bilimi ele alınmıştır. Soru-cevap şeklinde hazırlanan bu kitapta yaylı enstrüman çalmanın temel prensipleri, dizi (gam) çalmanın bilimi, pozisyon çalışma, iyi bir entonasyon geliştirme, çift ses çalma, parmak numarası (duate) belirlemenin bazı temel prensipleri, vibrato, yay için sağ kol geliştirme, yay teknikleri ve öğretimi, iyi bir ton elde etme, deşifre yapmayı öğrenme, müzisyenliğin bazı temel prensipleri, çalışma şekli ve zamanı, performans anında gerginlikten kaçınma, ileri seviye teknikler için güven geliştirme, ilham ve motivasyon konuları ayrı başlıklar altında ele alınmıştır. Applebaum’un cevaplarının ve önerilerinin yanı sıra fotoğraf ve etüt örnekleri ile konular desteklenmiştir.

AUER’ in 1980 yılında yayımlamış olan ‘Violin Playing As I Teach It’ (Keman Çalma - Benim Öğrettiğim Gibi) adlı kitabında; doğru duruş-tutuş, yay tekniklerinin

öğrenilmesinde bazı ipuçları, detaché, legato, sol el pizzicato, çift ses çalma ve ton üretme gibi başlıklar altında keman eğitiminde temel tekniklerin öğretimine yer verilmiştir. Bu kitapta -kitabın adında da anlaşılacağı üzere- Auer'in derslerinde edindiği tecrübeler ve bilgi birikimine dayalı önerileri ile başlangıç tekniklerinin nasıl öğretilmesi gerektiğine yer verilmiştir.

BÜYÜKAKSOY' un 1997 yılında hazırlamış olduğu "Keman Öğretiminde İlkeler ve Yöntemler" adlı kitapta; "Güzel ve etkili keman çalabilmenin yolu iyi bir sağ el tekniğinden geçer; sözü, müzik okullarında çok söylenmektedir. Kemanın seslendirilmesinde, sesin üretilmesinde başlıca rol sağ elindir. Bu bakımdan sağ el hareketlerinin iyi incelenmesi önemlidir" (Büyükkaksoy, 1997, s.26) diyerek yay, yayı tutuş, parmak, el ve kol hareketleri, yay sürüşleri, ton (ses) üretimi konuları açıklanmıştır. Sağ ve sol el tekniklerinin neler olduğu açıklanmış ve bu tekniklerin öğretimi hakkında bilgiler verilmiştir.

ÇILDEN' in 2000 yılında hazırlamış olduğu "Kemanda Nitelikli Ses Elde Etmede Yay Kullanımının Önemi" adlı makalede; yay kullanımının ses elde etmenin önemli bir koşulu olduğuna değinilmiş, ses üretmeyi etkileyen faktörler ele alınmış, kemandan büyük ses elde etmek için gereken beceriler irdelenmiştir. Yapılan araştırma sonucu elde edilen bilgiler ışında yay kullanımı ve öğretimi konusuna bazı öneriler geliştirilmiştir.

EĞİLMEZ' in 1998 yılında hazırlamış olduğu "Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde Hazırlık Sınıfı Keman Eğitiminde Uygulanan Temel Yay Teknikleri" adlı yüksek lisans tezinde; Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri keman dersi öğretim programı doğrultusunda belirlenen yay tekniklerinin uygulamalarına ilişkin durum tespiti yapmak amacıyla belirlenen okullardaki keman öğretmenlerine anket uygulanmıştır. Temel tekniklerin öğretimine ilişkin mevcut durum tespit edilmiş ve bu durumu geliştirmeye yönelik öneriler geliştirilmiştir.

FAYEZ' in 2001 yılında yayımlanmış olan "Kuramdan Uygulamaya Başlangıç Keman Eğitimi" adlı kitabında; keman çalmada duruş ve tutuşlar, yay sürüşleri, ses üretme, yayın teldeki konumu ve durumu, sol el teknikleri ve yay teknikleri ayrı başlıklar altında ele alınmıştır. Bu konuların öğretiminin nasıl olması gerektiği önemli keman eğitimcilerinin görüşlerine de yer vererek açıklanmıştır.

FLESCH' in 1939 yılında yayımlanmış olan "The Art of Violin Playing" adlı kitabında; keman teknikleri 'genel olarak teknik' ve 'uygulanan/uygulamalı teknik' olmak üzere iki

farklı bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde keman tekniklerin Alman, Fransız ve Rus ekollerinde nasıl oldukları açıklanmıştır. Açıklamalar görseller ile desteklenmiştir. Tekniklere ilişkin etüt ve eserlerden bazı kesitler örnek olarak sunulmuştur. Bu bölümde ağırlıklı olarak müziğin bilimi ele alınmıştır. Kitabın ikinci bölümünde ise uygulamaya yönelik öneriler ve etüt/eser örnekleri yer almaktadır.

GALAMIAN' ın 1964 yılında yayımlanmış olan “Principles of Violin Playing and Teaching” adlı kitabında; keman teknikleri 3 bölümde ele alınmıştır. Kitabın birinci bölümü olan ‘Teknik ve Yorumlama’ başlığı altında teknik türleri ve performansın akustik elementleri konuları yer almaktadır. Kitabın ikinci bölümü olan ‘Sol El’ başlığı altında vücut ve enstrüman, sol elin hareketleri, özel teknik problemler (vibrato, sol el ‘pizzicato’su, çift ses) konuları yer almaktadır. Kitabın üçüncü bölümü olan ‘Sağ El’ başlığı altında ise temel prensipler, ton üretimi, yay teknikleri ve özel yay problemleri konuları yer almaktadır. Tekniklerin açıklamalarının ve nasıl öğretilmesi gerektiği açıklanan bu kitapta tekniklerin öğretiminin ne zaman yapılması (öğrenci hangi seviyeye geldiğinde) gerektiği yer almamaktadır.

OKAY ve KURTASLAN' ın 2013 yılında hazırlamış oldukları “Keman ve Viyolada Ton Üretimi” adlı makalede; kemanın önemli yorumcuları ve aynı zamanda önemli keman öğretmenleri olan Auer’in, Flesch’in, Suzuki’nin, Rolland’ın, ve Galamian’ın ton üretimi hakkındaki görüşlerine yer verilmiştir.

ÖKTÜL’ ün 1982 yılında hazırlamış olduğu “Yayı, Her Yerinde Aynı Gürlükte Ses Elde Edecek Biçimde Kullanma Becerisi Üzerine Bir Araştırma” adlı yayımlanmamış asistanlık tezinde; keman eğitiminin başlangıç aşamasında, yayın alt yarısında, üst yarısında ve bütün yayda temiz, normal ve aynı gürlükte ses elde edecek biçimde kullanma becerisinin nasıl kazanılacağına saptanması amacıyla Türkiye’deki yüksek okulların Müzik Bölümlerinde görev yapmakta olan keman eğitimcilerine anket uygulanmıştır. Anket yöntemi ile elde edilen veriler bazı başlangıç keman metotları ile karşılaştırılmıştır. Verilerin benzerlikleri ve farklılıkları göz önüne alınarak alana katkı sağlayacağı düşünülen öneriler geliştirilmiştir.

ÖZER’ in 2006 yılında hazırlamış olduğu “Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinde Verilen Keman Eğitiminde Çift Ses Çalma Durumlarının İncelenmesi” adlı yüksek lisans tezinde; öğrencilerin çift ses çalışmalarına verdikleri önemi belirlemek ve çift ses çalarken karşılaştıkları zorlukları saptamak amacıyla lise 3. ve lise 4. sınıf öğrencilerine anket

uygulamıştır. Bu araştırmanın konusu ile ilgili öğretmenlerin yaklaşımını tespit etmek için öğrencilere anket uygulanan okullarda görev yapmakta olan keman öğretmenlerine de anket uygulanmıştır. Aynı zamanda alanında uzman öğretim üyeleri ile görüşmeler yapmıştır. Başlangıç düzeyinde çift ses çalışmalarının büyük önem taşıdığı belirlenmiştir. Elde edilen veriler ışığında başlangıç çift ses eğitime katkı sağlayacağı düşünülen öneriler geliştirilmiştir.

TEMEL' in 1999 yılında hazırlamış olduğu “Türkiye’de Müzik Öğretmeni Yetiştiren Kurumlarda, Başlangıç Keman Öğretiminde Uygulanan Yöntem ve Tekniklerin İncelenmesi” adlı yüksek lisans tezinde; başlangıç düzeyinde keman öğretiminde kullanılan yöntem ve teknikler kaynak taraması yapılarak ortaya konmuştur. Müzik Öğretmenliği Fakültelerinde görev yapan öğretim elemanlarına anket uygulanmıştır. Yapılan kaynak taraması ile anket verileri karşılaştırılmıştır. Bu karşılaştırma sonucunda elde edilen veriler arasındaki benzerlikler ve farklılıklar ortaya konmuştur. Mevcut durumu geliştirmeye yönelik öneriler geliştirilmiştir.

USLU' nun 2012 yılında hazırlamış olduğu “Nitelikli Keman Eğitime Yönelik Yaklaşımlar” adlı makalede; keman eğitimi, ülkemizde keman eğitimi yapılan ortamlar, keman eğitiminde karşılaşılan sorunlar, nitelikli keman eğitimi oluşturan bazı faktörler (öğretmen faktörü, motivasyon faktörü, özyeterlik faktörü, aktif öğrenme faktörü) konularına yer verilmiştir. Yapılan betimsel çalışma sonucu elde edilen veriler ışığında konuya ilişkin öneriler geliştirilmiştir.

Yapılan literatür taramasının ardından başlangıç keman eğitiminde temel tekniklerin öğretimini konu alan sınırlı sayıda çalışmaya rastlanmıştır. Bu araştırmanın konusu önceki araştırmalarla benzerlik gösterse de yapılacak literatür taraması ve anket yöntemiyle elde edilen uzman görüşleri ile daha geniş çapta bir araştırma olacaktır.

BÖLÜM III

3. YÖNTEM

Bu bölümde, araştırmanın modeline, evren ve örnekleme, verilerin toplanmasına, verilerin çözümlenmesine ve yorumlanmasına yönelik bilgiler ve açıklamalar yer almaktadır.

3.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırma, kaynak tarama ve anket yönteminin kullanıldığı betimsel bir çalışmadır. Araştırmada, başlangıç keman eğitimindeki temel teknikler incelenmiş ve bu tekniklerin nasıl öğretilmesi gerektiği betimlenmeye çalışılmıştır. Nicel araştırma yöntemlerinden biri olan anket tekniği ile uzman görüşleri alınmıştır. Öğretimin nasıl işlendiği, nasıl gerçekleştiği durumu uzman kişilerin görüşlerine dayalı olarak açıklanmıştır.

3.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini, Türkiye'deki üniversitelerde keman dersi veren öğretim elemanları; örneklemini ise öğretim elemanı yoğunluğu göz önüne alınarak belirlenen;

- Abant İzzet Baysal Üniversitesi,
- Afyon Kocatepe Üniversitesi,
- Cumhuriyet Üniversitesi,
- Gazi Üniversitesi,
- İstanbul Üniversitesi,
- Ondokuz Mayıs Üniversitesi,

- Trakya Üniversitesi,
- Uludağ Üniversitesi,
- Yüzüncü Yıl Üniversitesi'nde keman dersi veren öğretim elemanları oluşturmaktadır.

3.3. Ölçme Araçları

Araştırmada veriler; literatür taraması ve anket yöntemi ile elde edilmiştir. Araştırmanın konusuyla ilgili yazılı kaynaklar araştırılıp incelenerek literatür taraması yapılmıştır. Anket soruları araştırmanın alt problemleri göz önüne alınarak yapılan literatür taraması sonucunda araştırmacı tarafından hazırlanmıştır. Anket soruları alanında uzman (doktora veya sanatta yeterliği olan) üç öğretim elemanına gönderilmiştir. Anket formunun geçerlik-güvenirliği uzman görüşü ile sağlanmış olup uzmanlardan alınan dönütler doğrultusunda sorular son halini almıştır.

3.4. Verilerin Toplanması

Araştırmanın nitel veri toplama aşamasında, araştırmacı tarafından ulaşılan yerli ve yabancı kaynaklar incelenerek literatür taraması yapılmıştır. Bu kaynaklardan elde edilen veriler raporlaştırılmıştır. Araştırmanın nicel veri toplama aşamasında ise, araştırmacı tarafından oluşturulan anket soruları belirlenen üniversitelerde keman dersi veren öğretim elemanlarına uygulanmıştır. Anket uygulaması için gerekli izinler alınmıştır.

3.5. Verilerin Analizi

Literatür taraması sonucunda elde edilen nitel veriler, bilgisayar ortamında raporlaştırılmıştır.

Araştırma için gönderilen anketler, 42 öğretim elemanı tarafından cevaplandırılmıştır. 2 ankete verilen cevapların araştırmanın bütünlüğünü bozacağı düşünüldüğü için bu anketler değerlendirme dışı bırakılmış ve 40 anket değerlendirmeye alınmıştır.

Anket yöntemi ile elde edilen nicel verilere ilişkin bulguların tablolaştırılmasında ve yorumlanmasında verilerin gözlenme sıklığı “frekans” (f) ve “yüzde” (%) ile ifade edilmiştir.

BÖLÜM IV

4. BULGULAR VE YORUM

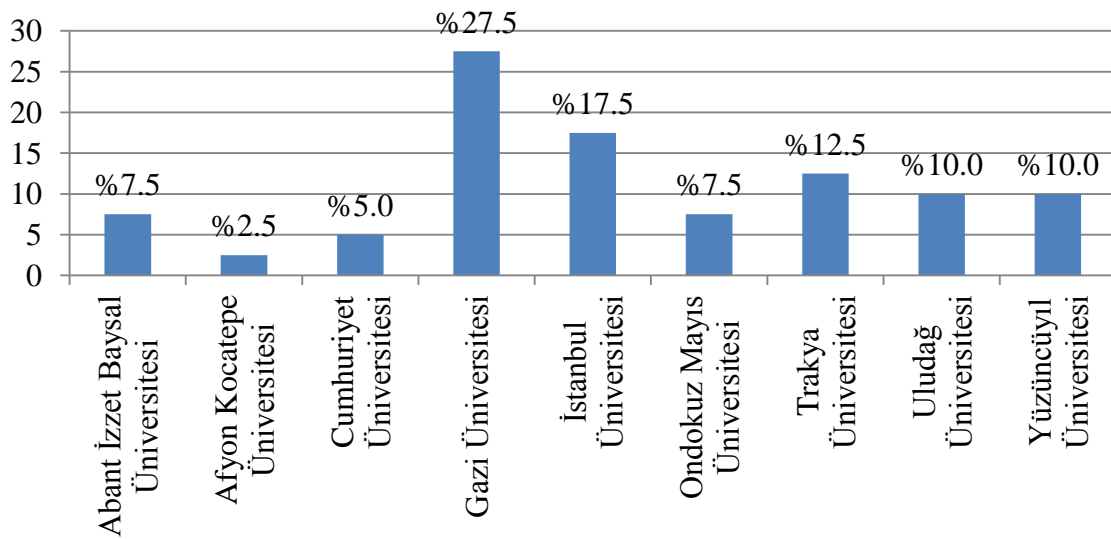
Bu bölümde, anket yöntemi ile elde edilen veriler araştırmanın alt problemleri göz önüne alınarak 7 ayrı başlık altında ele alınmış, tablolar halinde sunulmuş ve bulgular yorumlanmıştır.

Beşli likert tipi ölçeklerde ‘kesinlikle katılmıyorum’ ve ‘katılmıyorum’ ifadeleri; ‘katılıyorum’ ve ‘kesinlikle katılıyorum’ ifadeleri benzerlik/yakınlık gösterdikleri için bu ifadeler birleştirilerek yorumlanmıştır.

4.1. Araştırmaya Katılan Öğretim Elemanlarının Çalıştıkları Kurumlara Göre Dağılımları

Tablo 4.1.1. Araştırmaya Katılan Öğretim Elemanlarının Çalıştıkları Kurumlara Göre Frekans (f) ve Yüzde (%) Dağılımları

Üniversite Adı	f	%
Abant İzzet Baysal Üniversitesi	3	7.5
Afyon Kocatepe Üniversitesi	1	2.5
Cumhuriyet Üniversitesi	2	5.0
Gazi Üniversitesi	11	27.5
İstanbul Üniversitesi	7	17.5
Ondokuz Mayıs Üniversitesi	3	7.5
Trakya Üniversitesi	5	12.5
Uludağ Üniversitesi	4	10.0
Yüzüncü Yıl Üniversitesi	4	10.0
Toplam	40	100.0

Şekil 4.1.1.1. Araştırmaya katılan öğretim elemanlarının çalıştıkları kurumlara göre frekans (f) ve yüzde (%) dağılımları

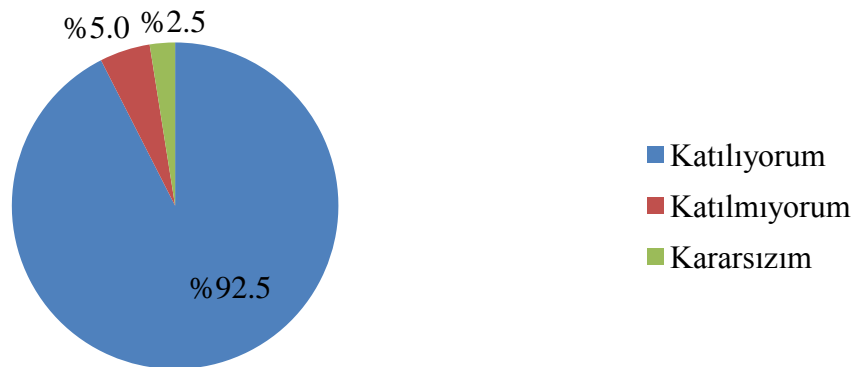
4.2. Araştırmanın Birinci Alt Problemine İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Tablo 4.2.1 Doğru Duruş ve Tutuşa İlişkin Bulguların Frekans (f) ve Yüzde (%) Dağılımları

Ölçüt		Kesinlikle	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle
		katılmıyorum				katılıyorum
1.Keman çalarken ayaklar omuz hizasında açılmalı ve iki ayağa da eşit derecede ağırlık verilmelidir.	<i>f</i>	0	2	1	9	28
	%	0.0	5.0	2.5	22.5	70.0
2.Keman, sol omuz ve çene yardımıyla yere paralel olarak tutulmalıdır.	<i>f</i>	0	3	1	7	29
	%	0.0	7.5	2.5	17.5	72.5
3.Keman tutuşu öğrencinin fiziksel özelliklerine göre değişiklik gösterebilir.	<i>f</i>	1	4	0	16	19
	%	2.5	10.0	0.0	40.0	47.5
4.Kol boyu kısa öğrencilerde yere paralellik bozulmadan, keman biraz öne alınabilir.	<i>f</i>	0	3	5	15	17
	%	0	7.5	12.5	37.5	42.5
5. Kol boyu uzun öğrencilerde yere paralellik bozulmadan, keman biraz geriye alınabilir.	<i>f</i>	3	3	6	17	11
	%	7.5	7.5	15.0	42.5	27.5
6.Yastık kullanımı öğrencinin fiziksel özelliklerine göre değişiklik gösterebilir.	<i>f</i>	0	1	2	21	16
	%	0.0	2.5	5.0	52.5	40.0
7.Sol bilek, kolun doğal yapısına uygun olarak içe ya da dışa doğru yatırılmadan düz tutulmalıdır.	<i>f</i>	0	2	3	10	25
	%	0.0	5.0	7.5	25.0	62.5
8.Sol elin dördüncü parmağı kullanılırken, sol dirsek biraz öne doğru alınmalıdır.	<i>f</i>	0	7	3	16	14
	%	0.0	17.5	7.5	40.0	35
9.Sol kolun konumu kullanılan tele göre değişiklik göstermez.*	<i>f</i>	22	10	1	4	3
	%	55.0	25.0	2.5	10.0	7.5

(* Olumsuz ifadeli maddeler.)

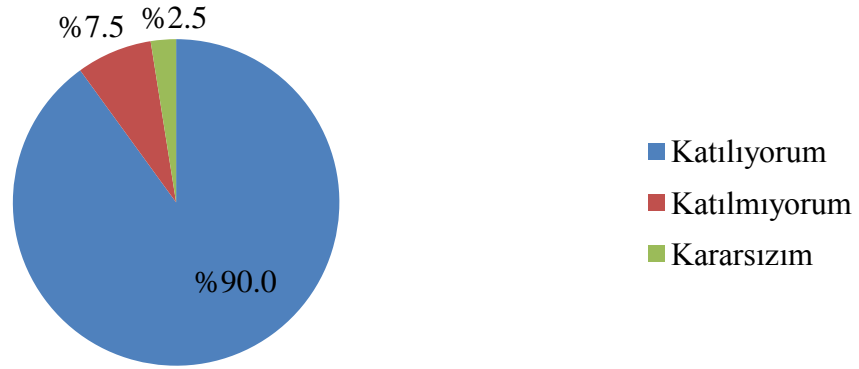
Soru 1: Keman çalarken ayaklar omuz hizasında açılmalı ve iki ayağa da eşit derecede ağırlık verilmelidir.

Şekil 4.2.1.1. Soru 1'e ilişkin bulguların frekans (f) ve yüzde (%) dağılımları

Tablo 4.2.1 ve Şekil 4.2.1.1'e göre; katılımcıların %92.5'i bu görüşe katılırken, %5'inin katılmadığı ve %2.5'inin ise kararsız kaldığı görülmektedir. Bu durum, öğretim elemanlarının tamamına yakınının bu görüşe katıldıklarını göstermektedir. Fayez (2001, s. 17)' in "Ayakta duruş biçiminde ayaklar, bir ayak boyu aralık ile hafifçe dışa dönük durmalıdır. Bedenin ağırlığı iki ayak üzerine eşit dağılmalı ve beden doğal bir diklikte olmalıdır." ifadesi ile paralellik göstermektedir. Buradan hareketle keman çalarken doğru duruşun bu olduğu ve öğretim elemanlarının büyük bir çoğunluğu tarafından benimsendiği yorumlanabilir.

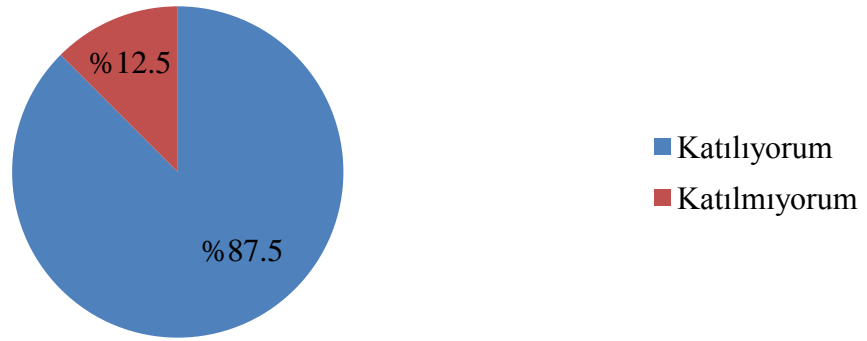
Soru 2: Keman, sol omuz ve çene yardımıyla yere paralel olarak tutulmalıdır.

Şekil 4.2.1.2. Soru 2'ye ilişkin bulguların frekans (f) ve yüzde (%) dağılımları

Tablo 4.2.1 ve Şekil 4.2.1.2'ye göre; katılımcıların %90'ı bu görüşe katılırken, %7.5'inin katılmadığı ve %2.5'inin ise kararsız kaldığı görülmektedir. Bu durum, öğretim elemanlarının tamamına yakınının bu görüşe katıldıklarını göstermektedir. Büyükaksoy (1997, s. 4)' un "keman omuz önündedir, sap kalkık ya da düşük değildir, yere koştututulmalıdır" ifadesi ve "Doğrusu, kemanın omuz ve başla desteklenmesi, sol elin bu yükten kurtarılmasıdır." ifadesi ile paralellik göstermektedir. Buradan hareketle doğru keman tutuşunun bu olduğu ve öğretim elemanlarının büyük bir çoğunluğu tarafından benimsendiği yorumlanabilir.

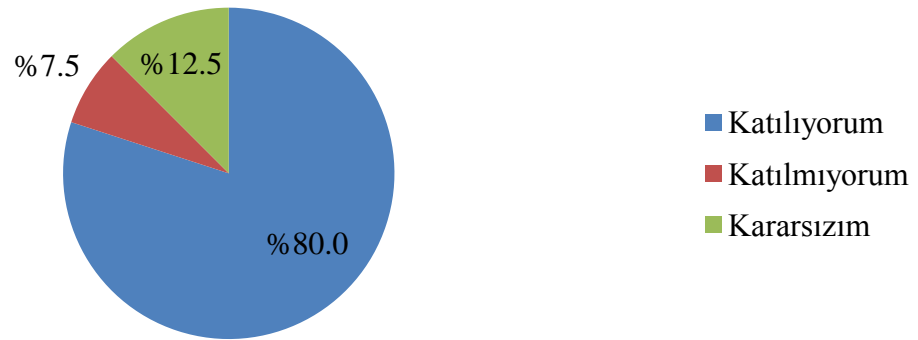
Soru 3: Keman tutuşu öğrencinin fiziksel özelliklerine göre değişiklik gösterebilir.

Şekil 4.2.1.3. Soru 3'e ilişkin bulguların frekans (f) ve yüzde (%) dağılımları

Tablo 4.2.1 ve Şekil 4.2.1.3'e göre; katılımcıların %87.5'i bu görüşe katılırken, %12.5'inin katılmadığı görülmektedir. Bu durum, öğretim elemanlarının büyük bir çoğunluğunun bu görüşe katıldıklarını göstermektedir. Öğrencilerin her birinin aynı fiziksel özelliklere (boyun uzunluğu, kol boyu, parmak uzunluğu v.b.) sahip olmadığı göz önüne alınarak keman tutuşunun değişiklik göstereceği yorumlanabilir.

Soru 4: Kol boyu kısa öğrencilerde yere paralellik bozulmadan, keman biraz öne alınabilir.

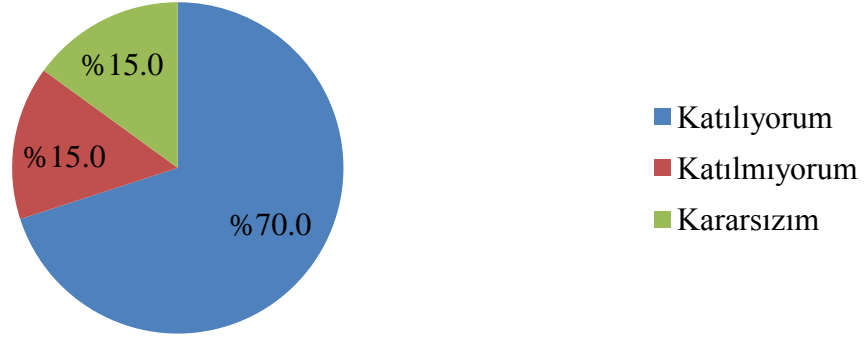
Şekil 4.2.1.4. Soru 4'e ilişkin bulguların frekans (f) ve yüzde (%) dağılımları

Tablo 4.2.1 ve Şekil 4.2.1.4'e göre; katılımcıların %80'i bu görüşe katılırken, %7.5'inin katılmadığı, %12.5'inin ise kararsız kaldığı görülmektedir. Bu durum, öğretim elemanlarının büyük bir çoğunluğunun bu görüşe katıldıklarını göstermektedir. Sol kolu

rahatlatmak için, kol boyu kısa öğrencilerde kemanın biraz öne alınabileceği yorumlanabilir.

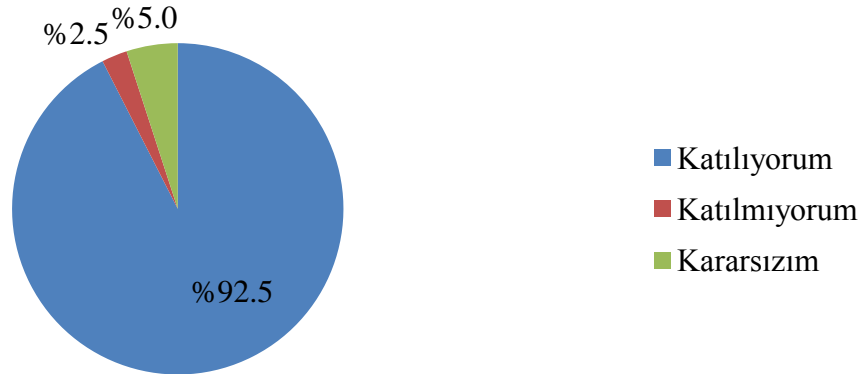
Soru 5: Kol boyu uzun öğrencilerde yere paralellik bozulmadan, keman biraz geriye alınabilir.

Şekil 4.2.1.5. Soru 5'e ilişkin bulguların frekans (f) ve yüzde (%) dağılımları

Tablo 4.2.1 ve Şekil 4.2.1.5'e göre; katılımcıların %70'i bu görüşe katılırken, %15'inin katılmadığı, %15'inin ise kararsız kaldığı görülmektedir. Bu durum, öğretim elemanlarının büyük bir çoğunluğunun bu görüşe katıldıklarını göstermektedir. Sol kolu rahatlatmak için, kol boyu uzun öğrencilerde kemanın biraz geriye alınabileceği yorumlanabilir.

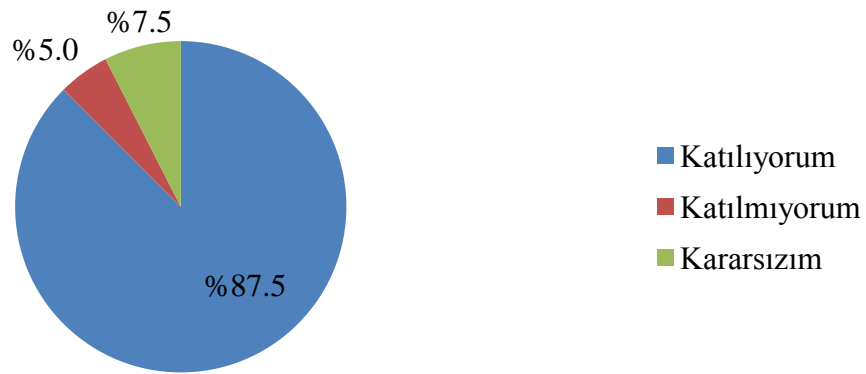
Soru 6: Yastık kullanımı öğrencinin fiziksel özelliklerine göre değişiklik gösterebilir.

Şekil 4.2.1.6. Soru 6'ya ilişkin bulguların frekans (f) ve yüzde (%) dağılımları

Tablo 4.2.1 ve Şekil 4.2.1.6'ya göre; katılımcıların %92.5'i bu görüşe katılırken, %2.5'inin katılmadığı, %5'inin ise kararsız kaldığı görülmektedir. Bu durum, öğretim elemanlarının tamamına yakınının bu görüşe katıldıklarını göstermektedir. Applebaum (1986, s. 2)' a göre; "Uzun boyunlu öğrenciler, yastık kullanmadan kemanı köprücük kemiği ve çene kemiği ile dengede tutmayı öğrenebilirler". Buradan hareketle yastık kullanımı öğrencinin fiziksel özelliklerine göre değişiklik gösterebileceği yorumlanabilir.

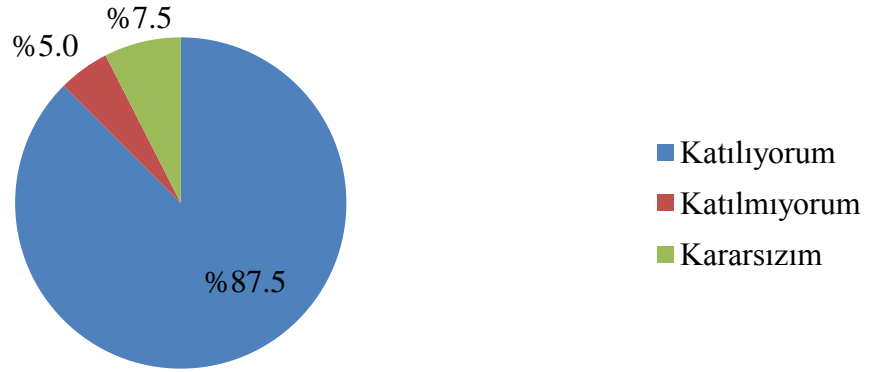
Soru 7: Sol bilek, kolun doğal yapısına uygun olarak içe ya da dışa doğru yatırılmadan düz tutulmalıdır.

Şekil 4.2.1.7. Soru 7'ye ilişkin bulguların frekans (f) ve yüzde (%) dağılımları

Tablo 4.2.1 ve Şekil 4.2.1.7'ye göre; katılımcıların %87.5'i bu görüşe katılırken, %5'inin katılmadığı, %7.5'inin ise kararsız kaldığı görülmektedir. Bu durum, öğretim elemanlarının büyük bir çoğunluğunun bu görüşe katıldıklarını göstermektedir. Applebaum (1986, s. 4)' a göre; "Genel kural; sol bileğin, el ve kol ile oldukça düz bir çizgi oluşturmasıdır" ifadesi ile de paralellik göstermektedir. Buradan hareketle sol bileğin düz tutulması gerektiği yorumlanabilir.

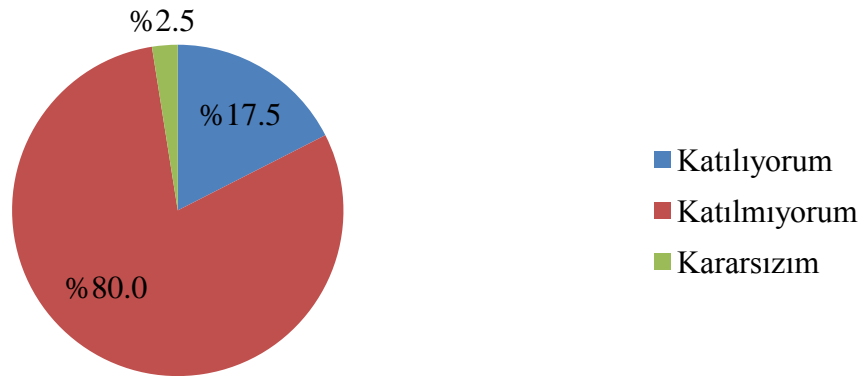
Soru 8: Sol elin dördüncü parmağı kullanılırken, sol dirsek biraz öne doğru alınmalıdır.

Şekil 4.2.1.8. Soru 8'e ilişkin bulguların frekans (f) ve yüzde (%) dağılımları

Tablo 4.2.1 ve Şekil 4.2.1.8'e göre; katılımcıların %75'i bu görüşe katılırken, %17.5'inin katılmadığı, %7.5'inin ise kararsız kaldığı görülmektedir. Bu durum, öğretim elemanlarının büyük bir çoğunluğunun bu görüşe katıldıklarını göstermektedir. Applebaum (1986, s. 3)' a göre; "dördüncü parmak kullanılırken sol dirsek sağa doğru getirilebilir". Kolun sağa doğru hareketi dirseği öne doğru getireceği için dördüncü parmak kullanılırken dirseğin öne alınabileceği yorumlanabilir.

Soru 9: Sol kolun konumu kullanılan tele göre değişiklik göstermez.

Şekil 4.2.1.9. Soru 9'a ilişkin bulguların frekans (f) ve yüzde (%) dağılımları

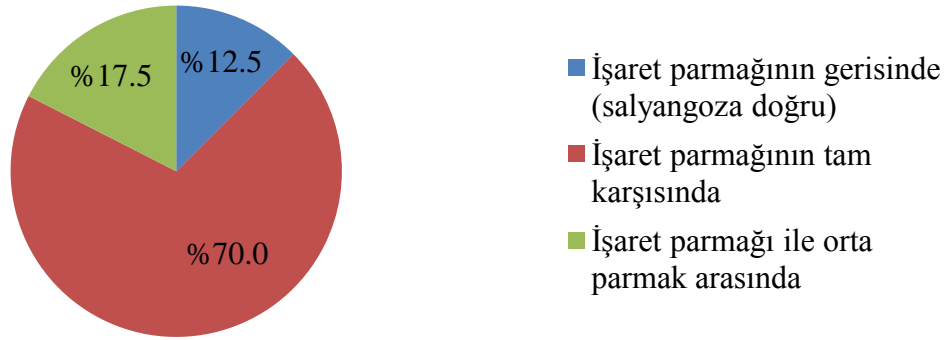
Tablo 4.2.1 ve Şekil 4.2.1.9'a göre; katılımcıların %17.5'i bu görüşe katılırken, %80'inin katılmadığı, %2.5'inin ise kararsız kaldığı görülmektedir. Bu durum, öğretim elemanlarının büyük bir çoğunluğunun bu görüşe katılmadığını göstermektedir. Sol kolun

konumunun kullanılan tele göre değişiklik göstereceği düşünölmektedir. Bir önceki madde ile bağlantılı olarak düşünöldüğünde, sol kolun konumunun değişiklik göstereceği yorumlanabilir.

Tablo 4.2.2. Sol El Başparmağının Konumlandırılmasına İlişkin Bulguların Frekans (f) ve Yüzde (%) Dağılımları

Ölçüt		İşaret parmağının gerisinde (salyangoza doğru) konumlandırılmalıdır.	İşaret parmağının tam karşısında konumlandırılmalıdır.	İşaret parmağı ile orta parmağın arasında konumlandırılmalıdır.	Orta parmağın tam karşısında konumlandırılmalıdır.
10.Sol elin başparmağı, birinci pozisyonda nerede konumlandırılmalıdır?	<i>f</i>	5	28	7	0
	%	12.5	70.0	17.5	0.0

Soru 10: Sol elin başparmağı, birinci pozisyonda nerede konumlandırılmalıdır?

Şekil 4.2.2.1. Soru 10'a ilişkin bulguların frekans (f) ve yüzde (%) dağılımları

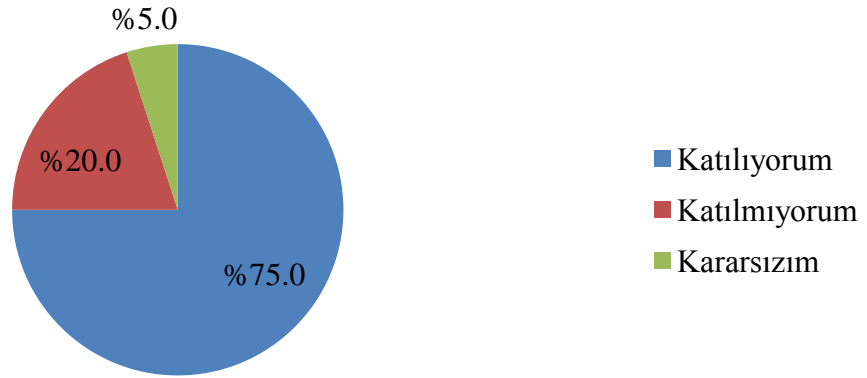
Tablo 4.2.2 ve Şekil 4.2.2.1'e göre; katılımcıların %70'inin "İşaret parmağının tam karşısında konumlandırılmalıdır." seçeneğini, %17.5'inin "İşaret parmağı ile orta parmağın arasında konumlandırılmalıdır." seçeneğini, %12.5'inin ise "İşaret parmağının gerisinde (salyangoza doğru) konumlandırılmalıdır." seçeneğini işaretledikleri görölmektedir. Bu durum, öğretim elemanlarının büyük bir çoğunluğunun, sol elin başparmağının işaret parmağının tam karşısında konumlandırılması gerektiği görüşüne katıldıklarını göstermektedir. Fayez (2001, s. 23)' in "işaret parmağının uç boğumu ile başparmak karşılıklı durur" ifadesi ile paralellik gösterdiği için bu pozisyonun doğru olduğu yorumlanabilir.

4.3. Araştırmanın İkinci Alt Problemine İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Tablo 4.3.1. Parmakların Telde Konumlandırılmasına İlişkin Bulguların Frekans (f) ve Yüzde (%) Dağılımları

Ölçüt	Kesinlikle katılmıyorum		Kararsızım	Kesinlikle katılıyorum						
	f	%		f	%					
11.Yay çekme çalışmaları yapılırken; parmaklar aynı tel üzerinde çalmaya hazır ve tele yakın konumlandırılmalıdır.	1	2.5	7	17.5	2	5.0	11	27.5	19	47.5
12.Sol elin parmaklarının tele yakın konumlandırılması ajilitenin (agitate) gelişmesi üzerinde önemli etkiye sahiptir.	0	0.0	0	0.0	2	5.0	16	40.0	22	55.0
13.Parmak tutma alışkanlığı başlangıç düzeyinde kazanılması gereken bir davranıştır.	0	0.0	0	0.0	0	0.0	14	35.0	26	65.0
14.Parmak tutma alışkanlığı, parmakların güçlenmesi üzerinde önemli etkiye sahiptir.	0	0	8	20.0	6	15.0	7	17.5	19	47.5
15.Parmak tutma alışkanlığı, ajilitenin (agitate) gelişmesi üzerinde önemli etkiye sahiptir.	0	0.0	2	5.0	4	10.0	15	37.5	19	47.5

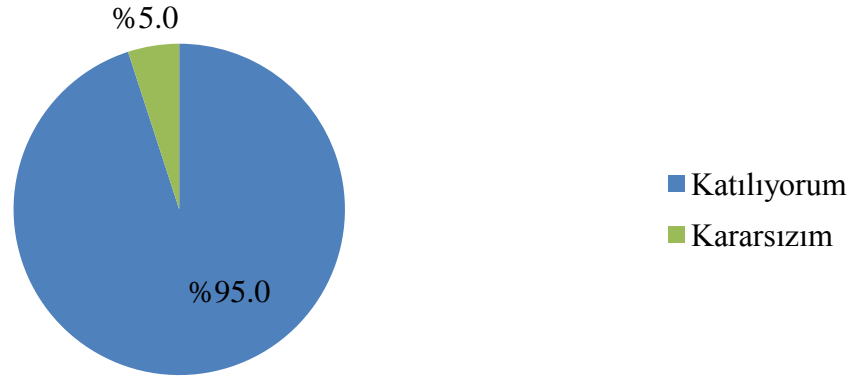
Soru 11: Yay çekme çalışmaları yapılırken; parmaklar aynı tel üzerinde çalmaya hazır ve tele yakın konumlandırılmalıdır.

Şekil 4.3.1.1. Soru 11'e ilişkin bulguların frekans (f) ve yüzde (%) dağılımları

Tablo 4.3.1 ve Şekil 4.3.1.1'e göre; katılımcıların %75'i bu görüşe katılırken, %20'sinin katılmadığı, %5'inin ise kararsız kaldığı görülmektedir. Bu durum, öğretim elemanlarının büyük bir çoğunluğunun bu görüşe katıldığını göstermektedir. Buradan hareketle parmakların tele yakın konumlandırılmasının sol el tutuş tekniğinin gelişmesi üzerinde etkiye sahip olduğu yorumlanabilir.

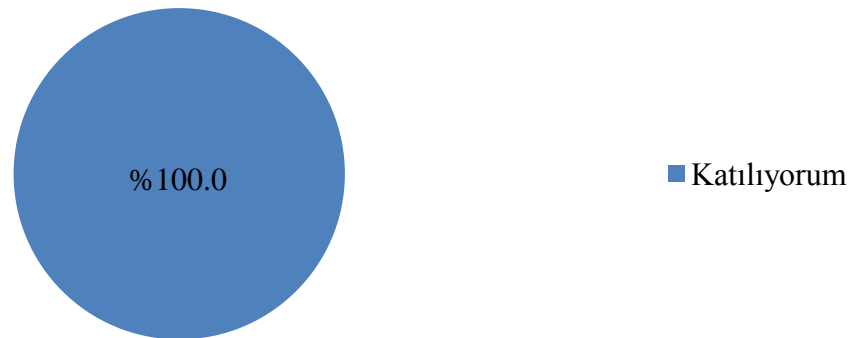
Soru 12: Sol elin parmaklarının tele yakın konumlandırılması ajilitenin (agitate) gelişmesi üzerinde önemli etkiye sahiptir.

Şekil 4.3.1.2. Soru 12'ye ilişkin bulguların frekans (f) ve yüzde (%) dağılımları

Tablo 4.3.1 ve Şekil 4.3.1.2'ye göre; katılımcıların %95'i bu görüşe katılırken, %5'inin kararsız kaldığı görülmektedir. Bu durum, öğretim elemanlarının tamamına yakınının bu görüşe katıldığını göstermektedir. Buradan hareketle parmakların tele yakın konumlandırılmasının ajilitenin gelişmesi üzerinde önemli bir etkiye sahip olduğu yorumlanabilir.

Soru 13: Parmak tutma alışkanlığı başlangıç düzeyinde kazanılması gereken bir davranıştır.

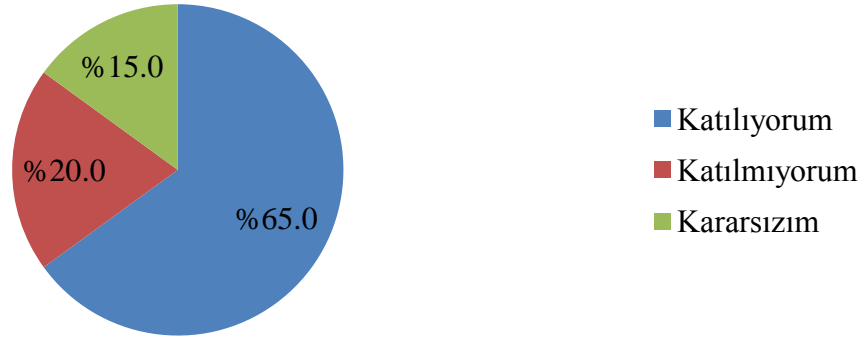

Şekil 4.3.1.3. Soru 13'e ilişkin bulguların frekans (f) ve yüzde (%) dağılımları

Tablo 4.3.1 ve Şekil 4.3.1.3'e göre; katılımcıların %100'ünün bu görüşe katıldığı görülmektedir. Bu durum, bütün öğretim elemanlarının görüş birliği içerisinde olduğunu

göstermektedir. Buradan hareketle parmak tutma alışkanlığının başlangıç düzeyinde kazanılması gereken bir davranış olduğu yorumlanabilir.

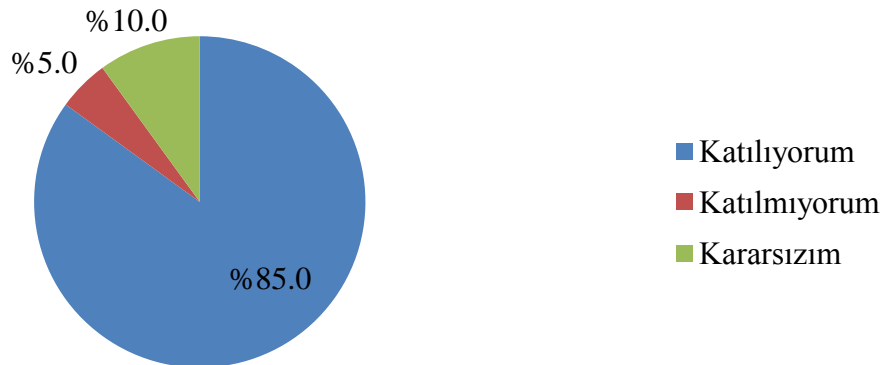
Soru 14: Parmak tutma alışkanlığı, parmakların güçlenmesi üzerinde önemli etkiye sahiptir.

Şekil 4.3.1.4. Soru 14'e ilişkin bulguların frekans (f) ve yüzde (%) dağılımları

Tablo 4.3.1 ve Şekil 4.3.1.4'e göre; katılımcıların %65'i bu görüşe katılırken, %20'sinin katılmadığı, %15'inin ise kararsız kaldığı görülmektedir. Bu durum, öğretim elemanlarının çoğunluğunun bu görüşe katıldığını göstermektedir. Buradan hareketle parmak tutma alışkanlığının parmakların güçlenmesi üzerinde etkiye sahip olduğu yorumlanabilir.

Soru 15: Parmak tutma alışkanlığı, ajilitenin (agitate) gelişmesi üzerinde önemli etkiye sahiptir.

Şekil 4.3.1.5. Soru 15'e ilişkin bulguların frekans (f) ve yüzde (%) dağılımları

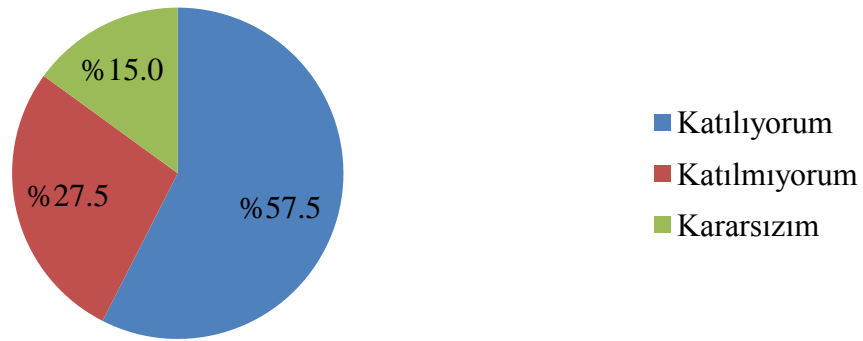
Tablo 4.3.1 ve Şekil 4.3.1.5'e göre; katılımcıların %85'i bu görüşe katılırken, %5'inin katılmadığı, %10'unun ise kararsız kaldığı görülmektedir. Bu durum, öğretim elemanlarının büyük bir çoğunluğunun bu görüşe katıldığını göstermektedir. Buradan hareketle parmak tutma alışkanlığının ajilitenin güçlenmesi üzerinde önemli etkiye sahip olduğu yorumlanabilir.

4.4. Araştırmanın Üçüncü Alt Problemine İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Tablo 4.4.1. Başlangıç Düzeyinde Sol El 'Pizzicato'suna İlişkin Bulguların Frekans (f) ve Yüzde (%) Dağılımları

Ölçüt		Kesinlikle	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle
		katılmıyorum				katılıyorum
16. Başlangıç düzeyinde sol el pizzicato çalışmalarına yer verilmelidir.	<i>f</i>	3	8	6	15	8
	%	7.5	20.0	15.0	37.5	20.0
17. Başlangıç düzeyinde sol el pizzicato çalışmalarına yer verilmesi, sol el parmaklarının güçlenmesi üzerinde önemli etkiye sahiptir.	<i>f</i>	3	13	8	12	4
	%	7.5	32.5	20.0	30.0	10.0
18. Başlangıç düzeyinde sol el pizzicato çalışmalarına yer verilmesi öğrencinin müzikal gelişimi üzerinde önemli etkiye sahiptir.	<i>f</i>	2	20	4	12	2
	%	5.0	50.0	10.0	30.0	5.0

Soru 16: Başlangıç düzeyinde sol el pizzicato çalışmalarına yer verilmelidir.

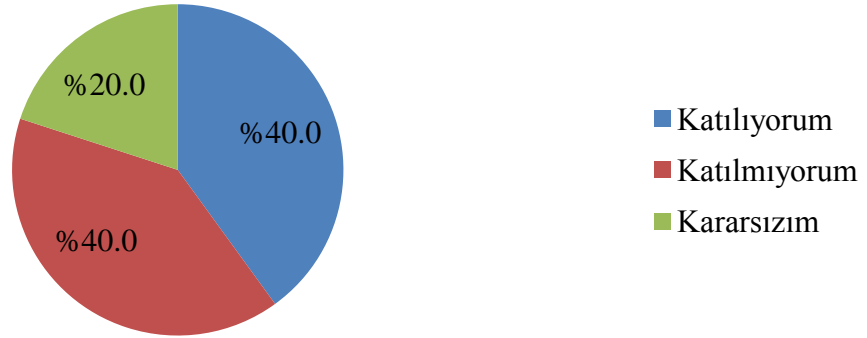
Şekil 4.4.1.1. Soru 16'ya ilişkin bulguların frekans (f) ve yüzde (%) dağılımları

Tablo 4.4.1 ve Şekil 4.4.1.1'e göre; katılımcıların %57.5'i bu görüşe katılırken, %27.5'inin katılmadığı, %15'inin ise kararsız kaldığı görülmektedir. Bu durum, öğretim elemanlarının

çoğunluğunun bu görüşe katıldığını göstermektedir. Buradan hareketle başlangıç düzeyinde sol el çalışmalarına yer verilmesi gerektiği yorumlanabilir.

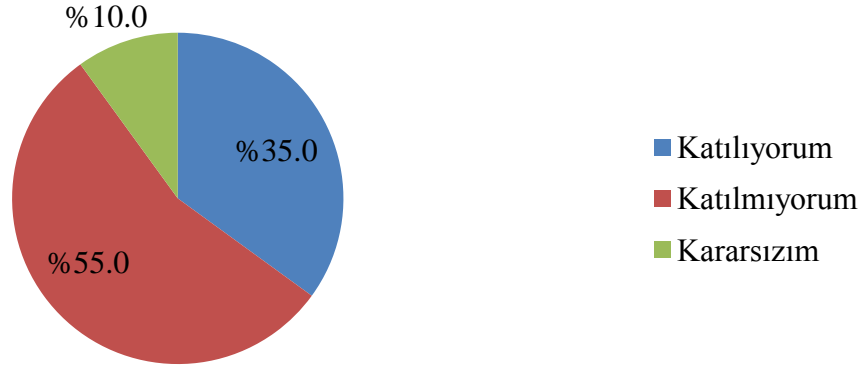
Soru 17: Başlangıç düzeyinde sol el pizzicato çalışmalarına yer verilmesi, sol el parmaklarının güçlenmesi üzerinde önemli etkiye sahiptir.

Şekil 4.4.1.2. Soru 17'ye ilişkin bulguların frekans (f) ve yüzde (%) dağılımları

Tablo 4.4.1 ve Şekil 4.4.1.2'ye göre; katılımcıların %40'ı bu görüşe katılırken, %40'ının katılmadığı, %20'sinin ise kararsız kaldığı görülmektedir. Bu durum, öğretim elemanlarının çoğunluğunun bu görüşe katılmadığını göstermektedir. Fakat Applebaum (1986, s. 14)' a göre; "Birinci pozisyonda sol el 'pizzicato'su ile dizi çalmak sol el parmaklarını güçlendirir." Bu konuda araştırmada elde edilen veriler ve literatür taraması ile elde edilen veriler arasında fikir ayrılıkları görülmektedir.

Soru 18: Başlangıç düzeyinde sol el pizzicato çalışmalarına yer verilmesi öğrencinin müzikal gelişimi üzerinde önemli etkiye sahiptir.

Şekil 4.4.1.3. Soru 18'e ilişkin bulguların frekans (f) ve yüzde (%) dağılımları

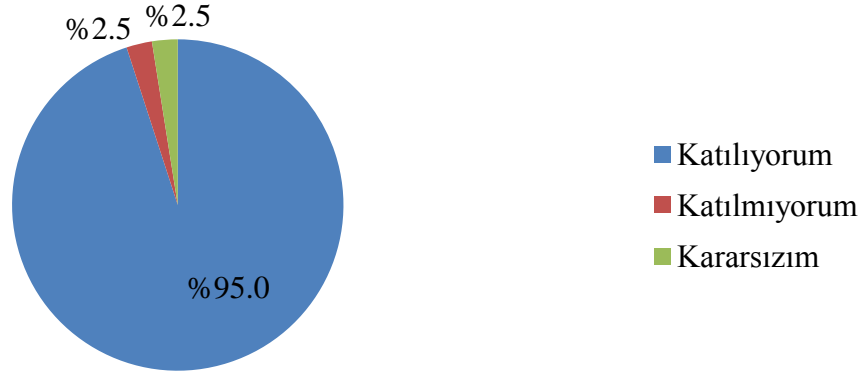
Tablo 4.4.1 ve Şekil 4.4.1.3'e göre; katılımcıların %35'i bu görüşe katılırken, %55'inin katılmadığı, %10'unun ise kararsız kaldığı görülmektedir. Bu durum, öğretim elemanlarının çoğunluğunun bu görüşe katılmadığını göstermektedir. Buradan hareketle başlangıç düzeyi sol el pizzicato çalışmalarının müzikalite üzerinde etkisi olmadığı yorumlanabilir.

4.5. Araştırmanın Dördüncü Alt Problemine İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Tablo 4.5.1. Entonasyon Gelişimine İlişkin Bulguların Frekans (f) ve Yüzde (%) Dağılımları

Ölçüt		Kesinlikle	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle
		katılmıyorum				katılıyorum
19.Çalınacak sesin zihinde canlandırılması, entonasyon gelişimi için önemlidir.	<i>f</i>	0	1	1	15	23
	<i>%</i>	0.0	2.5	2.5	37.5	57.5
20.Çalınacak sesin söylenmesi (solfej) veya mırıldanılması, entonasyon gelişimi için önemlidir.	<i>f</i>	1	2	1	13	23
	<i>%</i>	2.5	5.0	2.5	32.5	57.5

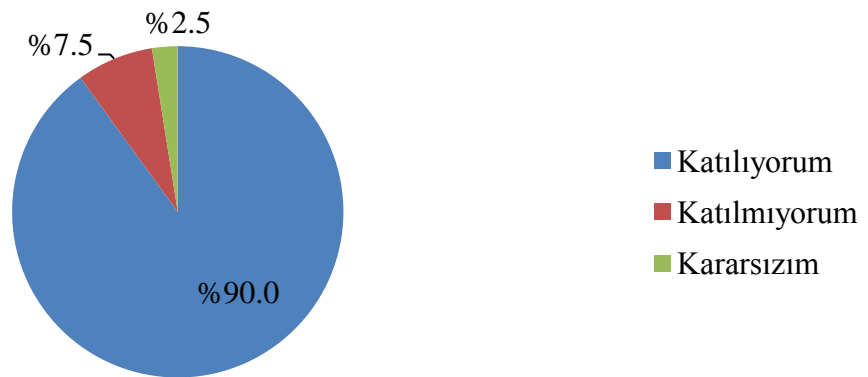
Soru 19: Çalınacak sesin zihinde canlandırılması, entonasyon gelişimi için önemlidir.

Şekil 4.5.1.1. Soru 19'a ilişkin bulguların frekans (f) ve yüzde (%) dağılımları

Tablo 4.5.1 ve Şekil 4.5.1.1'e göre; katılımcıların %95'i bu görüşe katılırken, %2.5'inin katılmadığı, %2.5'inin ise kararsız kaldığı görülmektedir. Bu durum, öğretim elemanlarının tamamına yakınının bu görüşe katıldığını göstermektedir. Fayez (2001, s. 61)' in (Çalınacak notaların öncelikle beyinde canlandırılması, duyulması gerekir. Notaları söylemek ve mırıldanmak entonasyona çok yardımcı olur.) görüşü ile öğretim elemanlarının görüşü paralellik göstermektedir. Buradan hareketle çalınacak sesin zihinde canlandırılmasının entonasyon gelişimi için önemli olduğu yorumlanabilir.

Soru 20: Çalınacak sesin söylenmesi (solfej) veya mırıldanılması, entonasyon gelişimi için önemlidir.

Şekil 4.5.1.2. Soru 20'ye ilişkin bulguların frekans (f) ve yüzde (%) dağılımları

Tablo 4.5.1 ve Şekil 4.5.1.2'ye göre; katılımcıların %90'ı bu görüşe katılırken, %7.5'inin katılmadığı, %2.5'inin ise kararsız kaldığı görülmektedir. Bu durum, öğretim elemanlarının tamamına yakınının bu görüşe katıldığını göstermektedir. Bir önceki madde ile bağlantılı olarak düşünüldüğünde, çalınacak sesin söylenmesinin (solfej) veya mırıldanılmasının entonasyon gelişimi için önemli olduğu yorumlanabilir.

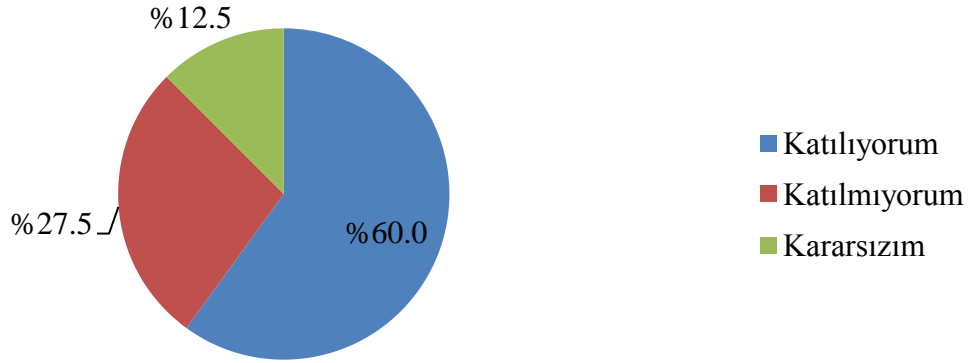
4.6. Araştırmanın Beşinci Alt Problemine İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Tablo 4.6.1. Başlangıç Düzeyi Çift Ses Çalışmalarına İlişkin Bulguların Frekans (f) ve Yüzde (%) Dağılımları

Ölçüt		Kesinlikle	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle
		katılmıyorum				katılıyorum
21. Başlangıç düzeyinde çift çalışmalarına yer verilmelidir.	<i>f</i>	1	10	5	12	12
	%	2.5	25.0	12.5	30.0	30.0
22. Başlangıç düzeyinde çift çalışmaları yayı durdurarak yapılmalıdır.	<i>f</i>	1	6	8	16	9
	%	2.5	15.0	20.0	40.0	22.5
23. Yay çekme çalışmaları, boş telde çift ses çalışmaları ile başlamalıdır.	<i>f</i>	4	19	5	10	2
	%	10	47.5	12.5	25.0	5.0
24. Çift ses çalışmaları bir telde boş, diğer telde yürüten ezgi çalışmaları ile yapılmalıdır.	<i>f</i>	1	5	2	20	12
	%	2.5	12.5	5.0	50.0	30.0
25. Çift ses çalışmaları yapılırken önce sesler ayrı ayrı çalınmalı, ardından aynı anda çalınarak tınlatılmalıdır.	<i>f</i>	1	2	2	21	14
	%	2.5	5.0	5.0	52.5	35.0
26. Başlangıç düzeyinde çift çalışmalarına yer verilmesi öğrencinin müzikal gelişimi üzerinde önemli etkiye sahiptir.	<i>f</i>	1	8	7	11	13
	%	2.5	20.0	17.5	27.5	32.5
27. Başlangıç düzeyinde çift çalışmalarına yer verilmesi öğrencinin entonasyon gelişimi üzerinde önemli etkiye sahip değildir.*	<i>f</i>	8	8	5	12	7
	%	20.0	20.0	12.5	30.0	17.5
28. Başlangıç düzeyinde çift çalışmalarına yer verilmediği takdirde öğrenciler, ileri seviyeye geldiklerinde yay hâkimiyetinde sıkıntı yaşayabilirler.	<i>f</i>	1	15	11	9	4
	%	2.5	37.5	27.5	22.5	10.0
29. Başlangıç düzeyinde çift çalışmalarına yer verilmediği takdirde öğrenciler, ileri seviyeye geldiklerinde entonasyon sıkıntısı yaşayabilirler.	<i>f</i>	2	16	6	11	5
	%	5.0	40.0	15.0	27.5	12.5
30. Başlangıç düzeyinde çift çalışmalarına yer verilmediği takdirde öğrenciler, kadans çalarken sıkıntı yaşayabilirler.	<i>f</i>	3	15	5	10	7
	%	7.5	37.5	12.5	25.0	17.5

(* Olumsuz ifadeli maddeler.)

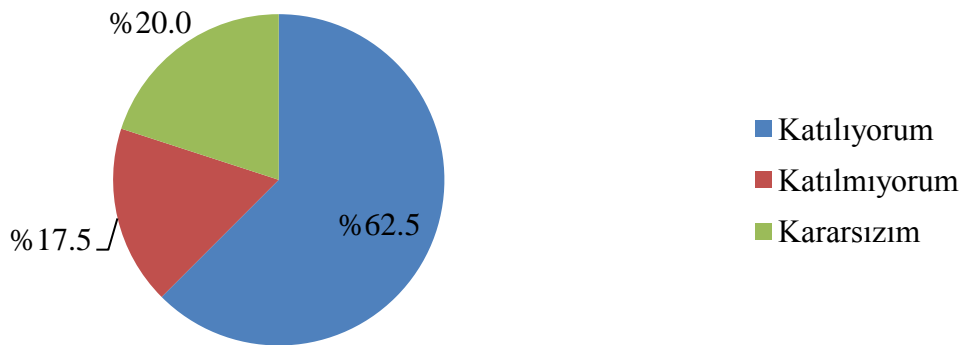
Soru 21: Başlangıç düzeyinde çift çalışmalarına yer verilmelidir.

Şekil 4.6.1.1. Soru 21'e ilişkin bulguların frekans (f) ve yüzde (%) dağılımları

Tablo 4.6.1 ve Şekil 4.6.1.1'e göre; katılımcıların %60'ı bu görüşe katılırken, %27.5'inin katılmadığı, %12.5'inin ise kararsız kaldığı görülmektedir. Bu durum, öğretim elemanlarının çoğunluğunun bu görüşe katıldığını göstermektedir. Özer (2006) tarafından yapılan araştırma kapsamındaki uzman görüşmelerinde, Çilden'e göre; "Çift ses çalışmalarına, öğrencinin dört tek ses düzlemini öğrenmesinden hemen sonra başlanmalıdır. Yani öğrencilere bu düzlemler boş tellerde öğretilmesi, ardından yine bu düzlemlerden yola çıkarak çift ses düzlemleri öğretilmelidir" (Özer, 2006, s. 87). Buradan hareketle başlangıç düzeyinde çift çalışmalarına yer verilmesi gerektiği yorumlanabilir.

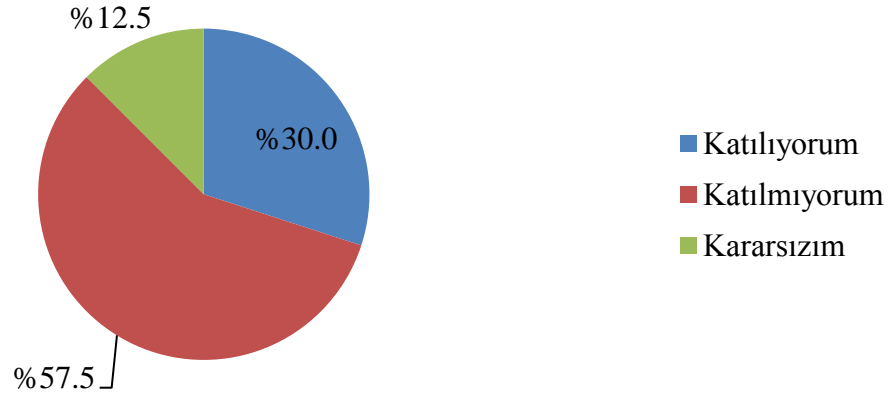
Soru 22: Başlangıç düzeyinde çift çalışmaları yayı durdurarak yapılmalıdır.

Şekil 4.6.1.2. Soru 22'ye ilişkin bulguların frekans (f) ve yüzde (%) dağılımları

Tablo 4.6.1 ve Şekil 4.6.1.2'ye göre; katılımcıların %62.5'i bu görüşe katılırken, %17.5'inin katılmadığı, %20'sinin ise kararsız kaldığı görülmektedir. Bu durum, öğretim elemanlarının çoğunluğunun bu görüşe katıldığını göstermektedir. Buradan hareketle başlangıç düzeyinde çift ses çalışmalarının yayı durdurarak yapılabileceği yorumlanabilir.

Soru 23: Yay çekme çalışmaları, boş telde çift ses çalışmaları ile başlamalıdır.

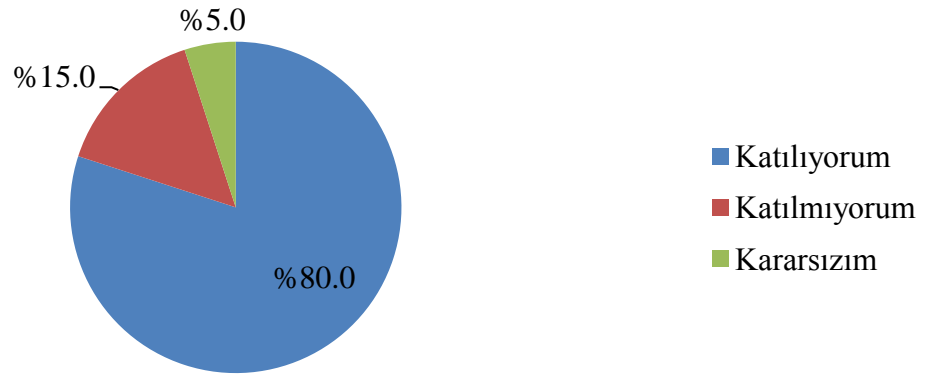
Şekil 4.6.1.3. Soru 23'e ilişkin bulguların frekans (f) ve yüzde (%) dağılımları

Tablo 4.6.1 ve Şekil 4.6.1.3'e göre; katılımcıların %30'u bu görüşe katılırken, %57.5'inin katılmadığı, %12.5'inin ise kararsız kaldığı görülmektedir. Bu durum, öğretim elemanlarının çoğunluğunun bu görüşe katılmadığını göstermektedir. Fakat Özer (2006) tarafından yapılan araştırma kapsamındaki uzman görüşmelerinde, Uçan' a göre;

“Keman eğitiminde çift ses çalışmalarına başlangıç aşamasında başlanmalı, hatta keman eğitimi çift ses çalışmalarıyla başlamalıdır. Özellikle başlangıçta yayın, diğer tellere değmeksizin tek bir tel üzerinde düzgün kullanılması kolay olmamakla beraber oldukça önemli bir beceri gerektirir; oysa ki ilk alıştırma yayı tek tele değil de çift tele değdirerek yapılırsa, yay iki tele çok daha rahat oturur ve yayın diğer tellere değmeksizin kullanılmasının yarattığı kaygıdan, korkudan, endişelerden uzak, çok daha güvenli bir yay kullanımı sağlanır”(Özer, 2006, s. 85).

Bu iki araştırmada elde edilen veriler arasında konuya ilişkin fikir ayrılıkları görülmektedir.

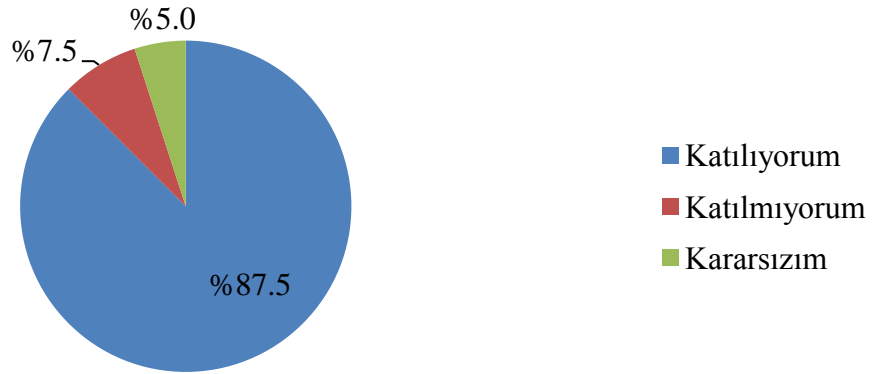
Soru 24: Çift ses çalışmaları bir telde boş, diğer telde yürüyen ezgi çalışmaları ile yapılmalıdır.

Şekil 4.6.1.4. Soru 24'e ilişkin bulguların frekans (f) ve yüzde (%) dağılımları

Tablo 4.6.1 ve Şekil 4.6.1.4'e göre; katılımcıların %80'i bu görüşe katılırken, %15'inin katılmadığı, %5'inin ise kararsız kaldığı görülmektedir. Bu durum, öğretim elemanlarının büyük bir çoğunluğunun bu görüşe katıldığını göstermektedir. Özer (2006) tarafından yapılan araştırma kapsamındaki uzman görüşmelerinde, Uçan' a ve Çilden' e göre; boş telde çift ses çalışmalarının ardından bir telde boş, diğer telde yürüyen ezgi çalışmaları ile çift ses çalışmaları devam etmelidir (Özer, 2006, s. 85-86). Buradan hareketle çift ses çalışmalarının bir telde boş, diğer telde yürüyen ezgi çalışmaları ile yapılması gerektiği yorumlanabilir.

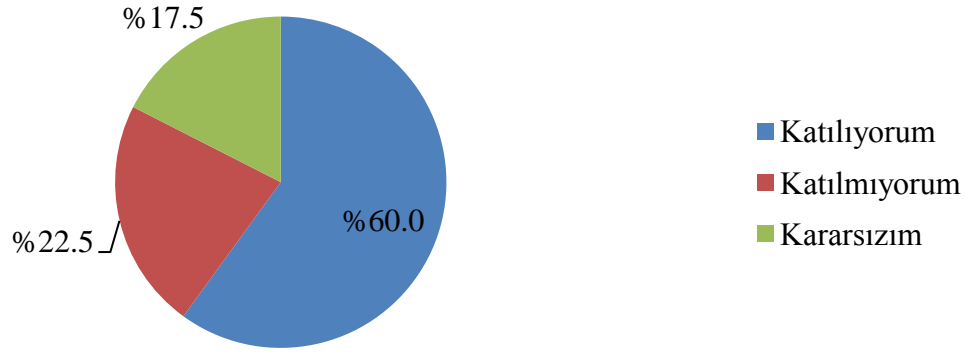
Soru 25: Çift ses çalışmaları yapılırken önce sesler ayrı ayrı çalınmalı, ardından aynı anda çalınarak tınlatılmalıdır.

Şekil 4.6.1.5. Soru 25'e ilişkin bulguların frekans (f) ve yüzde (%) dağılımları

Tablo 4.6.1 ve Şekil 4.6.1.5'e göre; katılımcıların %87.5'i bu görüşe katılırken, %7.5'inin katılmadığı, %5'inin ise kararsız kaldığı görülmektedir. Bu durum, öğretim elemanlarının büyük bir çoğunluğunun bu görüşe katıldığını göstermektedir. Özer (2006) tarafından yapılan araştırma kapsamındaki uzman görüşmelerinde, Tamer' e göre; "Çift ses çalışılırken öğrenci, iki sesi aynı anda basmalı fakat sesleri önce ayrı ayrı çalmalı, sesleri doğru olarak çaldıktan sonra iki sesi aynı anda çalarak tınlatmalıdır" (Özer, 2006, s.89). Buradan hareketle çift ses çalışmaları yapılırken önce seslerin ayrı ayrı çalınması gerektiği, ardından aynı anda çalınarak tınlatılması gerektiği yorumlanabilir.

Soru 26: Başlangıç düzeyinde çift çalışmalarına yer verilmesi öğrencinin müzikal gelişimi üzerinde önemli etkiye sahiptir.

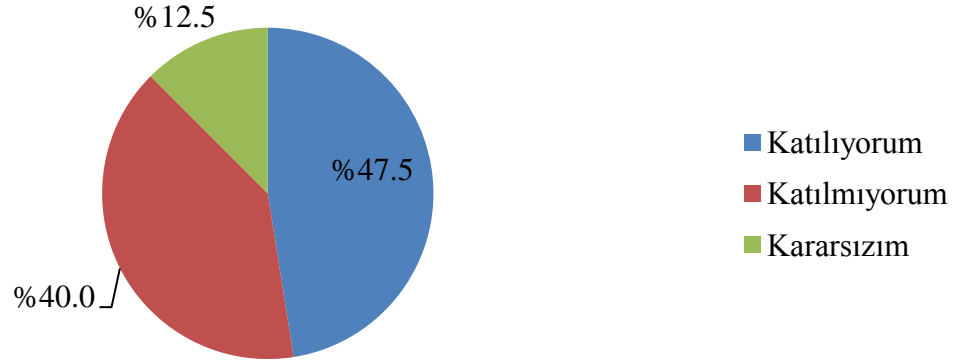

Şekil 4.6.1.6. Soru 26'ya ilişkin bulguların frekans (f) ve yüzde (%) dağılımları

Tablo 4.6.1 ve Şekil 4.6.1.6'ya göre; katılımcıların %60'ı bu görüşe katılırken, %22.5'inin katılmadığı, %17.5'inin ise kararsız kaldığı görülmektedir. Bu durum, öğretim elemanlarının çoğunluğunun bu görüşe katıldığını göstermektedir. Özer (2006) tarafından yapılan araştırmada güzel sanatlar liselerindeki keman öğretmenlerine uygulanan anketlerden elde edilen verilere göre; katılımcıların %90'ı çift ses çalışmalarının öğrencilerin müzikal gelişimlerinde önemli bir etkiye sahip olduğu görüşünü bildirmişlerdir. Bu iki çalışmada elde edilen veriler benzerlik göstermektedir. Buradan hareketle başlangıç düzeyinde çift çalışmalarına yer verilmesinin öğrencinin müzikal gelişimi üzerinde önemli etkiye olduğu yorumlanabilir.

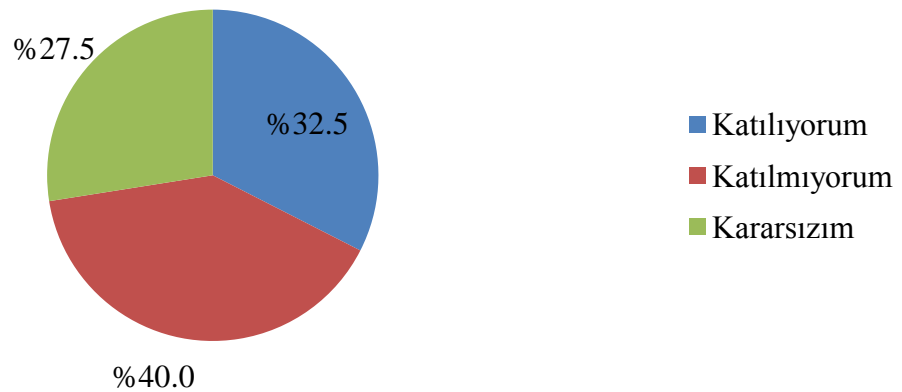
Soru 27: Başlangıç düzeyinde çift çalışmalarına yer verilmesi öğrencinin entonasyon gelişimi üzerinde önemli etkiye sahip değildir.

Şekil 4.6.1.7. Soru 27'ye ilişkin bulguların frekans (f) ve yüzde (%) dağılımları

Tablo 4.6.1 ve Şekil 4.6.1.7'ye göre; katılımcıların %47.5'i bu görüşe katılırken, %40'ının katılmadığı, %12.5'inin ise kararsız kaldığı görülmektedir. Bu durum, öğretim elemanlarının çoğunluğunun bu görüşe katılmadığını göstermektedir. Ancak Özer (2006) tarafından yapılan araştırmada güzel sanatlar liselerindeki keman öğretmenlerine uygulanan anketlerden elde edilen verilere göre; katılımcıların %95'i çift ses çalışmalarının öğrencilerin entonasyon gelişimlerinde önemli bir etkiye sahip olduğu görüşünü bildirmişlerdir. Bu iki çalışmada elde edilen veriler arasında konuya ilişkin fikir ayrılıkları görülmektedir.

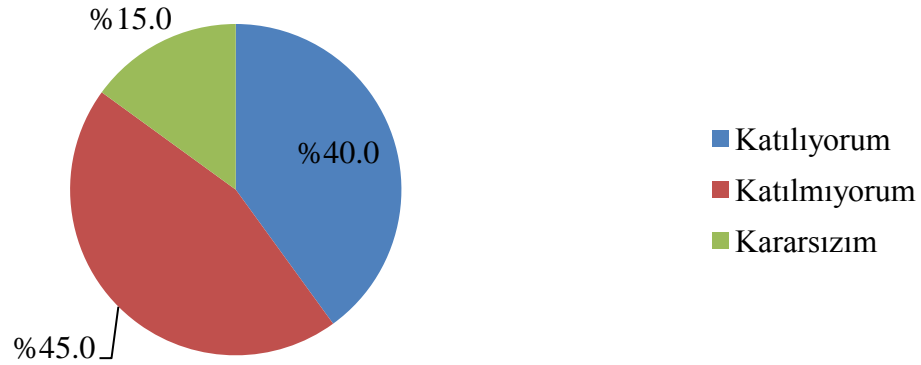
Soru 28: Başlangıç düzeyinde çift çalışmalarına yer verilmediği takdirde öğrenciler, ileri seviyeye geldiklerinde yay hâkimiyetinde sıkıntı yaşayabilirler.

Şekil 4.6.1.8. Soru 28'e ilişkin bulguların frekans (f) ve yüzde (%) dağılımları

Tablo 4.6.1 ve Şekil 4.6.1.8'e göre; katılımcıların %32.5'i bu görüşe katılırken, %40'ının katılmadığı, %27.5'inin ise kararsız kaldığı görülmektedir. Bu durum, öğretim elemanlarının çoğunluğunun bu görüşe katılmadığını göstermektedir. Ancak Özer (2006) tarafından yapılan araştırma kapsamındaki uzman görüşmelerinde, Uçan' a göre; “Yayı doğru kullanmanın temelinde çift ses çalışmaları bulunmaktadır. Keman eğitiminin başlangıç aşamasında çift ses çalışmaları doğal bir gerekliliktir; fakat çift ses çalışmaları keman eğitiminde ihmal edilmekte ve yeterince önem verilmemektedir. Çift ses çalışmalarına başlamak geciktikçe keman eğitimi, çarpık ve eksik kalmaktadır” (Özer, 2006, s. 85). Bu iki çalışmada elde edilen veriler arasında konuya ilişkin fikir ayrılıkları görülmektedir.

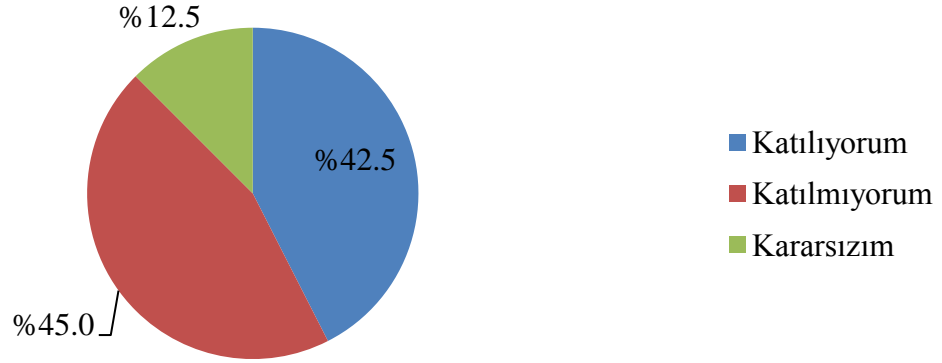
Soru 29: Başlangıç düzeyinde çift çalışmalarına yer verilmediği takdirde öğrenciler, ileri seviyeye geldiklerinde entonasyon sıkıntısı yaşayabilirler.

Şekil 4.6.1.9. Soru 29'a ilişkin bulguların frekans (f) ve yüzde (%) dağılımları

Tablo 4.6.1 ve Şekil 4.6.1.9'a göre; katılımcıların %40'ı bu görüşe katılırken, %45'inin katılmadığı, %15'inin ise kararsız kaldığı görülmektedir. Bu durum, öğretim elemanlarının çoğunluğunun bu görüşe katılmadığını göstermektedir. Özer (2006) tarafından yapılan araştırmada güzel sanatlar liselerindeki keman öğretmenlerine uygulanan anketlerden elde edilen verilere göre; katılımcıların %85'i çift ses çalışmalarının öğrencilerin ileri seviyeye geldiklerinde entonasyon üzerinde önemli bir etkiye sahip olduğu görüşünü bildirmişlerdir. Bu iki araştırmada elde edilen veriler arasında konuya ilişkin fikir ayrılıkları görülmektedir.

Soru 30: Başlangıç düzeyinde çift çalışmalarına yer verilmediği takdirde öğrenciler, kadans çalarken sıkıntı yaşayabilirler.

Şekil 4.6.1.10. Soru 30'a ilişkin bulguların frekans (f) ve yüzde (%) dağılımları

Tablo 4.6.1 ve Şekil 4.6.1.10'a göre; katılımcıların %42.5'i bu görüşe katılırken, %45'inin katılmadığı, %12.5'inin ise kararsız kaldığı görülmektedir. Bu durum, öğretim elemanlarının çoğunluğunun bu görüşe katılmadığını göstermektedir. Ancak Özer (2006) tarafından yapılan araştırma kapsamındaki uzman görüşmelerinde, Çilden' e göre; "Keman için yazılmış eserlere bakıldığında, birçok eserde çift seslerin kullanıldığı görülmektedir. Bu ihmal yüzünde öğrenciler, bu eserlerde çift sesli pasajlarla karşılaştıklarında çalgı hâkimiyeti, entonasyon ve müzikal bakımdan zorlanmaktadırlar" (Özer, 2006, s. 88). Bu iki araştırmada elde edilen veriler arasında konuya ilişkin fikir ayrılıkları görülmektedir.

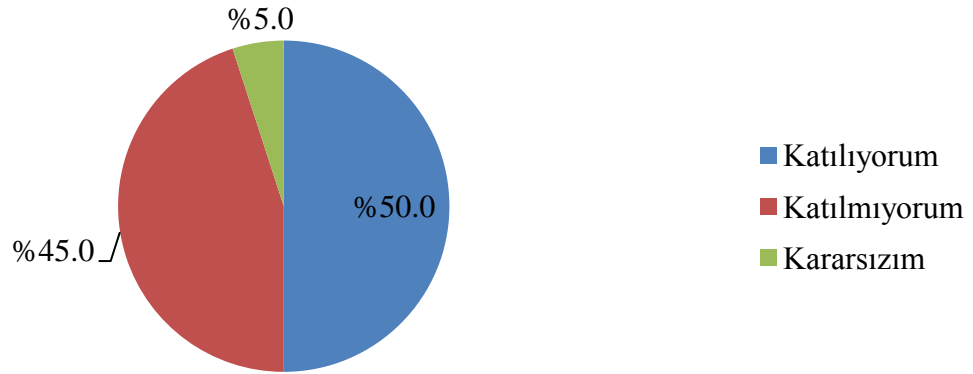
4.7. Araştırmanın Altıncı Alt Problemine İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Tablo 4.7.1. Yay Tutuşuna İlişkin Bulguların Frekans (f) ve Yüzde (%) Dağılımları

Ölçüt	Kesinlikle Katılmıyorum		Kararsızım	Kesinlikle katılıyorum		
	f	%		f	%	
31.Yay tutuşu elin doğal yapısına göre değişiklik göstermez.*	f	8	10	2	14	6
	%	20.0	25.0	5.0	35.0	15.0
32.Yayı tutarken, sağ elin başparmağının eklemi dışı dönük ve köşeli olmalıdır.	f	0	2	3	17	18
	%	0.0	5.0	7.5	42.5	45.0
33.Yayı tutarken, sağ elin serçe parmağı yayın üzerinde ve yuvarlak konumlandırılmalıdır.	f	0	0	1	15	24
	%	0	0.0	2.5	37.5	60.0
34.Sağ kolun konumu çalınan tele göre değişiklik gösterir.	f	1	0	0	10	29
	%	2.5	0.0	0.0	25.0	72.5

(* Olumsuz ifadeli maddeler.)

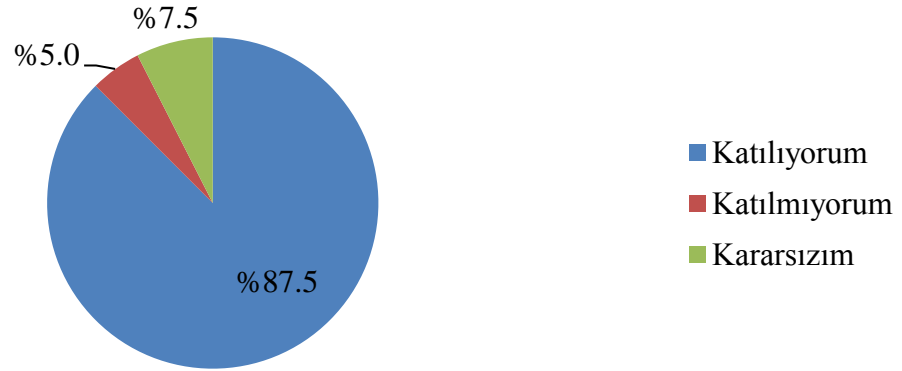
Soru 31: Yay tutuşu elin doğal yapısına göre değişiklik göstermez.

Şekil 4.7.1.1. Soru 31'e ilişkin bulguların frekans (f) ve yüzde (%) dağılımları

Tablo 4.7.1 ve Şekil 4.7.1.1'e göre; katılımcıların %50'i bu görüşe katılırken, %45'inin katılmadığı, %5'inin ise kararsız kaldığı görülmektedir. Bu durum, öğretim elemanlarının yarısının bu görüşe katılmadığını ve öğretim elemanları arasında konuya ilişkin fikir ayrılıklarının olduğunu gösterir. Büyükaksoy (1997, s. 27)' a göre; "Yay elin doğal durumları içinde tutulmalıdır. Parmakların hafifçe içeriye kıvrımı, avuç içinin yuvarlak oluşu temel tutuşu belirler". Bu konuda araştırmada elde edilen veriler ve literatür taraması ile elde edilen veriler arasında fikir ayrılıkları görülmektedir.

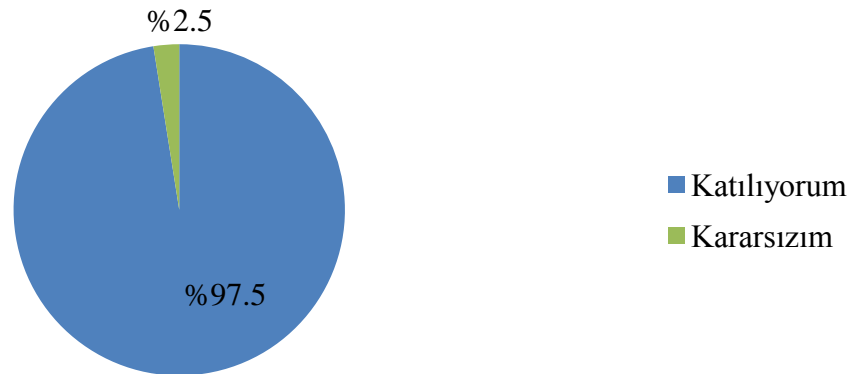
Soru 32: Yayı tutarken, sağ elin başparmağının eklemi dışa dönük ve köşeli olmalıdır.

Şekil 4.7.1.2. Soru 32'ye ilişkin bulguların frekans (f) ve yüzde (%) dağılımları

Tablo 4.7.1 ve Şekil 4.7.1.2'ye göre; katılımcıların %87.5'i bu görüşe katılırken, %5'inin katılmadığı, %7.5'inin ise kararsız kaldığı görülmektedir. Bu durum, öğretim elemanlarının büyük bir çoğunluğunun bu görüşe katıldığını göstermektedir. Flesch (1939, s. 53)' e göre; "Doğal, yapay olmayan bir yay tutuşunda başparmak oldukça bilinçsiz bir şekilde hafifçe esnek bir pozisyonda tutulur ve başparmak dipte hafifçe kıvrık bir pozisyon alır". Buradan hareketle sağ elin başparmağının ekleminin dışa dönük ve köşeli olması gerektiği yorumlanabilir.

Soru 33: Yayı tutarken, sağ elin serçe parmağı yayın üzerinde ve yuvarlak konumlandırılmalıdır.

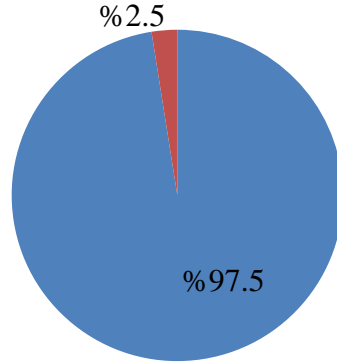
Şekil 4.7.1.3. Soru 33'e ilişkin bulguların frekans (f) ve yüzde (%) dağılımları

Tablo 4.7.1 ve Şekil 4.7.1.3'e göre; katılımcıların %97.5'i bu görüşe katılırken, %2.5'inin ise kararsız kaldığı görülmektedir. Bu durum, öğretim elemanlarının tamamına yakınının bu görüşe katıldığını göstermektedir. Büyükkaksoy (1997, s. 2)' a göre;

“4. parmak yuvarlak ve çubuğun üstüne dik, hatta içe doğru yerleştirilir. Bu durumda parmak kaymaz. Bu yerleştirme önemlidir. Çünkü bazı yay hareketlerinde kontrolü sağlamayı kolaylaştırır. Ayrıca asıl görevi yayın ağırlığına karşı koyarak dengeyi sağlamaktır. 4. parmak, yayın alt ucuna doru gerginleştirilirse, eldeki kavisler oluşmaz, sert katı bir hal alır. Böylece, olması gereken esnekliği kaybeder. Eğer fazla toparlanır da 3. parmağa çok yaklaşırsa temel görevi olan dengelemeyi sağlayamaz. Bu ikisinin ortası bulunmalı, öyle ki, parmak tamamen esnek ve rahat kalmalıdır”.

Buradan hareketle yayı tutarken, sağ elin serçe parmağının yayın üzerinde ve yuvarlak konumlandırılması gerektiği yorumlanabilir.

Soru 34: Sağ kolun konumu çalınan tele göre değişiklik gösterir.

Şekil 4.7.1.4. Soru 34'e ilişkin bulguların frekans (f) ve yüzde (%) dağılımları

Tablo 4.7.1 ve Şekil 4.7.1.4'e göre; katılımcıların %97.5'i bu görüşe katılırken, %2.5'inin ise katılmadığı görülmektedir. Bu durum, öğretim elemanlarının tamamına yakınının bu görüşe katıldığını göstermektedir. Özer (2006) tarafından yapılan araştırma kapsamındaki uzman görüşmelerinde, Turdiyev' e göre;

“Bilindiği gibi kemanda dört tane sağ dirsek pozisyonu vardır. Bunlar, sol, re, la, mi pozisyonlarıdır. Ancak bu pozisyonlar sadece kemanda tek ses çalarken kullanılmaktadır. Bunlardan farklı olarak çift telde çalabilmek için üç tane daha sağ dirsek pozisyonu mevcuttur.

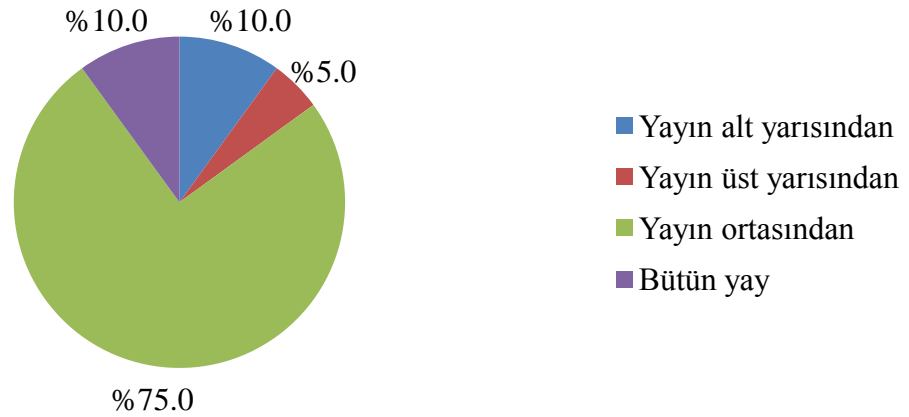
Bu pozisyonlar sol-re, re-la, la-mi pozisyonlarıdır. Bu üç pozisyon sol, re, la, mi pozisyonlarından farklılık göstermektedir” (Özer, 2006, s. 90).

Buradan hareketle kemanda yedi farklı sağ el pozisyonu olduğu düşünülerek, sağ kolun konumunun çalınan tele göre değişiklik gösterebileceği yorumlanabilir.

Tablo 4.7.2. Başlangıç Keman Eğitiminde Yay Kullanımına İlişkin Bulguların Frekans (f) ve Yüzde (%) Dağılımları

Ölçüt		Yayın alt yarısından	Yayın üst yarısından	Yayın ortasından	Bütün yay
35. Başlangıç keman eğitiminde yay kullanımına yayın hangi noktasından başlanmalıdır?	f	4	2	30	4
	%	10.0	5.0	75.0	10.0

Soru 35: Başlangıç keman eğitiminde yay kullanımına yayın hangi noktasından başlanmalıdır?

Şekil 4.7.2.1. Soru 35'e ilişkin bulguların frekans (f) ve yüzde (%) dağılımları

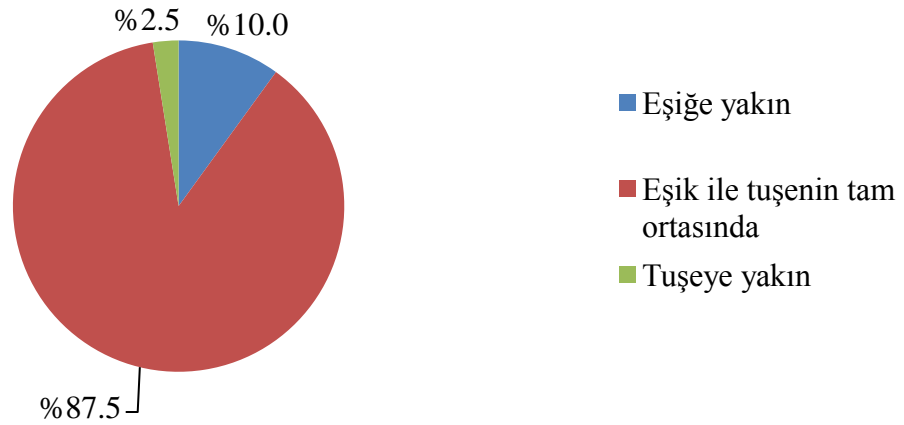
Tablo 4.7.2 ve Şekil 4.7.2.1'e göre; katılımcıların %75'inin "yayın ortasından" seçeneğini, %10'unun "yayın alt yarısından" seçeneğini, %10'unun "bütün yay" seçeneğini, %5'inin ise "yayın üst yarısından" seçeneğini işaretledikleri görülmektedir. Bu durum, öğretim elemanlarının büyük bir çoğunluğunun, başlangıç keman eğitiminde yay kullanımına yayın ortasından başlanması gerektiği görüşüne katıldıklarını göstermektedir. Öktül (1982) tarafından yapılan araştırmada keman öğretmenlerine uygulanan anket sonucunda elde edilen verilere göre, katılımcıların %55'i yay kullanımına yayın ortasında başlatılması gerektiği seçeneğini işaretlemişlerdir. Bu iki araştırmada elde edilen veriler arasında

paralellik görülmektedir. Buradan hareketle başlangıç keman eğitiminde yay kullanımına yayın ortasından başlanması gerektiği yorumlanabilir.

Tablo 4.7.3. Başlangıç Keman Eğitimine Telin Hangi Noktasından Başlanacağına İlişkin Bulguların Frekans (f) ve Yüzde (%) Dağılımları

Ölçüt		Eşiğe yakın	Eşik ile tuşenin tam ortasında	Tuşeye yakın	Tuşenin üzerinde
36. Başlangıç keman eğitiminde kaliteli ses elde edebilmek için yay kullanımına telin hangi noktasından başlanmalıdır?	f	4	35	1	0
	%	10.0	87.5	2.5	0.0

Soru 36: Başlangıç keman eğitiminde kaliteli ses elde edebilmek için yay kullanımına telin hangi noktasından başlanmalıdır?

Şekil 4.7.3.1. Soru 36'ya ilişkin bulguların frekans (f) ve yüzde (%) dağılımları

Tablo 4.7.3 ve Şekil 4.7.3.1'e göre; katılımcıların %87.5'inin "eşik ile tuşenin tam ortasında" seçeneğini, %10'unun "eşiğe yakın" seçeneğini, %2.5'inin ise "tuşeye yakın" seçeneğini işaretledikleri görülmektedir. Bu durum, öğretim elemanlarının büyük bir çoğunluğunun, başlangıç keman eğitiminde kaliteli ses elde etmek için yay çekme çalışmalarına eşik ile tuşenin tam ortasında başlanması gerektiği görüşüne katıldıklarını göstermektedir. Öktül (1982) tarafından yapılan aynı çalışmada elde edilen verilere göre katılımcıların %95'i yayın telde tuşe ile eşik arasındaki orta noktada konumlandırılması gerektiği seçeneğini işaretlemişlerdir. Bu iki araştırmada elde edilen veriler paralellik göstermektedir. Buradan hareketle başlangıç keman eğitiminde kaliteli ses elde etmek için

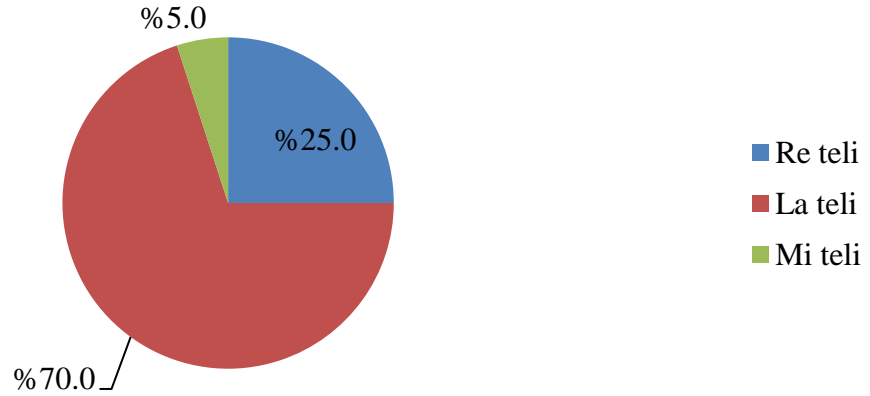

yay çekme çalışmalarına eşik ile tuşenin tam ortasında başlanması gerektiği yorumlanabilir.

Tablo 4.7.4. Başlangıç Keman Eğitimine Hangi Telden Başlanması Gerektiğine İlişkin Bulguların Frekans (f) ve Yüzde (%) Dağılımları

Ölçüt	Sol teli	Re teli	La teli	Mi teli
37. Başlangıç keman eğitiminde yay kullanımına hangi telden başlanmalıdır?	<i>f</i> 0	10	28	2
	% 0.0	25.0	70.0	5.0

Soru 37: Başlangıç keman eğitiminde yay kullanımına hangi telden başlanmalıdır?

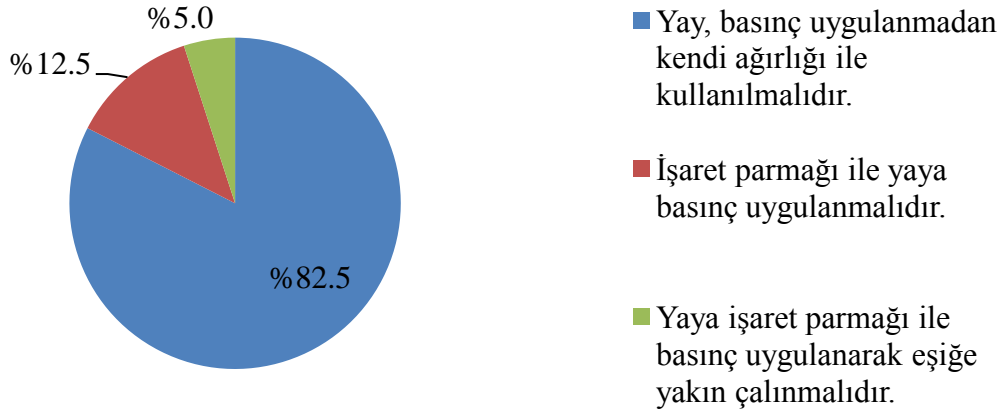
Şekil 4.7.4.1. Soru 37'ye ilişkin bulguların frekans (f) ve yüzde (%) dağılımları

Tablo 4.7.4 ve Şekil 4.7.4.1'e göre; katılımcıların %70'inin "la teli" seçeneğini, %25'inin "re teli" seçeneğini, %5'inin ise "mi teli" seçeneğini işaretledikleri görülmektedir. Bu durum, öğretim elemanlarının büyük bir çoğunluğunun, başlangıç keman eğitiminde yay çekme çalışmalarına la telinden başlanması gerektiği görüşüne katıldıklarını göstermektedir. Temel (1999) tarafından yapılan araştırmada keman öğretmenlerine uygulanan anketlerden elde edilen verilere göre; katılımcıların %86'sı başlangıç keman eğitimine la telinden başlanması gerektiği seçeneğini işaretlemişlerdir. Bu iki araştırmada elde edilen veriler paralellik göstermektedir. Buradan hareketle başlangıç keman eğitiminde yay kullanımına la telinden başlanması gerektiği yorumlanabilir.

Tablo 4.7.5. Başlangıç Keman Eğitiminde Yay Basıncına İlişkin Bulguların Frekans (f) ve Yüzde (%) Dağılımları

Ölçüt		Yay, basınç uygulanmadan kendi ağırlığı ile kullanılmalıdır.	İşaret parmağı ile yaya basınç uygulanmalıdır.	Yaya işaret parmağı ile basınç uygulayarak tuşeye yakın çalınmalıdır.	Yaya işaret parmağı ile basınç uygulayarak eşige yakın çalınmalıdır.
38.Yayın alt yarısı kullanılırken yaya uygulanan basınç nasıl ayarlanmalıdır?	f	33	5	0	2
	%	82.5	12.5	0.0	5.0
39.Yayın üst yarısı kullanılırken yaya uygulanan basınç nasıl ayarlanmalıdır?	f	4	27	2	7
	%	10.0	67.5	5.0	17.5

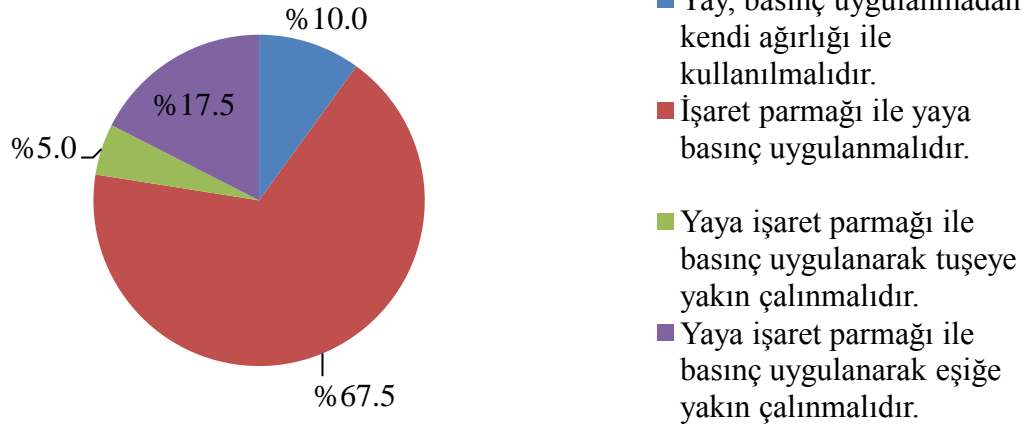
Soru 38: Yayın alt yarısı kullanılırken yaya uygulanan basınç nasıl ayarlanmalıdır?

Şekil 4.7.5.1. Soru 38'e ilişkin bulguların frekans (f) ve yüzde (%) dağılımları

Tablo 4.7.5 ve Şekil 4.7.5.1'e göre; katılımcıların %82.5'inin "Yay, basınç uygulanmadan kendi ağırlığı ile kullanılmalıdır." seçeneğini, %12.5'inin "İşaret parmağı ile yaya basınç uygulanmalıdır." seçeneğini, %5'inin ise "Yaya işaret parmağı ile basınç uygulayarak eşige yakın çalınmalıdır." seçeneğini işaretledikleri görülmektedir. Bu durum, öğretim elemanlarının büyük bir çoğunluğunun, yayın alt yarısı kullanılırken yaya basınç uygulanmadan kendi ağırlığı ile kullanılması gerektiği görüşüne katıldıklarını göstermektedir. Yayın kendi ağırlığı dibe doğru gelindikçe arttığı ve buna ek olarak elin ve kolun ağırlığı da bu ağırlığa eklendiği için dipte uygulanan basınç uca oranla daha az olmalıdır (Büyükaksoy, 1997, s. 37). Buradan hareketle yayın alt yarısı kullanılırken yaya basınç uygulanmadan kendi ağırlığı ile kullanılması gerektiği yorumlanabilir.

Soru 39: Yayın üst yarısı kullanılırken yaya uygulanan basınç nasıl ayarlanmalıdır?

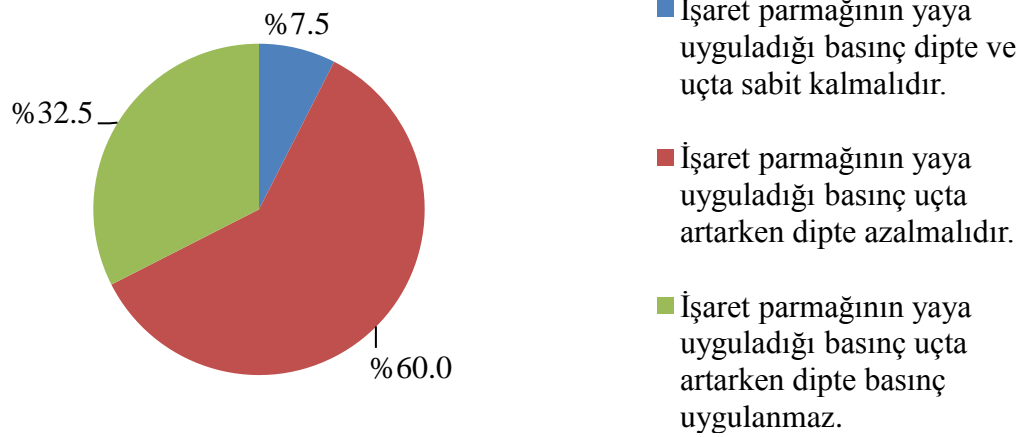
Şekil 4.7.5.2. Soru 39'a ilişkin bulguların frekans (f) ve yüzde (%) dağılımları

Tablo 4.7.5 ve Şekil 4.7.5.2'ye göre; katılımcıların %67.5'inin "İşaret parmağı ile yaya basınç uygulanmalıdır." seçeneğini, %17.5'inin "Yaya işaret parmağı ile basınç uygulayarak eşığe yakın çalınmalıdır." seçeneğini, %10'unun "Yay, basınç uygulanmadan kendi ağırlığı ile kullanılmalıdır." seçeneğini, %5'inin ise "Yaya işaret parmağı ile basınç uygulayarak tuşeye yakın çalınmalıdır." seçeneğini işaretledikleri görülmektedir. Bu durum, öğretim elemanlarının çoğunluğunun, yayın üst yarısı kullanılırken işaret parmağı ile yaya basınç uygulanması gerektiği görüşüne katıldıklarını göstermektedir. Bir önceki madde ile bağlantılı olarak düşünüldüğünde, dipten uca doğru gelindiğinde, yayın kendi ağırlığı azalacağı için yayın üst yarısı kullanılırken işaret parmağı ile yaya basınç uygulanması gerektiği yorumlanabilir.

Tablo 4.7.6. Başlangıç Keman Eğitiminde Yay Basıncının Dengelenmesine İlişkin Bulguların Frekans (f) ve Yüzde (%) Dağılımları

Ölçüt	İşaret parmağının yaya uyguladığı basınç dipte ve uçta sabit kalmalıdır.	İşaret parmağının yaya uyguladığı basınç dipte artarken uçta azalmalıdır.	İşaret parmağının yaya uyguladığı basınç uçta artarken dipte azalmalıdır.	İşaret parmağının yaya uyguladığı basınç uçta artarken dipte basınç uygulamaz.
40.Bütün yay kullanılırken, yaya uygulanan basıncı dengelemek için ne yapılmalıdır?	f 3	0	24	13
	% 7.5	0.0	60.0	32.5

Soru 40: Bütün yay kullanılırken, yaya uygulanan basıncı dengelemek için ne yapılmalıdır?

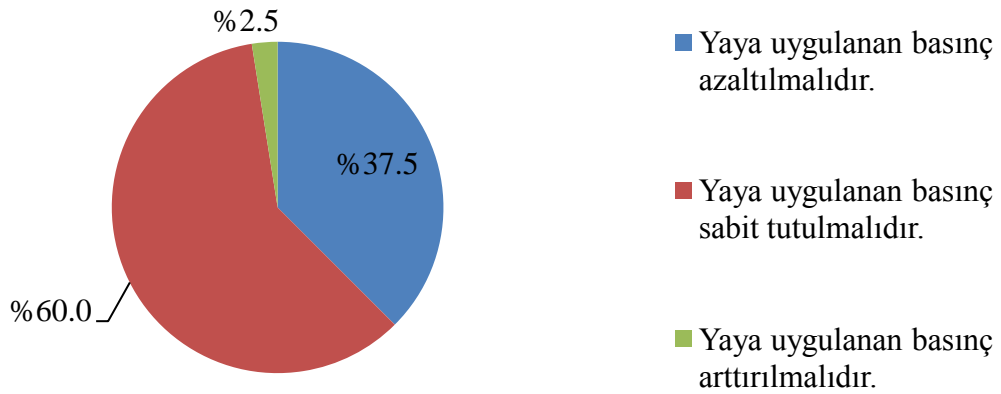
Şekil 4.7.6.1. Soru 40'a ilişkin bulguların frekans (f) ve yüzde (%) dağılımları

Tablo 4.7.6 ve Şekil 4.7.6.1'e göre; %60'ının "İşaret parmağının yaya uyguladığı basınç uçta artarken dipte azalmalıdır." seçeneğini, %32.5'inin "İşaret parmağının yaya uyguladığı basınç uçta artarken dipte basınç uygulanmaz." seçeneğini, %7.5'inin ise "İşaret parmağının yaya uyguladığı basınç dipte ve uçta sabit kalmalıdır." seçeneğini işaretledikleri görülmektedir. Bu durum, öğretim elemanlarının büyük bir çoğunluğunun, bütün yay kullanılırken yaya uygulanan basıncın dengelenmesi için işaret parmağının yaya uyguladığı basıncın uçta artarken dipte azalması gerektiği görüşüne katıldıklarını göstermektedir. Önceki iki madde ile bağlantılı olarak "İşaret parmağının yaya uyguladığı basınç uçta artarken dipte basınç uygulanmaz." seçeneğinin işaretlenmesi gerektiği yorumlanabilir. Ancak katılımcıların bu soruya verdikleri cevap diğer madde ile çelişmektedir.

Tablo 4.7.7. Başlangıç Keman Eğitiminde Yaya Basıncının Ayarlanmasına İlişkin Bulguların Frekans (f) ve Yüzde (%) Dağılımları

Ölçüt		Yaya uygulanan basınç azaltılmalıdır.	Yaya uygulanan basınç sabit tutulmalıdır.	Yaya uygulanan basınç artırılmalıdır.
41. Aynı tel üzerinde alt yarıda yay değiştirirken yaya uygulanan basınç nasıl ayarlanmalıdır?	<i>f</i>	15	24	1
	%	37.5	60.0	2.5
42. Aynı tel üzerinde üst yarıda yay değiştirirken yaya uygulanan basınç nasıl ayarlanmalıdır?	<i>f</i>	4	29	7
	%	10.0	72.5	17.5
43. Tel değiştirirken alt yarıda yaya uygulanan basınç nasıl ayarlanmalıdır?	<i>f</i>	13	25	2
	%	32.5	62.5	5.0
44. Tel değiştirirken üst yarıda yaya uygulanan basınç nasıl ayarlanmalıdır?	<i>f</i>	6	28	6
	%	15.0	70.0	15.0

Soru 41: Aynı tel üzerinde alt yarıda yay değiştirirken yaya uygulanan basınç nasıl ayarlanmalıdır?

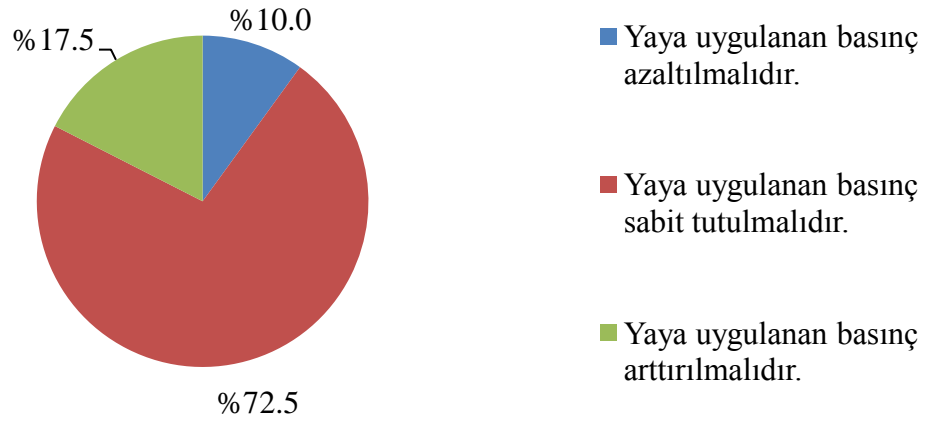

Şekil 4.7.7.1. Soru 41'e ilişkin bulguların frekans (f) ve yüzde (%) dağılımları

Tablo 4.7.7 ve Şekil 4.7.7.1'e göre; katılımcıların %60'ının "Yaya uygulanan basınç sabit tutulmalıdır." seçeneğini, %37.5'inin "Yaya uygulanan basınç azaltılmalıdır." seçeneğini, %2.5'inin ise "Yaya uygulanan basınç artırılmalıdır." seçeneğini işaretledikleri görülmektedir. Bu durum, öğretim elemanlarının çoğunluğunun, aynı tel üzerinde alt yarıda yay değiştirirken yaya uygulanan basıncın sabit tutulması gerektiği görüşüne katıldıklarını göstermektedir. Öktül (1982) tarafından yapılan araştırmada keman öğretmenlerine uygulanan anket sonucunda elde edilen verilere göre, katılımcıların %80 dipte ya da uçta yay değiştirirken yaya uygulanan basıncın sabit tutulması gerektiği

seçeneğini işaretlemişlerdir. Bu iki araştırmada elde edilen veriler paralellik göstermektedir. Buradan hareketle aynı tel üzerinde alt yarıda yay değiştirirken yaya uygulanan basıncın sabit tutulması gerektiği yorumlanabilir.

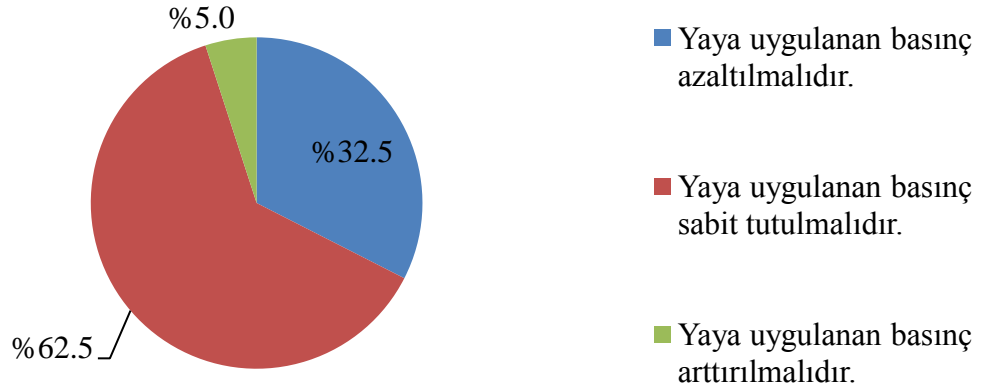
Soru 42: Aynı tel üzerinde üst yarıda yay değiştirirken yaya uygulanan basınç nasıl ayarlanmalıdır?

Şekil 4.7.7.2. Soru 42'ye ilişkin bulguların frekans (f) ve yüzde (%) dağılımları

Tablo 4.7.7 ve Şekil 4.7.7.2'ye göre; katılımcıların %72.5'inin "Yaya uygulanan basınç sabit tutulmalıdır." seçeneğini, %17.5'inin "Yaya uygulanan basınç arttırılmalıdır." seçeneğini, %10'unun ise "Yaya uygulanan basınç azaltılmalıdır." seçeneğini işaretledikleri görülmektedir. Bu durum, öğretim elemanlarının büyük bir çoğunluğunun, aynı tel üzerinde üst yarıda yay değiştirirken yaya uygulanan basıncın sabit tutulması gerektiği görüşüne katıldıklarını göstermektedir. Bir önceki madde ile bağlantılı olarak düşünüldüğünde, Öktül (1982) tarafından yapılan araştırmada keman öğretmenlerine uygulanan anket sonucunda elde edilen veriler ile bu araştırmada elde edilen veriler arasında paralellik görülmektedir. Buradan hareketle aynı tel üzerinde üst yarıda yay değiştirirken yaya uygulanan basıncın sabit tutulması gerektiği yorumlanabilir.

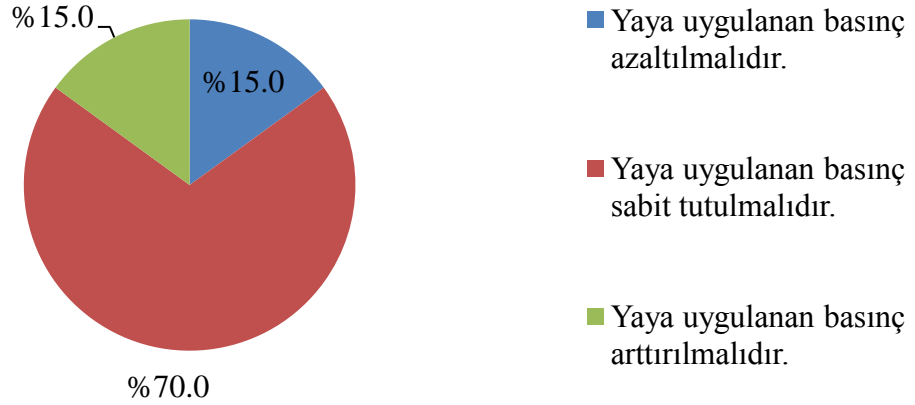
Soru 43: Tel değiştirirken alt yarıda yaya uygulanan basınç nasıl ayarlanmalıdır?

Şekil 4.7.7.3. Soru 43'e ilişkin bulguların frekans (f) ve yüzde (%) dağılımları

Tablo 4.7.7 ve Şekil 4.7.7.3'e göre; katılımcıların %62.5'inin "Yaya uygulanan basınç sabit tutulmalıdır." seçeneğini, %32.5'inin "Yaya uygulanan basınç azaltılmalıdır." seçeneğini, %5'inin ise "Yaya uygulanan basınç arttırılmalıdır." seçeneğini işaretledikleri görülmektedir. Bu durum, öğretim elemanlarının çoğunluğunun, tel değiştirirken alt yarıda yaya uygulanan basıncın sabit tutulması gerektiği görüşüne katıldıklarını göstermektedir. Öktül (1982) tarafından yapılan araştırmada keman öğretmenlerine uygulanan anket sonucunda elde edilen verilere göre, katılımcıların %85'i tel değiştirirken yaya uygulanan basıncın dipte ve uçta sabit tutulması gerektiği seçeneğini işaretlemişlerdir. Bu iki araştırmada elde edilen veriler paralellik göstermektedir. Buradan hareketle tel değiştirirken alt yarıda yaya uygulanan basıncın sabit tutulması gerektiği yorumlanabilir.

Soru 44: Tel değiştirirken üst yarıda yaya uygulanan basınç nasıl ayarlanmalıdır?

Şekil 4.7.7.4. Soru 44'e ilişkin bulguların frekans (f) ve yüzde (%) dağılımları

Tablo 4.7.7 ve Şekil 4.7.7.4'e göre; katılımcıların %70'inin "Yaya uygulanan basınç sabit tutulmalıdır." seçeneğini, %15'inin "Yaya uygulanan basınç azaltılmalıdır." seçeneğini, %15'inin ise "Yaya uygulanan basınç arttırılmalıdır." seçeneğini işaretledikleri görülmektedir. Bu durum, öğretim elemanlarının çoğunluğunun, tel değiştirirken üst yarıda yaya uygulanan basınçın sabit tutulması gerektiği görüşüne katıldıklarını göstermektedir. Bir önceki madde ile bağlantılı olarak düşünöldüğünde, Öktöl (1982) tarafından yapılan araştırmada keman öğretmenlerine uygulanan anket sonucunda elde edilen veriler ile bu araştırmada elde edilen veriler arasında paralellik görölmektedir. Buradan hareketle tel değiştirirken üst yarıda yaya uygulanan basınçın sabit tutulması gerektiği yorumlanabilir.

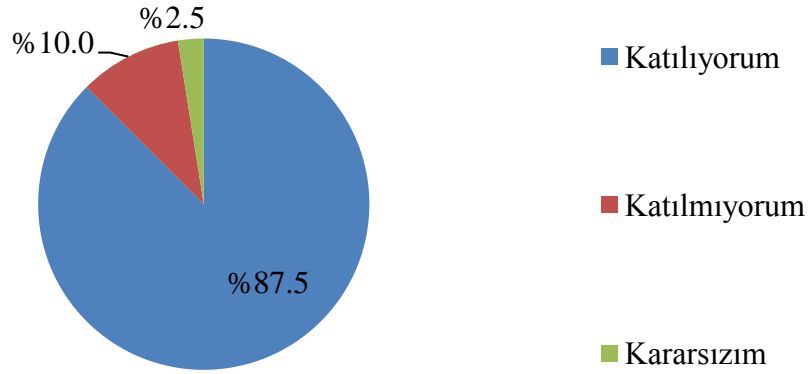

Tablo 4.7.8. Başlangıç Keman Eğitiminde Kaliteli Ses Üretimine İlişkin Bulguların Frekans (f) ve Yüzde (%) Dağılımları

Ölçüt	f	Kesinlikle	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle
		katılmıyorum				katılıyorum
45.Entonasyon kaliteli ses üretiminin önemli bir ögesidir.	1	3	1	10	25	
	%	2.5	7.5	2.5	25.0	62.5
46.Yay kullanımı kaliteli ses üretiminin önemli bir ögesi değildir.*	28	5	1	0	6	
	%	70.0	12.5	2.5	00.0	15.0
47.Kaliteli ses üretmeyi kavratılabilmek için öğrenciye gıcırıtılı sestten güzel ses doğru farklı sesler örneklenmelidir.	2	2	5	10	21	
	%	5.0	5.0	12.5	25.0	52.5
48.Farklı icracıları dinlemek kaliteli ses farkındalığı yaratır.	1	2	0	15	22	
	%	2.5	5.0	0.0	37.5	55.0

(* Olumsuz ifadeli maddeler.)

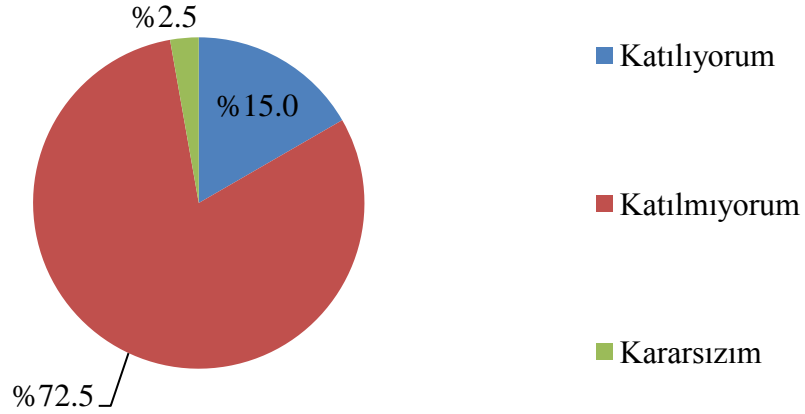
Soru 45: Entonasyon kaliteli ses üretiminin önemli bir ögesidir.

Şekil 4.7.8.1. Soru 45'e ilişkin bulguların frekans (f) ve yüzde (%) dağılımları

Tablo 4.7.8 ve Şekil 4.7.8.1'e göre; katılımcıların %87.5'i bu görüşe katılırken, %10'unun katılmadığı, %2.5'inin ise kararsız kaldığı görülmektedir. Bu durum, öğretim elemanlarının büyük bir çoğunluğunun bu görüşe katıldıklarını göstermektedir. Çilden (2000, s. 153)' e göre; "Kemanda nitelikli ve güzel ses elde etmenin iki boyutundan söz edilebilir. Sol elde ses temizliği (entonasyon) ve vibratonun yanı sıra kemanda nitelikli ses elde etmenin en önemli koşulu yay (arşe) kullanımınıdır". Buradan hareketle entanosyonun kaliteli ses üretiminin önemli bir ögesi olduğu yorumlanabilir.

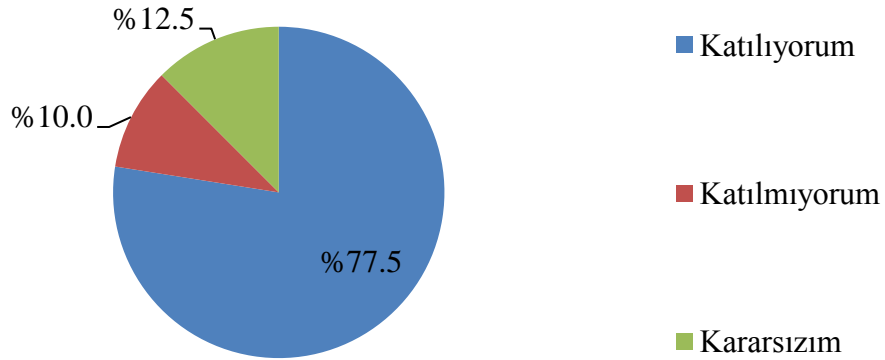
Soru 46: Yay kullanımı kaliteli ses üretiminin önemli bir ögesi değildir.

Şekil 4.7.8.2. Soru 46'ya ilişkin bulguların frekans (f) ve yüzde (%) dağılımları

Tablo 4.7.8 ve Şekil 4.7.8.2'ye göre; katılımcıların %15'i bu görüşe katılırken, %72.5'inin katılmadığı, %2.5'inin ise kararsız kaldığı görülmektedir. Bu durum, öğretim elemanlarının büyük bir çoğunluğunun bu görüşe katılmadıklarını göstermektedir. Bir önceki madde ile bağlantılı olarak düşünüldüğünde, yay kullanımının kaliteli ses üretiminin önemli bir ögesi olduğu yorumlanabilir.

Soru 47: Kaliteli ses üretmeyi kavrayabilmek için öğrenciye gıcırıtılı sestem güzel ses doğru farklı sesler örneklenmelidir.

Şekil 4.7.8.3. Soru 47'ye ilişkin bulguların frekans (f) ve yüzde (%) dağılımları

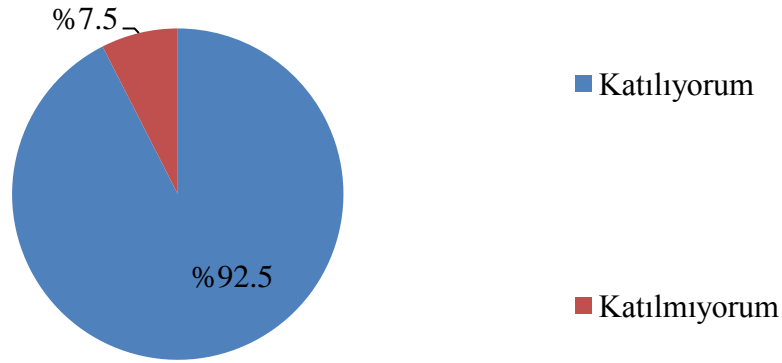
Tablo 4.7.8 ve Şekil 4.7.8.3'e göre; katılımcıların %77.5'i katılırken, %10'unun katılmadığı, %12.5'inin ise kararsız kaldığı görülmektedir. Bu durum, öğretim

elemanlarının büyük bir çoğunluğunun bu görüşe katıldıklarını göstermektedir. Çilden (2000, s. 153)' e göre;

“Amaçlanan güzel, nitelikli ses üretmek olduğuna göre, öğrenciye ilk yay kullanımına başlamadan önce değişik nitelikte ve kaliteli sesler tanıtılmalıdır. Tanıtılan bu örnekler cızırtı düzeyindeki seslerden çok daha güzel tonlara kadar değişebilir. Değişik kalitedeki sesler üzerinde tartışılmalı, güzel ton kavramının hissedilip, her seferinde aynı noktayı yakalamanın önemi öğrencilere aşılmalıdır”.

Buradan hareketle kaliteli ses üretmeyi kavratılmak için öğrenciye gıcırtilı sestcn güzel ses doğru farklı sesler örneklenmesi gerektiği yorumlanabilir.

Soru 48: Farklı icracıları dinlemek kaliteli ses farkındalığı yaratır.

Şekil 4.7.8.4. Soru 48'e ilişkin bulguların frekans (f) ve yüzde (%) dağılımları

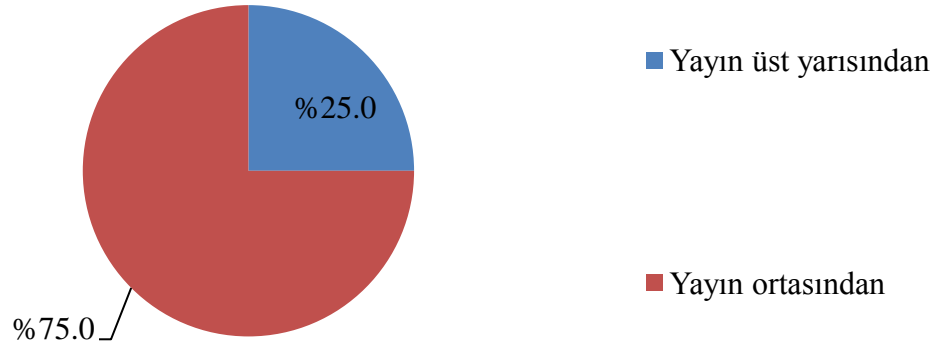
Tablo 4.7.8 ve Şekil 4.7.8.4'e göre; katılımcıların %92.5'i katılırken, %7.5'inin ise katılmadığı görülmektedir. Bu durum, öğretim elemanlarının tamamına yakınının bu görüşe katıldıklarını göstermektedir. Bir önceki madde ile bağlantılı olarak düşünüldüğünde, öğrenciye farklı kaliteleredeki seslerin örneklenmesinin kaliteli ses üretmeye katkı sağladığı göz önüne alınarak farklı icracıların dinlemesinin kaliteli ses farkındalığı yarattığı yorumlanabilir.

4.8. Araştırmanın Yedinci Alt Problemine İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Tablo 4.8.1. Detaché Öğretimine İlişkin Bulguların Frekans (f) ve Yüzde (%) Dağılımları

Ölçüt		Yayın üst yarısından	Yayın ortasından	Yayın alt yarısından
49.Detaché çalışmalarına yayın hangi bölgesinden başlanmalıdır?	<i>f</i>	10	30	0
	%	25.0	75.0	0.0

Soru 49: Detaché çalışmalarına yayın hangi bölgesinden başlanmalıdır?

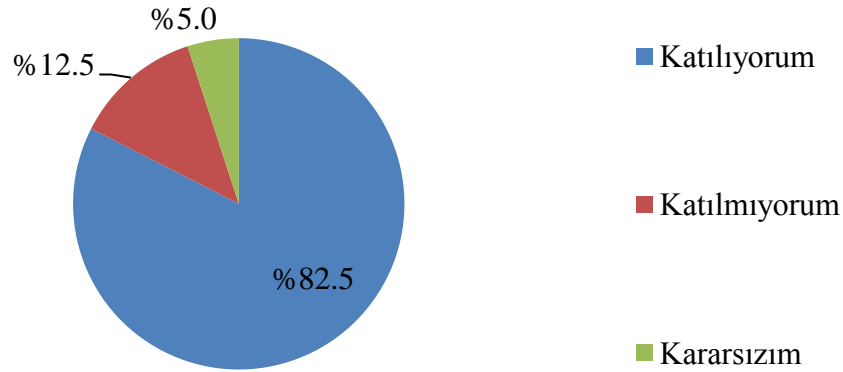
Şekil 4.8.1.1. Soru 49'a ilişkin bulguların frekans (f) ve yüzde (%) dağılımları

Tablo 4.8.1 ve Şekil 4.8.1.1'e göre; katılımcıların %75'inin "yayın ortasından" seçeneğini, %25'inin ise "yayın üst yarısından" seçeneğini işaretledikleri görülmektedir. Bu durum, öğretim elemanlarının çoğunluğunun, detaché çalışmalarına yayın ortasından başlanması gerektiği görüşüne katıldıklarını göstermektedir. Galamian (1964, s. 67)' a göre; "Basit detaché, herhangi bir yay uzunluğunda ve bölümünde, bütün yaydan yayın en küçük bir bölümüne kadar çalınabilir". Buradan hareketle detaché çalışmalarına yayın ortasından başlanması gerektiği yorumlanabilir.

Tablo 4.8.2. Detaché ve Legato Öğretimine İlişkin Bulguların Frekans (f) ve Yüzde (%) Dağılımları

Ölçüt		Kesinlikle Katılmıyorum		Kararsızım	Kesinlikle Katılıyorum	
		f	%		f	%
50.Yayın üst yarısında detaché çalarken, sağ elin işaret parmağının baskısı ile ton ayarlanmalıdır.	f	1	4	2	14	19
	%	2.5	10.0	5.0	35.0	47.5
51.Yayın alt yarısında detaché çalarken, yayın kendi ağırlığı ile yaya fazla bir baskı uygulanmadan çalınmalıdır.	f	0	4	0	21	15
	%	0.0	10.0	0.0	52.5	37.5
52.Legato çalarken notalar ritmik değerlerine göre yaya eşit bölünmelidir.	f	1	1	3	9	26
	%	2.5	2.5	7.5	22.5	65.0
53.Legato çalarken yay değiştirme hareketleri tek nefeste şarkı söyler gibi, belli edilmeden yapılmalıdır.	f	0	0	1	11	28
	%	0.0	0.0	2.5	27.5	70.0

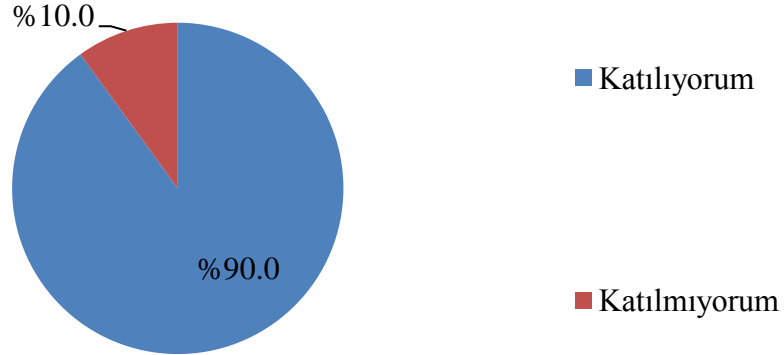
Soru 50: Yayın üst yarısında detaché çalarken, sağ elin işaret parmağının baskısı ile ton ayarlanmalıdır.

Şekil 4.8.2.1. Soru 50'ye ilişkin bulguların frekans (f) ve yüzde (%) dağılımları

Tablo 4.8.2 ve Şekil 4.8.2.1'e göre; katılımcıların %82.5'i bu görüşe katılırken, %12.5'inin katılmadığı, %5'inin ise kararsız kaldığı görülmektedir. Bu durum öğretim elemanlarının çoğunluğunun, yayın üst yarısında detaché çalarken, sağ elin işaret parmağının baskısı ile tonun ayarlanması gerektiği görüşüne katıldıklarını göstermektedir. Yayın üst yarısında basıncın nasıl dengelenmesi gerektiği maddesi ile bağlantılı olarak yayın üst yarısında detaché çalarken, sağ elin işaret parmağının baskısı ile tonun ayarlanması gerektiği yorumlanabilir.

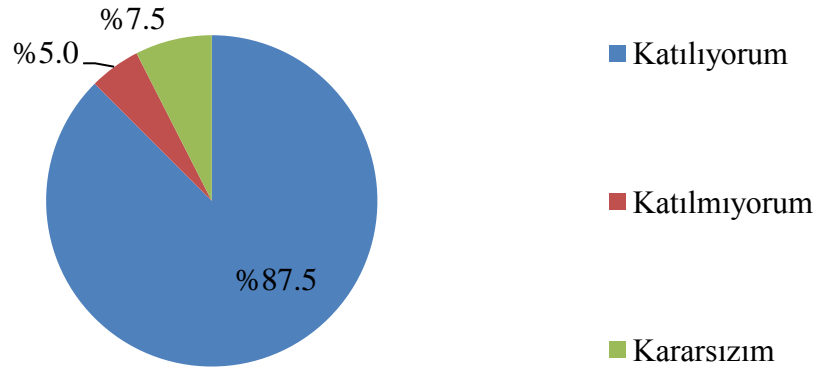
Soru 51: Yayın alt yarısında detaché çalarken, yayın kendi ağırlığı ile yaya fazla bir baskı uygulanmadan çalınmalıdır.

Şekil 4.8.2.2. Soru 51'e ilişkin bulguların frekans (f) ve yüzde (%) dağılımları

Tablo 4.8.2 ve Şekil 4.8.2.2'ye göre; katılımcıların %90'ı bu görüşe katılırken, %10'unun ise katılmadığı görülmektedir. Bu durum öğretim elemanlarının tamamına yakınının, yayın alt yarısında detaché çalarken, yayın kendi ağırlığı ile yaya fazla bir baskı uygulanmadan çalınması gerektiği görüşüne katıldıklarını göstermektedir. Yayın alt yarısında basıncın nasıl dengelenmesi gerektiği maddesi ile bağlantılı olarak yayın alt yarısında detaché çalarken, yayın kendi ağırlığı ile yaya fazla bir baskı uygulanmadan çalınması gerektiği yorumlanabilir.

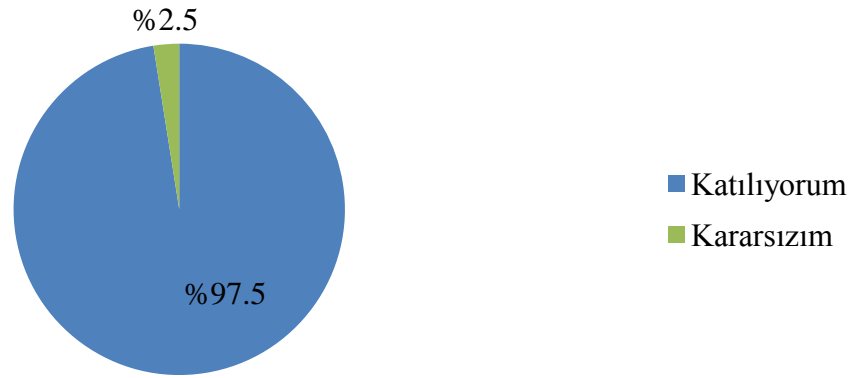
Soru 52: Legato çalarken notalar ritmik değerlerine göre yaya eşit bölünmelidir.

Şekil 4.8.2.3. Soru 52'ye ilişkin bulguların frekans (f) ve yüzde (%) dağılımları

Tablo 4.8.2 ve Şekil 4.8.2.3'e göre; katılımcıların %87.5'i bu görüşe katılırken, %5'inin katılmadığı, %7.5'inin ise kararsız kaldığı görülmektedir. Bu durum öğretim elemanlarının büyük bir çoğunluğunun bu görüşe katıldıklarını göstermektedir. Buradan hareketle legato çalarken notaların ritmik değerlerine göre yaya eşit bölünmesi gerektiği yorumlanabilir.

Soru 53: Legato çalarken yay değiştirme hareketleri tek nefeste şarkı söyler gibi, belli edilmeden yapılmalıdır.

Şekil 4.8.2.4. Soru 53'e ilişkin bulguların frekans (f) ve yüzde (%) dağılımları

Tablo 4.8.2 ve Şekil 4.8.2.4'e göre; katılımcıların %97.5'i bu görüşe katılırken, %2.5'inin ise kararsız kaldığı görülmektedir. Bu durum öğretim elemanlarının tamamına yakınının bu görüşe katıldıklarını göstermektedir. Buradan hareketle legato çalarken yay değiştirme hareketlerinin tek nefeste şarkı söyler gibi, belli edilmeden yapılması gerektiği yorumlanabilir.

BÖLÜM V

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde araştırmanın bulgularına dayanarak elde edilen sonuçlar ve bu sonuçlara uygun olduğu düşünülen öneriler yer almaktadır.

5.1. Araştırmanın Birinci Alt Problemine İlişkin Sonuçlar

Üniversitelerde keman dersi veren öğretim elemanlarına uygulanan anketten elde edilen verilere göre, öğretim elemanlarının;

- %92.5'i, keman çalarken ayakların omuz hizasında açılması gerektiği ve iki ayağa da derecede ağırlık verilmesi gerektiğini,
- %90'ı, kemanın sol omuz ve çene yardımıyla yere paralel olarak tutulması gerektiğini,
- %87.5'i, keman tutuşunun öğrencinin fiziksel özelliklerine göre değişiklik gösterebileceğini,
- %80'i, kol boyu kısa öğrencilerde yere paralellik bozulmadan, kemanın biraz öne alınabileceğini,
- %70'i, kol boyu uzun öğrencilerde yere paralellik bozulmadan, kemanın biraz geriye alınabileceğini,
- %92.5'i, yastık kullanımının öğrencinin fiziksel özelliklerine göre değişiklik gösterebileceğini,
- %87.5'i, sol bileğin kolun doğal yapısına uygun olarak içe ya da dışa doğru yatırılmadan düz tutulması gerektiğini,

- %75'i, sol elin dördüncü parmağı kullanılırken, sol dirseğin biraz öne doğru alınması gerektiğini,
- %80'i, sol kolun konumunun kullanılan tele göre değişiklik gösterebileceğini,
- %70'i, sol elin başparmağının işaret parmağının tam karşısında konumlandırılması gerektiğini belirtmişlerdir.

5.2. Araştırmanın İkinci Alt Problemine İlişkin Sonuçlar

Üniversitelerde keman dersi veren öğretim elemanlarına uygulanan anketten elde edilen verilere göre, öğretim elemanlarının;

- %75'i, yay çekme çalışmaları yapılırken; parmakların aynı tel üzerinde çalmaya hazır ve tele yakın konumlandırılması gerektiğini,
- %95'i, sol elin parmaklarının tele yakın konumlandırılmasının ajilitenin (agitate) gelişmesi üzerinde önemli etkiye sahip olduğunu,
- tamamı, parmak tutma alışkanlığının başlangıç düzeyinde kazanılması gereken bir davranış olduğunu,
- %65'i, parmak tutma alışkanlığının parmakların güçlenmesi üzerinde önemli etkiye sahip olduğunu,
- %85'i, parmak tutma alışkanlığının ajilitenin (agitate) gelişmesi üzerinde önemli etkiye sahip olduğunu belirtmişlerdir.

5.3. Araştırmanın Üçüncü Alt Problemine İlişkin Sonuçlar

Üniversitelerde keman dersi veren öğretim elemanlarına uygulanan anketten elde edilen verilere göre, öğretim elemanlarının;

- %57.5'i, başlangıç düzeyinde sol el pizzicato çalışmalarına yer verilmesi gerektiğini,
- %40'ı, başlangıç düzeyinde sol el pizzicato çalışmalarına yer verilmesinin sol el parmaklarının güçlenmesi üzerinde önemli etkiye sahip olduğunu belirtmişlerdir. Bu konuda araştırmada elde edilen veriler ve literatür taraması ile elde edilen veriler arasında fikir ayrılıkları görülmektedir.

- %55'i, başlangıç düzeyinde sol el pizzicato çalışmalarına yer verilmesinin öğrencinin müzikal gelişimi üzerinde önemli etkiye sahip olmadığını belirtmişlerdir.

5.4. Araştırmanın Dördüncü Alt Problemine İlişkin Sonuçlar

Üniversitelerde keman dersi veren öğretim elemanlarına uygulanan anketten elde edilen verilere göre, öğretim elemanlarının;

- %95'i, çalınacak sesin zihinde canlandırılmasının entonasyon gelişimi için önemli olduğunu,
- %90'ı, çalınacak sesin söylenmesinin (solfej) veya mırıldanılmasının entonasyon gelişimi için önemli olduğunu belirtmişlerdir.

5.5. Araştırmanın Beşinci Alt Problemine İlişkin Sonuçlar

Üniversitelerde keman dersi veren öğretim elemanlarına uygulanan anketten elde edilen verilere göre, öğretim elemanlarının;

- %90'ı, başlangıç düzeyinde çift çalışmalarına yer verilmesi gerektiğini,
- %62.5'i, başlangıç düzeyinde çift çalışmalarının yayı durdurarak yapılması gerektiğini,
- %30'u, yay çekme çalışmalarının boş telde çift ses çalışmaları ile başlaması gerektiğini belirtirken, katılımcıların %57.5'i bu görüşe katılmadıklarını belirtmişlerdir. Bu konuda araştırmada elde edilen veriler ve literatür taraması ile elde edilen veriler arasında fikir ayrılıkları görülmektedir.
- %80'i, çift ses çalışmalarının bir telde boş, diğer telde yürüyen ezgi çalışmaları ile yapılması gerektiğini,
- %87.5'i, çift ses çalışmaları yapılırken önce seslerin ayrı ayrı çalınması gerektiğini, ardından aynı anda çalınarak tınlatılması gerektiğini,
- %60'ı, çift çalışmalarına yer verilmesinin öğrencinin müzikal gelişimi üzerinde önemli etkiye sahip olduğunu,
- %47.5'i, çift çalışmalarına yer verilmesinin öğrencinin entonasyon gelişimi üzerinde önemli etkiye sahip olmadığını belirtmişlerdir. Bu konuda araştırmada

elde edilen veriler ve literatür taraması ile elde edilen veriler arasında fikir ayrılıkları görülmektedir.

- %32.5, başlangıç düzeyinde çift çalışmalarına yer verilmediği takdirde, öğrencilerin ileri seviyeye geldiklerinde yay hâkimiyetinde sıkıntı yaşayabileceklerini belirtmişlerdir. Öğretim elemanlarının çoğunluğu ise bu görüşe katılmadıklarını belirtmişlerdir. Bu konuda araştırmada elde edilen veriler ve literatür taraması ile elde edilen veriler arasında fikir ayrılıkları görülmektedir.
- %40'ı, başlangıç düzeyinde çift çalışmalarına yer verilmediği takdirde, öğrencilerin ileri seviyeye geldiklerinde entonasyon sıkıntısı yaşayabileceklerini belirtmişlerdir. Öğretim elemanlarının çoğunluğu ise bu görüşe katılmadıklarını belirtmişlerdir. Bu konuda araştırmada elde edilen veriler ve literatür taraması ile elde edilen veriler arasında fikir ayrılıkları görülmektedir.
- %42.5'i, başlangıç düzeyinde çift çalışmalarına yer verilmediği takdirde, öğrencilerin kadans çalarken sıkıntı yaşayabileceklerini belirtmişlerdir. Öğretim elemanlarının çoğunluğu ise bu görüşe katılmadıklarını belirtmişlerdir. Bu konuda araştırmada elde edilen veriler ve literatür taraması ile elde edilen veriler arasında fikir ayrılıkları görülmektedir.

5.6. Araştırmanın Altıncı Alt Problemine İlişkin Sonuçlar

Üniversitelerde keman dersi veren öğretim elemanlarına uygulanan anketten elde edilen verilere göre, öğretim elemanlarının;

- %50'si, yay tutuşunun elin doğal yapısına göre değişiklik göstermeyeceğini belirtmişlerdir. Öğretim elemanlarının yarısı ise bu görüşe katılmadıklarını belirtmişlerdir. Bu konuda araştırmada elde edilen veriler ve literatür taraması ile elde edilen veriler arasında da fikir ayrılıkları görülmektedir.
- %87.5'i, yayı tutarken, sağ elin başparmağının eklemine dışa dönük ve köşeli olması gerektiğini,
- %97.5'i, yayı tutarken, sağ elin serçe parmağının yayın üzerinde ve yuvarlak konumlandırılması gerektiğini,
- %97.5'i, sağ kolun konumunun çalınan tele göre değişiklik göstereceğini,
- %75'i, başlangıç keman eğitiminde yay kullanımına yayın ortasından başlanması gerektiğini,

- %87.5'i, başlangıç keman eğitiminde kaliteli ses elde etmek için yay çekme çalışmalarına eşik ile tuşenin tam ortasında başlanması gerektiğini,
- %70'i, başlangıç keman eğitiminde yay kullanımına la telinden başlanması gerektiğini,
- %82.5'i, yayın alt yarısı kullanılırken yaya basınç uygulanmadan kendi ağırlığı ile kullanılması gerektiğini,
- %67.5'i, yayın üst yarısı kullanılırken işaret parmağı ile yaya basınç uygulanması gerektiğini,
- %60'ı, bütün yay kullanılırken yaya uygulanan basıncın dengelenmesi için işaret parmağının yaya uyguladığı basıncın uçta artarken dipte azalması gerektiğini belirtmişlerdir. Ancak önceki iki madde ile bağlantılı olarak düşünüldüğünde "İşaret parmağının yaya uyguladığı basınç uçta artarken dipte basınç uygulamaz." seçeneğinin işaretlenmesi gerektiği yorumlanabileceği için katılımcıların bu soruya verdikleri cevap diğer madde ile çelişmektedir.
- %60'ı, tel üzerinde alt yarıda yay değiştirirken yaya uygulanan basıncın sabit tutulması gerektiğini,
- %72.5'i, aynı tel üzerinde üst yarıda yay değiştirirken yaya uygulanan basıncın sabit tutulması gerektiğini,
- %62.5'i, tel değiştirirken alt yarıda yaya uygulanan basıncın sabit tutulması gerektiğini,
- %70'i, tel değiştirirken üst yarıda yaya uygulanan basıncın sabit tutulması gerektiğini,
- %87.5'i, entanosyonun kaliteli ses üretiminin önemli bir ögesi olduğunu,
- %72.5'i, yay kullanımının kaliteli ses üretiminin önemli bir ögesi olduğunu,
- %77.5'i, kaliteli ses üretmeyi kavratılmak için öğrenciye gıcırtilı sestem güzel ses doğru farklı sesler örneklenmesi gerektiğini,
- %92.5'i, öğrenciye farklı kaliteleredeki seslerin örneklenmesinin kaliteli ses üretmeye katkı sağladığı göz önüne alınarak farklı icracıların dinlemesinin kaliteli ses farkındalığı yarattığını belirtmişlerdir.

5.7. Araştırmanın Yedinci Alt Problemine İlişkin Sonuçlar

Üniversitelerde keman dersi veren öğretim elemanlarına uygulanan anketten elde edilen verilere göre, öğretim elemanlarının;

- %75'i, detaché çalışmalarına yayın ortasından başlanması gerektiğini,
- %82.5'i, yayın üst yarısında detaché çalarken, sağ elin işaret parmağının baskısı ile tonun ayarlanması gerektiğini,
- %90'ı, yayın alt yarısında detaché çalarken, yayın kendi ağırlığı ile yaya fazla bir baskı uygulanmadan çalınması gerektiğini,
- %87.5'i, legato çalarken notaların ritmik değerlerine göre yaya eşit bölünmesi gerektiğini,
- %97.5'i, legato çalarken yay değiştirme hareketlerinin tek nefeste şarkı söyler gibi, belli edilmeden yapılması gerektiğini belirtmişlerdir.

5.8. Öneriler

1. Başlangıç düzeyinde sol el pizzicato çalışmalarının öneminin öğrenciye kavratılması ve bu çalışmalara derslerde yer verilmesi,
2. Başlangıç düzeyi sol el pizzicato çalışmalarının, sol el parmaklarının güçlenmesi üzerindeki etkisine ilişkin; araştırmada elde edilen veriler ile yapılan literatür taraması arasında farklılıklar tespit edildiği için ileride yapılacak yeni çalışmalar ile konunun irdelenmesi,
3. Başlangıç düzeyinde çift ses çalışmalarının öneminin öğrenciye kavratılması ve bu çalışmalara derslerde yer verilmesi,
4. Yay çekme çalışmalarının boş telde çift ses çalışmaları ile başlaması gerektiği hususunda; araştırmada elde edilen veriler ile yapılan literatür taraması arasında farklılıklar tespit edildiği için ileride yapılacak yeni çalışmalar ile konunun irdelenmesi,
5. Başlangıç düzeyinde çift ses çalışmalarına yer verilmesinin öğrencinin entonasyon gelişimi üzerindeki etkisi hakkında; araştırmada elde edilen veriler ile yapılan literatür taraması arasında farklılıklar tespit edildiği için ileride yapılacak yeni çalışmalar ile konunun irdelenmesi,

6. Başlangıç düzeyinde çift ses çalışmalarına yer verilmediği takdirde, öğrencilerin ileri seviyeye geldiklerinde yay hakimiyetinde sıkıntı yaşayıp yaşamayacakları hususunda; araştırmada elde edilen veriler ile yapılan literatür taraması arasında farklılıklar tespit edildiği için ileride yapılacak yeni çalışmalar ile konunun irdelenmesi,
7. Başlangıç düzeyinde çift ses çalışmalarına yer verilmediği takdirde, öğrencilerin ileri seviyeye geldiklerinde entonasyon sıkıntısı yaşayıp yaşamayacakları hususunda; araştırmada elde edilen veriler ile yapılan literatür taraması arasında farklılıklar tespit edildiği için ileride yapılacak yeni çalışmalar ile konunun irdelenmesi,
8. Başlangıç düzeyinde çift ses çalışmalarına yer verilmediği takdirde, öğrencilerin kadans çalarken sıkıntı yaşayıp yaşamayacakları hususunda; araştırmada elde edilen veriler ile yapılan literatür taraması arasında farklılıklar tespit edildiği için ileride yapılacak yeni çalışmalar ile konunun irdelenmesi,
9. Yay tutuşunun elin doğal yapısına göre değişiklik gösterebileceği hususunda; araştırmada elde edilen veriler ile yapılan literatür taraması arasında farklılıklar tespit edildiği için ileride yapılacak yeni çalışmalar ile konunun irdelenmesi,
10. Yayın her yerinde aynı gürlükte ve temizlikte ses üretmek için basıncın nasıl dengelenmesi gerektiğinin öğrenciye kavratılması önerilmektedir.

KAYNAKLAR

- Albuz, A. (1995). *Başlangıç viyola öğretim yöntem ve tekniklerinin incelenmesi, sınanması ve değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Auer, L. (1980). *Violin playing as I teach it*. Newyork: Dover Publications, Inc.
- Applebaum, S. (1986). *The art and science of string performance*. California: Alfred Publishing Company.
- Artut, K. (2001). *Sanat eğitimi kuramları ve yöntemleri*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Büyükaksoy, F. (1997). *Keman öğretiminde ilkeler ve yöntemler*. Ankara: Armoni Ltd. Şti.
- Çalışır, F. (1996). *Müzik dili sözlüğü*. Ankara: Evrensel Müzik Yayınları.
- Çilden, Ş. (2000). Kemanda nitelikli ses elde etmede yay kullanımının önemi. *G.Ü. Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20(2), 153-158.
- Eğilmez, Ö. (1998). *Anadolu güzel sanatlar liselerinde hazırlık sınıfı keman eğitiminde uygulanan temel yay teknikleri*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Ertürk, S. (1972). *Eğitimde program geliştirme*. Ankara: Yelkentepe Yayınları.
- Fayez, S. (2001). *Kuramdan uygulamaya başlangıç keman eğitimi*. Ankara: Yurtrenkleri Yayınevi.
- Flesch, C. (1939). *The art of violin playing*. Newyork: Carl Fischer, Inc.
- Galamian, I. (1964). *Principles of violin playing and teaching*. Londra: Faber and Faber.

- Günay, E. & Uçan, A. (1980). *Çevreden evrene keman eğitimi 1*. Ankara: Evrensel Müzikevi Yayınları.
- Okay, H. & Kurtaslan, Z. (2013). Keman ve viyolada ton üretimi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, Sayı 1, 274-283. 01 Mayıs 2015 tarihinde http://www.jret.org/FileUpload/ks281142/File/29a._hakan_okay.pdf sayfasından erişilmiştir.
- Özen, N. (1982). *Yayı, her yerde aynı gürlükte ses elde edilecek biçimde kullanma becerisi üzerine bir araştırma*. Asistanlık Tezi, Gazi Yüksek Öğretmen Okulu, Ankara.
- Özer, U. (2006). *Anadolu güzel sanatlar liselerinde verilen keman eğitiminde çift ses çalma durumlarının incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Sakarya, İ. (1975). *Çalgı yapım ve onarım bilgisi*. Ankara: Mektupla Eğitim Merkezi.
- Say, A. (2002). *Müzik Sözlüğü*, Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Solfej. 08.08.2015 tarihinde <https://tr.wiktionary.org/wiki/solfej> sayfasından erişilmiştir.
- Temel, C. (1999). *Türkiye’de müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda, başlangıç keman öğretiminde uygulanan yöntem ve tekniklerin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Tezcan, M. (1985). *Eğitim sosyolojisi*, Ankara: Anı Yayınları.
- Uçan, A. (1994). *Müzik eğitimi*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Uçan, A. (1996). *İnsan ve müzik insan ve sanat eğitimi*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Uslu, M. (2012). Nitelikli keman eğitimine yönelik yaklaşımlar. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 1(4), 2146-9199. 15 Temmuz 2015 tarihinde <http://www.jret.org/FileUpload/ks281142/File/01a.uslu.pdf> sayfasından erişilmiştir.
- Ülkemizde Müzik Eğitimi Verilen Eğitim Fakültelerinin Listesi. 08.08.2015 tarihinde http://www.muzikegitimcileri.net/universite/egitim_fak.html sayfasından erişilmiştir.

Ülkemizde Müzik Eğitimi Verilen Güzel Sanatlar Fakültelerinin Listesi. 08.08.2015 tarihinde http://www.muzikegitimcileri.net/universite/guzsan_fak.html sayfasından erişilmiştir.

Ülkemizde Müzik Eğitimi Verilen Güzel Sanatlar ve Spor Liselerinin Listesi. 08.08.2015 tarihinde <http://www.muzikegitimcileri.net/agsl/adres.html> sayfasından erişilmiştir.

Ülkemizde Müzik Eğitimi Verilen Konservatuvarların Listesi. 08.08.2015 tarihinde <http://www.muzikegitimcileri.net/universite/konserve.html> sayfasından erişilmiştir.

EKLER

EK – 1 Anket Formu

“BAŞLANGIÇ KEMAN EĞİTİMİNDE TEMEL TEKNİKLERİN ÖĞRETİMİNE İLİŞKİN ÖĞRETİM ELEMANI GÖRÜŞLERİ” BAŞLIKLIL YÜKSEK LİSANS TEZİ ANKET FORMU

Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı’nda yüksek lisans öğrencisiyim. “Başlangıç Keman Eğitiminde Temel Tekniklerin Öğretimine İlişkin Öğretim Elemanı Görüşleri” başlıklı bir araştırma yapmaktayım. Bu nedenle sizin konuyla ilgili görüşlerinizi öğrenmek istiyorum.

Ankete gönüllü katılımınız esas olup, ankette vereceğiniz bilgiler sadece araştırmada kullanılacaktır. Herhangi bir kişiyle paylaşılmayacak ya da herhangi bir kuruma verilmeyecektir. Ayrıca araştırma sonuçları yazılırken kişisel bilgileriniz raporda kesinlikle yer almayacaktır.

Araştırmadan çıkmak istediğiniz takdirde, posta yolu ile gönderilmiş anketlerde www.ozge.phlvn@gmail.com adresine anket numaranızı ve araştırmadan çıkmak istediğinizi belirten bir e-posta göndermeniz; e-posta ile gönderilmiş anketler de ise yanıt tarihiniz ve saatiniz ile birlikte araştırmadan çıkmak istediğinizi belirten bir e-posta göndermeniz yeterli olacaktır.

Zaman ayırdığınız ve görüşlerinizi paylaştığınız için şimdiden teşekkür ederim.

Özge PEHLİVAN

Anket No:

1. Keman çalarken ayaklar omuz hizasında açılmalı ve iki ayağa da eşit derecede ağırlık verilmelidir.
 Kesinlikle katılıyorum
 Katılıyorum
 Kararsızım
 Katılmıyorum
 Kesinlikle katılmıyorum

2. Keman, sol omuz ve çene yardımıyla yere paralel olarak tutulmalıdır.
 Kesinlikle katılıyorum
 Katılıyorum
 Kararsızım
 Katılmıyorum
 Kesinlikle katılmıyorum

3. Keman tutuşu öğrencinin fiziksel özelliklerine göre değişiklik gösterebilir.
 Kesinlikle katılıyorum
 Katılıyorum
 Kararsızım
 Katılmıyorum
 Kesinlikle katılmıyorum

4. Kol boyu kısa öğrencilerde yere paralellik bozulmadan, keman biraz öne alınabilir.
 Kesinlikle katılıyorum
 Katılıyorum
 Kararsızım
 Katılmıyorum
 Kesinlikle katılmıyorum

5. Kol boyu uzun öğrencilerde yere paralellik bozulmadan, keman biraz geriye alınabilir.
- Kesinlikle katılıyorum
  - Katılıyorum
  - Kararsızım
  - Katılmıyorum
  - Kesinlikle katılmıyorum
6. Yastık kullanımı öğrencinin fiziksel özelliklerine göre değişiklik gösterebilir.
- Kesinlikle katılıyorum
  - Katılıyorum
  - Kararsızım
  - Katılmıyorum
  - Kesinlikle katılmıyorum
7. Sol bilek, kolun doğal yapısına uygun olarak içe ya da dışa doğru yatırılmadan düz tutulmalıdır.
- Kesinlikle katılıyorum
  - Katılıyorum
  - Kararsızım
  - Katılmıyorum
  - Kesinlikle katılmıyorum
8. Sol elin dördüncü parmağı kullanılırken, sol dirsek biraz öne doğru alınmalıdır.
- Kesinlikle katılıyorum
  - Katılıyorum
  - Kararsızım
  - Katılmıyorum
  - Kesinlikle katılmıyorum

9. Sol kolun konumu kullanılan tele göre değişiklik göstermez.
- Kesinlikle katılıyorum
  - Katılıyorum
  - Kararsızım
  - Katılmıyorum
  - Kesinlikle katılmıyorum
10. Sol elin başparmağı, birinci pozisyonda nerede konumlandırılmalıdır?
- İşaret parmağının gerisinde (salyangoza doğru) konumlandırılmalıdır.
  - İşaret parmağının tam karşısında konumlandırılmalıdır.
  - İşaret parmağı ile orta parmağın arasında konumlandırılmalıdır.
  - Orta parmağın tam karşısında konumlandırılmalıdır.
11. Yay çekme çalışmalarını yapılırken; parmaklar aynı tel üzerinde çalmaya hazır ve tele yakın konumlandırılmalıdır.
- Kesinlikle katılıyorum
  - Katılıyorum
  - Kararsızım
  - Katılmıyorum
  - Kesinlikle katılmıyorum
12. Sol elin parmaklarının tele yakın konumlandırılması ajilitenin (agitate) gelişmesi üzerinde önemli etkiye sahiptir.
- Kesinlikle katılıyorum
  - Katılıyorum
  - Kararsızım
  - Katılmıyorum
  - Kesinlikle katılmıyorum

13. Parmak tutma alışkanlığı başlangıç düzeyinde kazanılması gereken bir davranıştır.

- Kesinlikle katılıyorum
- Katılıyorum
- Kararsızım
- Katılmıyorum
- Kesinlikle katılmıyorum

14. Parmak tutma alışkanlığı, parmakların güçlenmesi üzerinde önemli etkiye sahiptir.

- Kesinlikle katılıyorum
- Katılıyorum
- Kararsızım
- Katılmıyorum
- Kesinlikle katılmıyorum

15. Parmak tutma alışkanlığı, ajilitenin (agitate) gelişmesi üzerinde önemli etkiye sahiptir.

- Kesinlikle katılıyorum
- Katılıyorum
- Kararsızım
- Katılmıyorum
- Kesinlikle katılmıyorum

16. Başlangıç düzeyinde sol el pizzicato çalışmalarına yer verilmelidir.

- Kesinlikle katılıyorum
- Katılıyorum
- Kararsızım
- Katılmıyorum
- Kesinlikle katılmıyorum

17. Başlangıç düzeyinde sol el pizzicato çalışmalarına yer verilmesi, sol el parmaklarının güçlenmesi üzerinde önemli etkiye sahip değildir.

- Kesinlikle katılıyorum
- Katılıyorum
- Kararsızım
- Katılmıyorum
- Kesinlikle katılmıyorum

18. Başlangıç düzeyinde sol el pizzicato çalışmalarına yer verilmesi öğrencinin müzikal gelişimi üzerinde önemli etkiye sahiptir.

- Kesinlikle katılıyorum
- Katılıyorum
- Kararsızım
- Katılmıyorum
- Kesinlikle katılmıyorum

19. Çalınacak sesin zihinde canlandırılması, entonasyon gelişimi için önemlidir.

- Kesinlikle katılıyorum
- Katılıyorum
- Kararsızım
- Katılmıyorum
- Kesinlikle katılmıyorum

20. Çalınacak sesin söylenmesi (solfej) veya mırıldanması, entonasyon gelişimi için önemlidir.

- Kesinlikle katılıyorum
- Katılıyorum
- Kararsızım
- Katılmıyorum
- Kesinlikle katılmıyorum

21. Başlangıç düzeyinde çift ses çalışmalarına yer verilmelidir.

- Kesinlikle katılıyorum
- Katılıyorum
- Kararsızım
- Katılmıyorum
- Kesinlikle katılmıyorum

22. Başlangıç düzeyinde çift ses çalışmaları yayı durdurarak yapılmalıdır.

- Kesinlikle katılıyorum
- Katılıyorum
- Kararsızım
- Katılmıyorum
- Kesinlikle katılmıyorum

23. Yay çekme çalışmaları, boş telde çift ses çalışmaları ile başlamalıdır.

- Kesinlikle katılıyorum
- Katılıyorum
- Kararsızım
- Katılmıyorum
- Kesinlikle katılmıyorum

24. Çift ses çalışmaları bir telde boş, diğeri telde yürüyen ezgi çalışmaları ile yapılmalıdır.

- Kesinlikle katılıyorum
- Katılıyorum
- Kararsızım
- Katılmıyorum
- Kesinlikle katılmıyorum

25. Çift ses çalışmaları yapılırken sesler, önce ayrı ayrı çalınmalı, ardından aynı anda çalınarak tınlatılmalıdır.

- Kesinlikle katılıyorum
- Katılıyorum
- Kararsızım
- Katılmıyorum
- Kesinlikle katılmıyorum

26. Başlangıç düzeyinde çift ses çalışmalarına yer verilmesi öğrencinin müzikal gelişimi üzerinde önemli etkiye sahiptir.

- Kesinlikle katılıyorum
- Katılıyorum
- Kararsızım
- Katılmıyorum
- Kesinlikle katılmıyorum

27. Başlangıç düzeyinde çift ses çalışmalarına yer verilmesi öğrencinin entonasyon gelişimi üzerinde önemli etkiye sahip değildir.

- Kesinlikle katılıyorum
- Katılıyorum
- Kararsızım
- Katılmıyorum
- Kesinlikle katılmıyorum

28. Başlangıç düzeyinde çift ses çalışmalarına yer verilmediği takdirde öğrenciler, ileri seviyeye geldiklerinde yay hâkimiyetinde sıkıntı yaşayabilirler.

- Kesinlikle katılıyorum
- Katılıyorum
- Kararsızım
- Katılmıyorum
- Kesinlikle katılmıyorum

29. Başlangıç düzeyinde çift ses çalışmalarına yer verilmediği takdirde öğrenciler, ileri seviyeye geldiklerinde entonasyon sıkıntısı yaşayabilirler.

- Kesinlikle katılıyorum
- Katılıyorum
- Kararsızım
- Katılmıyorum
- Kesinlikle katılmıyorum

30. Başlangıç düzeyinde çift ses çalışmalarına yer verilmediği takdirde öğrenciler, kadans çalarken sıkıntı yaşayabilirler.

- Kesinlikle katılıyorum
- Katılıyorum
- Kararsızım
- Katılmıyorum
- Kesinlikle katılmıyorum

31. Yay tutuşu elin doğal yapısına göre değişiklik göstermez.

- Kesinlikle katılıyorum
- Katılıyorum
- Kararsızım
- Katılmıyorum
- Kesinlikle katılmıyorum

32. Yayı tutarken, sağ elin başparmağının eklemi dışa dönük ve köşeli olmalıdır.

- Kesinlikle katılıyorum
- Katılıyorum
- Kararsızım
- Katılmıyorum
- Kesinlikle katılmıyorum

33. Yayı tutarken, sağ elin serçe parmağı yayın üzerinde ve yuvarlak konumlandırılmalıdır.

- Kesinlikle katılıyorum
- Katılıyorum
- Kararsızım
- Katılmıyorum
- Kesinlikle katılmıyorum

34. Sağ kolun konumu çalınan tele göre değişiklik gösterir.

- Kesinlikle katılıyorum
- Katılıyorum
- Kararsızım
- Katılmıyorum
- Kesinlikle katılmıyorum

35. Başlangıç keman eğitiminde yay kullanımına yayın hangi noktasından başlanmalıdır?

- Yayın alt yarısından
- Yayın üst yarısından
- Yayın ortasından
- Bütün yay

36. Başlangıç keman eğitiminde kaliteli ses elde edebilmek için yay kullanımına telin hangi noktasından başlanmalıdır?

- Eşığe yakın
- Eşik ile tuşenin tam ortasında
- Tuşeye yakın
- Tuşenin üzerinde

37. Başlangıç keman eğitiminde yay kullanımına hangi telden başlanmalıdır?
() Sol teli
() Re teli
() La teli
() Mi teli
38. Yayın alt yarısı kullanılırken yaya uygulanan basınç nasıl ayarlanmalıdır?
() Yay, basınç uygulanmadan kendi ağırlığı ile kullanılmalıdır.
() İşaret parmağı ile yaya basınç uygulanmalıdır.
() Yaya işaret parmağı ile basınç uygulayarak tuşeye yakın çalınmalıdır.
() Yaya işaret parmağı ile basınç uygulayarak eşige yakın çalınmalıdır.
39. Yayın üst yarısı kullanılırken yaya uygulanan basınç nasıl ayarlanmalıdır?
() Yay, basınç uygulanmadan kendi ağırlığı ile kullanılmalıdır.
() İşaret parmağı ile yaya basınç uygulanmalıdır.
() Yaya işaret parmağı ile basınç uygulayarak tuşeye yakın çalınmalıdır.
() Yaya işaret parmağı ile basınç uygulayarak eşige yakın çalınmalıdır.
40. Bütün yay kullanılırken, yaya uygulanan basıncı dengelemek için ne yapılmalıdır?
() İşaret parmağının yaya uyguladığı basınç dipte ve uçta sabit kalmalıdır.
() İşaret parmağının yaya uyguladığı basınç dipte artarken uçta azalmalıdır.
() İşaret parmağının yaya uyguladığı basınç uçta artarken dipte azalmalıdır.
() İşaret parmağının yaya uyguladığı basınç uçta artarken dipte basınç uygulanmaz.
41. Aynı tel üzerinde alt yarıda yay değiştirirken yaya uygulanan basınç nasıl ayarlanmalıdır?
() Yaya uygulanan basınç azaltılmalıdır.
() Yaya uygulanan basınç sabit tutulmalıdır.
() Yaya uygulanan basınç artırılmalıdır.

42. Aynı tel üzerinde üst yarıda yay değiştirirken yaya uygulanan basınç nasıl ayarlanmalıdır?

- Yaya uygulanan basınç azaltılmalıdır.
- Yaya uygulanan basınç sabit tutulmalıdır.
- Yaya uygulanan basınç arttırılmalıdır.

43. Tel değiştirirken alt yarıda yaya uygulanan basınç nasıl ayarlanmalıdır?

- Yaya uygulanan basınç azaltılmalıdır.
- Yaya uygulanan basınç sabit tutulmalıdır.
- Yaya uygulanan basınç arttırılmalıdır.

44. Tel değiştirirken üst yarıda yaya uygulanan basınç nasıl ayarlanmalıdır?

- Yaya uygulanan basınç azaltılmalıdır.
- Yaya uygulanan basınç sabit tutulmalıdır.
- Yaya uygulanan basınç arttırılmalıdır.

45. Entonasyon kaliteli ses üretiminin önemli bir ögesidir.

- Kesinlikle katılıyorum
- Katılıyorum
- Kararsızım
- Katılmıyorum
- Kesinlikle katılmıyorum

46. Yay kullanımı kaliteli ses üretiminin önemli bir ögesi değildir.

- Kesinlikle katılıyorum
- Katılıyorum
- Kararsızım
- Katılmıyorum
- Kesinlikle katılmıyorum

47. Kaliteli ses üretmeyi kavratılmek için öğrenciye gıcirtılı sestcn güzel sese doğru farklı sesler örneklenmelidir.

- Kesinlikle katılıyorum
- Katılıyorum
- Kararsızım
- Katılmıyorum
- Kesinlikle katılmıyorum

48. Farklı icracıları dinlemek kaliteli ses farkındalığı yaratır.

- Kesinlikle katılıyorum
- Katılıyorum
- Kararsızım
- Katılmıyorum
- Kesinlikle katılmıyorum

49. Detache çalışmalarına yayın hangi bölgesinden başlanmalıdır?

- Yayın üst yarısından
- Yayın ortasından
- Yayın alt yarısından

50. Yayın üst yarısında detache çalarken, sağ elin işaret parmağının baskısı ile ton ayarlanmalıdır.

- Kesinlikle katılıyorum
- Katılıyorum
- Kararsızım
- Katılmıyorum
- Kesinlikle katılmıyorum

51. Yayın alt yarısında detache çalarken, yayın kendi ağırlığı ile yaya fazla bir baskı uygulanmadan çalınmalıdır.

- Kesinlikle katılıyorum
- Katılıyorum
- Kararsızım
- Katılmıyorum
- Kesinlikle katılmıyorum

52. Legato çalarken notalar ritmik değerlerine göre yaya eşit bölünmelidir.

- Kesinlikle katılıyorum
- Katılıyorum
- Kararsızım
- Katılmıyorum
- Kesinlikle katılmıyorum

53. Legato çalarken yay değiştirme hareketleri tek nefeste şarkı söyler gibi, belli edilmeden yapılmalıdır.

- Kesinlikle katılıyorum
- Katılıyorum
- Kararsızım
- Katılmıyorum
- Kesinlikle katılmıyorum